

Vrede in Noord-Ierland

Het conflict in Noord-Ierland heeft duidelijke historische wortels. Het heeft echter volop z'n plaats opgeëist op de frontpagina's toen in 1969 katholieke activisten de strijd voor burgerrechten begonnen. Ze eisten het einde van de politieke en economische discriminatie. Heel snel kwam het Britse leger tussen beide. En mocht op 30 januari 1972 dit leger een katholieke optocht niet in het bloed gesmoord hebben, dan wordt het onvoorspelbaar of dit conflict wel meer dan drieduizend doden zou hebben geëist. "Bloody Sunday", werd die dag genoemd: 14 doden in Londonderry.

Theoretisch kwamen de Britten de bewapende antagonist-scheiden. Maar de scheidsrechter had wel neo-koloniale allures: militanten voor zelfbeschikkingsrecht werden met dodelijk geweld aangepakt. Dit was precies de aanleiding voor het IRA om haar aanhang te vergroten en te bundelen tegen de bezettende strijdkrachten. Lucien Bollaert schreef in z'n stuk over interventie (Vrede nr 311 jan 1995) dat men "zich af kan vragen of de burgerbevolking niet veel vlugger als een vrede-eisende partij zou gaan meegespeeld hebben, indien er geen Brits leger ter plaatse zou zijn geweest. De vraag naar het aantal slachtoffers kan hierbij niet beantwoord worden, omdat het vergelijkend alternatief zich niet in de realiteit voorgedaan heeft."

Gesprekken waren nu al enkele jaren aan de gang. Maar de regering Major zat gevangen in haar te nipte parlementaire meerderheid, waarbij ze afhankelijk was van de steun van de Noord-Ierse protestanten. Blair had een grotere ruimte met z'n overdonderende meerderheid, en kon dus wat meer distantie nemen. Hier speelde de staatssecretaris voor Noord-Ierland Marjorie Mowlam een belangrijke rol.

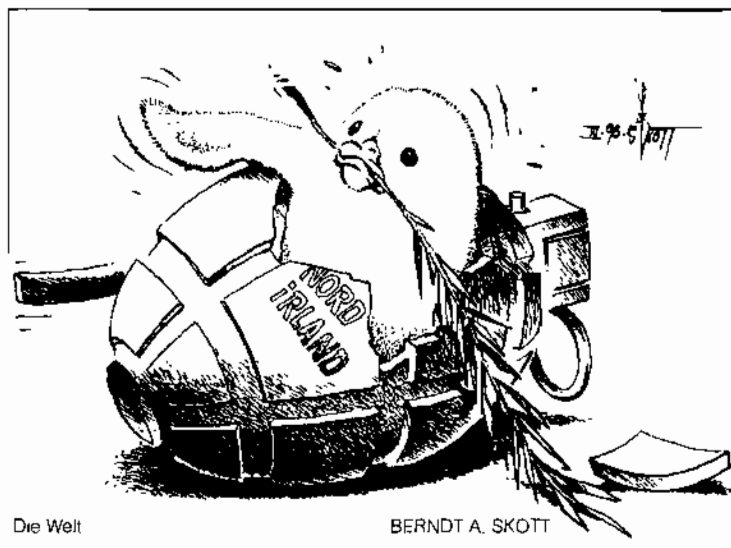
Hoe sterk het huidige voorstel is, kan alleen maar de toekomst uitwijzen. Het bevat voor elk wat wils, zodat elk kamp zowel iets moet krijgen als dat het iets moet geven. De vraag is of de protagonisten zullen oordelen dat er een fair evenwicht in zit.

Het huidige vredesvoorstel bevat politieke punten, een institutioneel hoofdstuk, een hoofdstuk over burgerrechten, en regelingen rond ontwapening, politie, gevangenen en het leger.

Hereniging met de republiek Ierland of behoud in het Verenigd Koninkrijk zal per meerderheid door de Noord-Ierse bevolking worden bepaald. Londen en Dublin laten hun "(grond)wettelijke rechten" op Ulster varen.

Er komt een lokaal parlement met 108 leden, verkozen op basis van een proportioneel kiesstelsel. Belangrijke beslissingen dienen een meerderheid te halen in beide groepen (én protestanten én katholieken). Men richt ook een Noord-Zuid-raad op om grensoverschrijdende problematieken te behandelen: toerisme, milieu, transport, landbouw, visvangst. Hier bespreekt men ook het lot van de gevangenen. Maar Ulster heeft hier toch het laatste woord.

Daarnaast komt er nog een Ierland-Brittanniëraad waar alle gewesten in participeren.

De ondertekenaars van dit akkoord engageren zich om de burgerrechten en de vrijheid van godsdienst te respecteren, alsook het recht van eenieder om vrij z'n woonplaats te kiezen. Londen zal in de Noord-Ierse wetgeving de Europese Conventie voor mensenrechten integreren. De ambtenarij moet worden open gesteld voor niet-protestanten.

Commissies zullen worden ingesteld om de ontwapening van de paramilitaire groepen te realiseren. Dit hoopt men te regelen binnen de twee jaar na het referendum in Noord-Ierland en in de Republiek. Verder bespreekt men het lot van de (politieke) gevangenen en wil men het politiecorps hervormen.

Het Britse leger in Noord-Ierland zal zo snel mogelijk tot normale proporties worden herleid.

Een van de fundamentele punten om van echte vrede te kunnen spreken, is een einde te stellen aan de sociale discriminatie van de minderheid (die wel 45% van de bevolking uitmaakt). Zal men op korte termijn de werkloosheid onder de katholieken, die dubbel zo hoog is als bij de protestanten, drastisch kunnen terugschroeven?

Het water tussen de partijen in dit conflict lijkt nog wel diep te zijn, maar het huidige voorstel legt in elk geval een basis om op een democratischer manier met een minderheid om te gaan. Laat alle democraten dit volop steunen.

Georges Spriet

Een gevolg van de Amerikaanse politiek

In de reeks massaslachtingen van de afgelopen decennia blijft het gruwelverhaal van de Rode Khmers uitzonderlijk en raadselachtig. Geen enkel algemeen criterium als drijfveer voor deze massamoord lijkt geldig. Franco liet na zijn overwinning nog 200.000 mensen terechtstellen. Soeharto kwam aan de macht na massale slachtpartijen. Bosnië en Rwanda werden geteisterd door regelrechte genociden. In al die gevallen kon men zeggen dat het ging om groepen mensen die men als "vijanden" of "tegenstanders" kon beschouwen. Dat doet niets af aan de misdadigheid van deze massamoorden, maar het maakt ze tenminste "begrijpbaar" (wat nog iets anders is dan "begrijpelijk"). Zelfs de moord op zes miljoen joden onder het nazi-regime heeft, in al zijn criminele irrationaliteit, ergens nog een zekere "ratio": de joden werden immers als groep uitgeroepen tot een soort ongedierte dat moest worden uitgeroeid.

Geen van al deze criteria is van toepassing op de uitroeiing van twee miljoen Cambodjanen (vroeger sprak men van 1 à 3 miljoen, vandaag houdt men het op 2 miljoen, maar het juiste aantal zal wel nooit worden achterhaald). Een deel van dit aantal kwam om bij de deportaties van mensenmassa's uit de steden naar het platteland. Het was immers de bedoeling, Cambodja terug te voeren naar een idyllische "Gouden Eeuw" van de ideale boerenstaat. Dat was de "ratio" van de hele onderneming. Deze doctrine sloot ook in, dat elk spoor van moderne beschaving radicaal moest worden uitgewist, en die uitwissing bestond in het uitmoorden van al wie op enigerlei wijze blij gaf van ontwikkeling en beschaafdheid. Zelfs het dragen van een bril of het lezen van een boek of een krant kon als aanwijzing gelden dat men te maken had met een decadent iemand die moest worden afgeslacht. Dit was een pseudo-klassenstrijd in de meest primitieve en barbaarse vorm.

Wie waren de mensen die een dergelijk monsterlijk waan-idee hadden uitgedacht en toegepast? Van drie van hen zijn de namen in het Westen goed bekend: de zopas overleden Pol Pot, Jen Sary (zwager van Pol Pot) en Khieu Samphan. Alledrie behoorden ze tot de hogere klassen van Cambodja, twee van hen hadden in Parijs gestudeerd, en alledrie waren ze ontwikkelde mensen die eigenlijk tot de categorie behoorden die moest worden uitgeroeid. Misschien is dit een raadselachtig gegeven. Maar misschien is het ook de verklaring: misschien zijn alleen ontwikkelde mensen in staat tot het bedenken van een irreële utopie als de maatschappijvorm die de Rode Khmers poogden te verwezenlijken, en tot het cultiveren van de psychologische mentaliteit die nodig was om de utopie ook door te voeren met de meest extreme middelen.

Wellicht heeft dit te maken met de wijze waarop de Rode Khmers aan de macht zijn gekomen. Het Cambodja van Prins Sihanouk – zelf een ongecomplexeerde bon-vivant – had zich buiten de Vietnam-oorlog weten te houden dank zij de gladde handigheid van het staatshoofd. Dit blijkbaar toch labiele evenwicht werd brutaal verstoord, toen de Amerikanen Cambodja binnenvielen om de toevoerroute af te snijden die in het grensgebied tussen Cambodja en Vietnam liep, en via dewelke Noord-Vietnam materiaal voor de oorlog in het zuiden aanvoerde. Men kan vermoeden dat deze inval voor de Cambodjaanse bevolking een traumatiserende ervaring was. In elk geval blijkt de chaotische situatie die eruit ontstond de Rode Khmers aanzienlijk te hebben versterkt, zodat ze, na de nederlaag van Amerika in

Vietnam, Cambodja aan hun gezag konden onderwerpen. De inname van Pnom Penh volgde vrij snel op de val van Saigon na de terugtrekking van de Amerikaanse troepen. Amerika mag dan de overwinning van de Rode Khmers niet gewild hebben, maar ze waren er wel verantwoordelijk voor.

Vietnam heeft Cambodja bevrijd van de nachtmerrie. Maar voor Amerika was Vietnam de agressor die Cambodja was binnengevallen. Jarenlang bleven Amerika en het westen de verdreven Rode Khmers verdedigen als de legitieme vertegenwoordigers van het land in de Verenigde Naties.

Aanvankelijk leek het erop, dat de "communistische" Rode Khmers de bondgenoten van het communistische Vietnam zouden worden. Zo liep het echter niet. Dezelfde pathologische uitzinnigheid waarmee de Rode Khmers de eigen bevolking terroriseerde en uitmoordde, richtte zich na verloop van tijd ook tegen Vietnam. Dat had ook te maken met andere factoren. Vietnam had tijdens de oorlog de hulp ontvangen van de Sovjet-Unie en (zij het in mindere mate) van China, en had geen gevolg gegeven aan de druk van China om het bondgenootschap met de Sovjet-Unie op te zeggen. Na de oorlog leidde deze spanning zelfs tot een inval van China in Vietnam, waar de Chinezen hun slag echter niet thuishaalden. De Rode Khmers daarentegen leunden bij China aan, en zullen dan ook door China zijn aangemoedigd om het Vietnam lastig te maken. De voortdurende grensincidenten tussen Cambodja en Vietnam leidde er tenslotte toe, dat Vietnam – noodgedwongen zou men kunnen zeggen – Cambodja binnenviel, de Rode Khmers verdreef en een regime installeerde dat Vietnam goed gezind was.

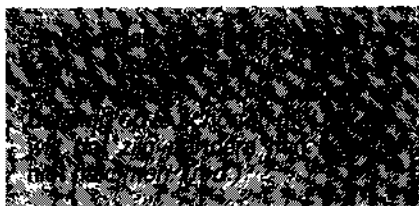
Vietnam heeft Cambodja bevrijd van de nachtmerrie.

Zo begreep Amerika het echter niet. De nederlaag in Vietnam was nog lang niet verteerd en zou overigens nog lang onverteerd blijven. Voor Amerika was Vietnam de agressor die Cambodja was binnengevallen. Jarenlang bleef Amerika en, globaal genomen, het hele Westen de verdreven Rode Khmers verdedigen als de legitieme vertegenwoordigers van Cambodja in de Verenigde Naties. Daarmee konden ze de Sovjet-Unie, bondgenoot van Vietnam, een hak zetten. Zij deden daar natuurlijk ook het communistische China een plezier mee, maar dat minder erg, omdat China zwakker was dan de Sovjet-Unie en dus niet als de eerste vijand van Amerika gold. Zo ziet men hoe weinig de cynische "realpolitik" zich bekommert om de mensenrechten.

Pol Pot, het symbool van het Cambodjaanse drama, is nu dood. Zijn medestanders, Jeng Sary, Khieu Samphan, Noen Chea, Ta Mok (bijgenaamd de "slachter") zijn nog in leven met een kleine schare volgelingen ergens in het moeilijk toegankelijke berggebied, waar ze af en toe nog een slachtpartij kunnen aanrichten onder hun eigen volgelingen. Hun "historische" rol is uitgespeeld, maar de "killing fields" die ze hebben aangericht blijven in de herinnering gegrift. Minder diep in de herinnering gegrift is de bescherming die ze jarenlang van het westen hebben genoten als "officiële vertegenwoordigers" van het Cambodjaanse volk.

W. Courteaux

Congolese basis, terwijl lokale Maji-Maji milities samen met resten van het oude Mobutu-leger een strijd voeren tegen de Rwandese invloed in de Kivu-provincies en op het huidige regime in Kinshasa. Vandaag zijn de verschillende campagnes van deze rebellen zodanig in intensiteit toegenomen dat niet alleen Oost-Congo zo goed als onbestuurbaar is geworden, maar zich een open conflict op regionale schaal aankondigt dat grote delen van Centraal-Afrika kan laten verglijden in een volgende spiraal van geweld. Een kort overzicht maakt snel een en ander duidelijk. De bloedige aanval die Rwandese Hutu-rebellen op 11 december 1997 op een vooral uit Congolese Tutsi bestaande vluchtelingenkamp in Mudende (Noord-Rwanda) uitvoerden, en die tussen de 300 en 1000 doden heeft geëist, is allicht al uit het geheugen gewist. Dat op hetzelfde tijdstip Congolese Maji-Maji-rebellen via een aanval op Bukavu deze Interahamwe-milities een handje helpen bij hun poging vanuit het naburige Congo de grens over te steken, is zelfs bijna niemand opgevallen. De aanval van Burundese Hutu-rebellen op de luchthaven van Bujumbura op 2 januari ll. kreeg dan wel enige media-aandacht, de regelmatige en voortdurende aanvallen van de verschillende rebellenbewegingen op burgerdoelwitten in de regio van de Grote Meren halen nog zelden het nieuws. En toch stemmen deze gebeurtenissen tot ernstige ongerustheid. Het zijn immers maar enkele illustraties van een conflict dat niet alleen in omvang, maar ook in intensiteit toeneemt. Zowel Rwandese als Burundese Hutu-rebellen hebben sinds enkele maanden hun strijd tegen de door Tutsi gedomineerde regimes in Kigali en Bujumbura opgevoerd. Interahamwe-milities voeren in Noord-Rwanda een campagne die lijkt op een voortzetting van de genocide die in 1994 aan bijna 1 miljoen Rwandezers het leven heeft gekost, terwijl Burundese Hutu-rebellen regelmatig raids uitvoeren rond de hoofdstad Bujumbura in het kader van een verbeterde strijd om politieke macht. In Oost-Congo zelf voeren lokale milities, die beter bekend zijn onder hun verzamelnaam Maji-Maji, een campagne tegen de aanwezigheid en invloed van het Rwandese leger maar richten zich tegelijkertijd tegen de positie en invloed van de gehele Tutsi-bevolking in de regio. Hoewel geen van deze rebellenbewegingen enig duidelijk politiek alternatief kan bieden, getuigen hun gewelddadige campagnes van een sterke mobiliteit en de aanwezigheid van een aanzienlijk militair potentieel. Wat hierbij vooral verontrust, zijn de

toenemende aanwijzingen dat de acties steeds meer worden gecoördineerd en zich een losse doch brede coalitie heeft gevormd die heel de regio dreigt te destabiliseren. Congolese Maji-Maji milities ondersteunen de acties van Rwandese rebellen die vanuit Congo opereren en grote delen van Noord-Rwanda bestoken. Diezelfde rebellen staan op hun beurt Burundese rebellen bij, die eveneens vanuit Oost-Congo opereren. En zowel Rwandese als Burundese rebellen maken samen met de restanten van het oude Mobutu-leger en Maji-Maji milities deel uit van de zgn. Verenigde Democratische Krachten, een obscure verzameling van milities en rebellenbewegingen die vanuit Oost-Congo in West-Oeganda een campagne voert tegen het regime in Kampala. Geen van deze milities zou vandaag zijn strijd kunnen voortzetten mocht niet vanuit Oost-Congo probleemloos kunnen worden geopereerd. Kabila slaagt er niet meer in dit deel van Congo onder controle te krijgen. Dit bleek vorige week nogmaals duidelijk wanneer ontevreden Banyamulenge-militairen, die aan de oorsprong liggen van de alliantie die in 1997 het Mobutu-regime ten val bracht, in Bukavu deserteerden. Maar precies hier ligt de schakel voor de verdere evolutie van de regio. Hoewel de situatie in Oost-Congo onlosmakelijk verbonden is met het voortdurende geweld in de buurlanden Rwanda en Burundi en een pacificatie afhankelijk is van een oplossing van het Burundese en Rwandese conflict, is het wegvallen van iedere staatsmacht in dit deel van Congo een van de belangrijkste redenen van de verdere uitbreiding ervan.

Onmiddellijk werpen zich een aantal parallellen op met de situatie voor de totstandkoming van de coalitie tegen het Mobutu-regime. De steun die de Banyamulenge-opstand eind 1996

President Kabila beschuldigde de vertegenwoordiger van Unicef in Noord-Kivu als brievenbus te fungeren van de rebellen. Ook een lid van het VN-onderzoeksteam werd 24 u vastgehouden. Inmiddels beschuldigt VN-vertegenwoordiger Garçon het nieuwe regime van ondemocratische praktijken en schending van mensenrechten. (red.)

kreeg van buurlanden Rwanda, Oeganda en Burundi werd hoofdzakelijk ingegeven door de toenemende dreiging die uitging van de vluchtelingenkampen en het wegvallen van iedere staatscontrole in het oostelijk deel van Zaire. Vandaag is de kans reëel dat zich een gelijkaardig scenario voltrekt. Zowel Oeganda, Rwanda als Burundi krijgen in toenemende mate af te rekenen met aanvallen van rebellen die in Congo ongestoord hun basissen kunnen uitbouwen en probleemloos de grens kunnen oversteken. Hoewel allicht geen van hen bij machte is een regimewissel in eigen land te forceren dreigen zij een hele regio te destabiliseren, wat vooral de positie van de volgers van de harde lijn in onder andere Kigali en Bujumbura zal versterken. Geruchten over een nakend regionaal offensief in Oost-Congo klinken steeds luider. Maar ook nu moet getwijfeld worden aan de slaagkansen van dergelijke operatie. De kans dat zich hier tegen een brede en hechtere coalitie vormt tussen de verschillende rebellen-groeperingen, is uitermate groot. Er mag hierbij van uitgegaan worden dat deze nieuwe en autonome machtscentra op de steun van een deel van de Oost-Congolese bevolking kunnen rekenen. De latente negatieve gevoelens jegens de Tutsi en Banyamulenge vonden in de verschillende recente evoluties een belangrijke voedingsbodem, bovendien zou het een enorme verbeeldingskracht van de lokale bevolking vereisen om dergelijke operatie niet te zien als een volgende poging tot annexatie van Oost-Congo door de buurlanden. Wat als een opkuisoperatie zou zijn bedoeld, zou dan ook kunnen eindigen in een hevige strijd op regionale schaal tussen twee tegenover elkaar staande coalities. Wil Kabila zijn machtspositie consolideren dan dient hij dringend het hoofd te bieden aan de instabiele situatie in Oost-Congo. Zoniet is een herhaling van het scenario van eind 1996 haast onafwendbaar. Deelname aan een mogelijke gezamenlijke militaire operatie tot ontmanteling van de verschillende autonome gewapende rebellenbewegingen zou allicht betekenen dat hij de weinige steun die hij in dit deel van Congo nog heeft, volledig verliest. Maar wil Kabila de zwaar verstoorde interne orde herstellen, dan resten hem niet veel meer opties dan de invloed van de buuren terug te dringen. In dit geval zal hij zelf een antwoord moeten formuleren op de destabiliserende activiteit van de vanuit Oost-Congo opererende rebellenbewegingen.

Koen Vlassenroot
Vakgroep 'Studie van de Derde Wereld'
Universiteit Gent

Een jaar Blair bewind

De personencultus is niet ter ziele gegaan met de USSR. Blair waakt er angstvallig over, dat zijn Trade-mark grijnslach regelmatig op TV en in de pers ten toon gespreid wordt. Soms lijkt de grijns geforceerd, en is men geneigd instinctief een stap achteruit te zetten. Dat komt o.m. voor, wanneer er kritiek komt uit 'traditionele' Labour rangen. Blair is niet erg gesteld op kritiek. Hij houdt het Labour roer stevig in de hand. Hij regeert niet alleen het land, hij regeert ook de partij. Hij heeft zich omringd met een schaar trouwe en toegewijde medewerkers die alleen aan hem rekenschap verschuldigd zijn. Geen twijfel mogelijk: Blair is de Baas.

Maken we ons geen illusies: Blair won de verkiezingen met de stemmen van mistevreden conservatieve kiezers. Hij gaat zeer voorzichtig te werk, om hen niet voor het hoofd te stoten: als hij een tweede termijn in de wacht wil slepen, dan heeft hij ze weer nodig bij de volgende algemene verkiezingen. Daarom volgt hij in grote trekken het programma van de conservatieve partij. Tot groot verdriet van deze gedecimeerde partij, die machteloos moet toezien, hoe de tegenstrever al haar troeven heeft geconfisqueerd.

Wie in de politiek gaat, niet voor de pret, maar voor de macht, en al de voordelen van dien, kan zich niet veroorloven harde feiten over het hoofd te zien, en alleen te vertrouwen op ideologie en idealisme.

Voor Labour is HET harde feit, dat 18 jaar conservatief bewind, haar traditionele basis in de arbeidersklasse praktisch vernietigd heeft. Thatcher heeft zich daar onmeedogend op toegelegd: hele 'Labour' burchten werden ontmanteld, hun gemeenschappen ontworteld en over heel het land verspreid... Eerst kwamen de mijnwerkers aan de beurt, en in de 'cités' herinneren nog alleen hun zieltoegende fanfares en harmonieën aan het trotse verleden. Vervolgens was het de beurt aan de drukkers, en uiteindelijk de vakbonden zelf en het stakingsrecht

Feit: er is geen Labour-meerderheid meer, gebaseerd op de arbeidersklasse, die versnipperd, gedemoraliseerd en vernederd, dagelijks de hersenspoeling ondergaat van de populaire sensatiepers: seks, schandalen, slagzinnen, stripfoto's, maar geen nieuws, en alleen maar conservatieve opinies.

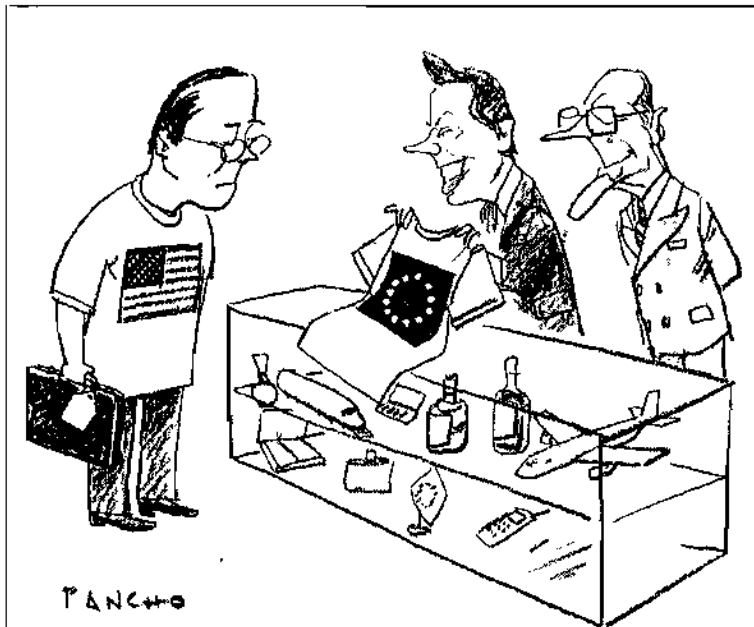
Feit: om aan de macht te blijven moet Blair de Britse kleinburgerij te vriend

houden.

Daarom het behoud van die punten uit het conservatieve programma, die deze klasse het nauwst aan het hart liggen: besparingen, 'traditionele waarden', terwijl punten uit het Labour programma die voor de kleinburger te radicaal zijn, stilzwijgend naar de archieven verwezen worden. Zo heeft Blair er zich tot hertoe wel voor gehouden de anti-vakbondswetten van het Thatcher-tijdperk te herroepen, en blinkt zijn regering niet uit voor sympathie met de ongehuwde moeders.

1998-1999 zet een belangrijke stap in die richting, onder de slogan. ARBEID LOONT.

Om dat te begrijpen, dient men te weten dat de lonen in het V.K., vooral voor ongeschoolden, erg laag liggen, en dat elk loon, hoe laag ook, belasting en sociale zekerheid verschuldigd is. Het resultaat is, dat het voor velen financieel voordeliger is werkloos te blijven. Dat is weer een rechtstreeks gevolg van Thatcher's politiek: zij voerde massale belastingverminderingen in voor de rijken, maar deed niets voor de lage inkomsten.

Intussen houdt Blair vast aan een conservatieve sociale politiek en blijft zich verzetten tegen EU-wetgeving inzake arbeidsduur, werkloosheid, bedrijfsraden, enz.

Arbeid loont

Blair gaat ook de welvaartstaat hervormen maar dan wel in de visie van de kleinburgerij: besparen en beknotten. De Blairisten stellen nu, dat hoge sociale uitkeringen, de steuntrekkers aan het stelsel verslaven, hen werkschuw maakt. Dat wordt niet zo brutaal gezegd, maar daar komt het op neer. Hij neemt zich voor de steuntrekkenden weer aan het werk te krijgen, zich weer in het arbeidsproces te integreren, waardoor ze zich financieel beter zouden voelen. Zijn budget voor

Het budget 1998-1999

In het zopas gepubliceerde budget zijn een reeks maatregelen voorzien, die aan de slogan ARBEID LOONT, concreet vorm moeten geven.

* Vanaf oktober 1999 komt er een "familiaal belastingkrediet", dat aan gezinnen met één voltijds werkend familielid, een gewaarborgd inkomen van £180 per week moet verzekeren. Inkomsten beneden £220 worden vrijgesteld van belasting

* Een nieuw belastingkrediet voor werkende minder validen vanaf oktober 1999;

* Vrijstelling van sociale zekerheidsbijdrage voor de eerste £81 per

week;

- * Een nieuw belastingkrediet ten bedrage van £100 per week voor het eerste kind, en £150 voor twee of meer kinderen. Dit krediet zou 70% van de kosten voor kinderopvang dekken (dagverblijf, enz.). Verhoging van de kinderbijslag met £2 50 per week, en indexering;
- * Verder: toelagen voor programma's om partners van werklozen aan het werk te helpen, en voor herscholing, in totaal £160 miljoen;
- * Hervorming van de nationale sociale verzekering: de patronale bijdra-

Addendum:**Buitenlands Beleid****Een jaar Blair bewind**

T.o.v. Europa, wijzigd Blair voorzichtig koers, weg van de 'Euro-kritische' lijn van zijn conservatieve voorgangers. Hij moet er wel rekening mee houden, dat de publieke opinie onder het conservatief bewind een grondige nationalisatie en anti-Europese hersenspoeling heeft ondergaan, waarvan de gevolgen nog niet afgewist zijn. Het Verenigd Koninkrijk heeft momenteel het voorzitterschap van de Unie, en dat kan helpen om enerzijds de betrekkingen met de rest van Europa te verbeteren, en de Britse openbare opinie opnieuw met Brussel te verzoenen. De 'dolle koe' episode, en de ban op Brits rundveeexport heeft vanzelfsprekend wonden geslagen, maar de Britten zouden er goed aan doen te overwegen dat de ongelofelijke nalatigheid van de toenmalige regering de plaag liet aanslepen voor verschillende jaren, voor maatregelen werden getroffen om verdere uitbreiding te voorkomen, ondanks herhaalde waarschuwingen van veeartsen en wetenschappers. De belangen van de voedingsindustrie gingen voor alle andere overwegingen, zelfs de gezondheid van de Britse verbruikers.

Intussen houdt Blair evenwel vast aan de conservatieve politiek inzake de sociale aspecten van de Unie, en blijft zich verzetten tegen EU wetgeving inzake arbeidsduur, werkloosheid, bedrijfsrechten, enz.

Op internationaal vlak zet Blair de traditionele Britse politiek voort. Zoals Thatcher en haar opvolger houdt hij vast aan de 'speciale relatie' met Washington, wat hem het privilege opleverde de enige bondgenoot van Clinton te zijn in de meest recente fase van het conflict met Irak. Niet alleen zond hij troepen en vloot eenheden naar de Perzische Golf, maar ze zijn er nog steeds, net als de Amerikaanse troepenmacht, niettegenstaande het akkoord over de inspecties, die als het aan de US overgelaten wordt, een permanent karakter gaan aannemen. Kon dezelfde obstinatie ook aan de dag gelegd worden voor de permanente heersing door Israël, van een litanie van UNO-resoluties, en de kolonisatie van Palestijns grondgebied, om niet te spreken van de onmenselijke behandeling van de Palestijnen, die onderworpen werden aan een bezettingsregime dat niets hoeft te leren van de bezetting van ons land door de nazis.

Zijn minister van Buitenlandse zaken gaf dan weer blijk van een kritischer benadering van het Israëlisch-Palestijns probleem, door de ultra-rechtse bezwaren tegen een contractname met Palestijnse woordvoerders tijdens zijn recent bezoek aan het Midden Oosten naast zich te leggen, en vervolgens een bezoek te brengen aan de president van Syrië. Er wordt dus duchtig geschrapt tussen pro-Amerikaanse posities, en meer Europees geïnspireerde standpunten. De Britten hebben traditioneel meer respect voor de Arabische opinie, niet alleen omwille van de olie, maar om de lucratieve handelsbetrekkingen, inbegrepen de levering van oorlogsmateriaal.

Conservatieven onder vuur van fundamentalisten

De conservatieve club van Brentwood (Londen) is onder de voet gelopen door leden van de fundamentalistische sekte van de Pentacostals. De lokale afdeling telde tot voor kort slechts een twintigtal leden, nu om en rond de tweehonderd. De nieuwkomers werden allen aangeworven over de laatste paar weken, door prominente leden van de sekte, inbegrepen hun bisschop, en hebben de bestaande bestuursleden buiten gesloten, en vervangen door leden van de sekte. Hetzelfde gebeurt bij de aanduiding van kandidaten voor aanstaande lokale verkiezingen. De nationale leiding van de conservatieve partij is er niet gelukkig mee, en heeft haar juristen geraadpleegd. Conservatief, ja, maar niet ZO conservatief!

FL. Frison, Dublin, 23.03.1998

ge wordt verminderd tot 12.2% na de eerste (vrijgestelde) £81 per week;

- * Achterpoortjes voor belastingontduikers worden vergrendeld, geschat inkomen voor de schatkist: £1,5 miljard;
- * BTW op energiebesparende materialen verminderd van 17.5% tot 5%.

Maar accijnzen op alcohol, bier, wijn, sigaretten en petroleum worden verhoogd.

Circa £1,25 miljard wordt uitgetrokken voor openbaar vervoer, gezondheidszorg en onderwijs.

Het budget is ongetwijfeld gunstig voor de minder begoeden. Het werd dan ook gunstig onthaald door de Labour parlementsfractie. Maar de oppositie verwijt dat er niets in zit voor de kleinburgerij, en dat is genoeg om de boot aan het schommelen te brengen. Het brengt een reeks lang achterstallige verbeteringen voor de lage inkomens, en zet een reeks scheve situaties van de Thatcher era recht, waar alleen de grote inkomens gekoesterd en verwend werden.

Het is ook origineel, in de zin dat de sociale uitkeringen niet worden verhoogd, maar dat werk, zelfs laag of ongeschoold, aantrekkelijker wordt gemaakt, en winstgevender dan de steun, wat voorheen niet het geval was. Terzelfdertijd dient opgemerkt, dat de nieuwe maatregelen, die het potentieel hebben om de levensstandaard van de minstbegoeden op te vijzelen, enerzijds belangrijke besparingen toelaten, en anderzijds, de schatkist extra inkomsten opleveren, via inkomstenbelasting. Dit laat dan weer toe belangrijke bedragen toe te spelen naar sectoren van het openbaar domein, die door de conservatieven stiefmoederlijk behandeld werden: openbaar vervoer, onderwijs, ziekteverzekering. Het zal interessant zijn een oogje gericht te houden op de verdere ontwikkeling. Als Blair's systeem werkt, dan is het ingenieus en verdient het navolging.

In afwachting rijst de vraag, of er inderdaad 'lonend werk' beschikbaar is voor de honderdduizenden werklozen. Een van de eerste 'overwinningen' van Thatcher, behalve het sluiten van de mijnen, tot groot jolijt van de olie-multinationals, was de drastische liquidatie van de fabricage-industrie, ooit de trots van het Verenigd Koninkrijk. Bovendien zal de grote meerderheid van de voorhanden jobs gesitueerd zijn in de minder geschoolde en min-

der lonende regionen van het arbeidsplaatsenbestand.

Ook moet men er rekening mee houden, dat het voor langdurig werklozen niet gemakkelijk zal zijn zich weer in het arbeidsproces te integreren, laat staan zich uit de lagere regionen op te werken. Zelfs als ze een zekere graad van scholing bezitten, dan riskeert die door de snelle evolutie van de laatste jaren voorbijgestreefd te zijn. Veel zal er van afhangen, hoe effectief en voor iedereen toegankelijk, de herscholingsprogramma's zullen zijn. Voor ongetrouwde moeders blijft de vraag: komen er ook crèches voor hun kroost, wanneer ze die LONENDE JOBS vinden? De kosten van private kinderkribben maken dat het nu niet alleen "financieel onaantrekkelijk" is, werk te zoeken, maar gewoon TE KOSTELIJK. Maar wie geen werk zoekt, of een beschikbare job weigert, mist de financiële voordelen, en riskeert sancties. Kortom: een 'reddende hand' wordt uitgestoken, maar wie ze niet aanvaardt, moet de gevolgen dragen. Stippen we tenslotte nog aan, dat de Britse tegenstand in de EU, wat betreft de sociale voorzieningen, de rechten van de werkers, enz. in voege blijft.

Maar laat ons niet te hard zijn voor Mr Blair: vermelden we zijn positieve ingrepen in het Noord-Ierse conflict. Door handig manoeuvreren, haalt hij de wind uit de zeilen van Sinn Fein. Hij geeft hen geen kans om, door vast te houden aan hun fundamenteel irredentisme, en hun dogmatische afwijzing van elk politiek compromis, (dat hen geen 100 % voldoening geeft of hun ultra-nationalistische eisen) het Vredesproces te kelderen. De - schijnbaar - meer gematigde houding van Sinn Fein (ze wordt niet ernstig genomen door de meeste waarnemers), maakt Sinn Fein meer aanvaardbaar voor de nationalistische gemeenschap, ten koste van de gematigde SDLP, die wel bereid is een compromis te aanvaarden dat rust en vrede kan herstellen in een provincie die dertig jaar lang geteisterd werd door paramilitaire moordcommando's. Maar terwijl Blair zich niet kan veroorloven de Unionisten voor het hoofd te stoten, moet ook Gerry Adams beducht zijn op de middenpunt vliedende krachten binnen het 'republikeinse' kamp. Sinds de oprichting van de partij, in het begin van deze eeuw, heeft zich een cultus ontwikkeld van een nationalisme dat weigert toegevingen te doen, en vasthoudt aan bloed en bodem dogma's, een Ierse evenknie voor het Vlaams Blok. Terreur als middel om het doel te bereiken, en afwijzing van het

politieke proces, is een grondbeginsel in het circa 90-jarig bestaan van Sinn Fein. Een andere constante, is het regelmatig voorkomen van scheuringen, telkens een "harde" minderheid die zich niet kan verenigen met de 'lijn' van de leidende groep. Dat gebeurde opnieuw een paar jaar geleden en de 'harde' splintergroep heeft nu ook haar eigen geheime militie, het 'continuity IRA', dat de 'zuivere' principes wil voortzetten. Hun paramilitaire organisatie bestaat hoofdzakelijk uit mistevreden overlopers van de provo's. Ze hebben toegang tot de arsenalen van het IRA, en hebben reeds een aantal bomaanslagen en moorden op hun palmares. Hun bedoeling is Sinn Fein uit het vredesproces te verwijderen, om dan te kunnen stellen dat de republikeinse opinie niet door een eventueel akkoord gebonden is.

Weinigen twijfelen er aan, dat hun provocerende acties niet alleen gedoogd worden door de IRA leiding, maar er tot op een zeker punt, ook door geïnspireerd worden. In een op militaire leest georganiseerde militie zoals het IRA, is het niet ondenkbaar dat leden zich zouden inlaten met de activiteiten van afgescheurde groepen. Meer nog, wapens en munitie uit de IRA arsenalen zouden gebruiken zonder medeweten en toelating van de 'Generale Staf'.

Een gelijkaardige situatie ontwikkelt zich aan loyalistische kant. Er bestaat aldus terecht de vrees, dat naarmate D-dag nadert, de extremisten dreister zullen te werk gaan, en dat wat ook de uitkomst weze van de onderhandelingen, de moorden, aanslagen en terrorisering van de bevolking van Noord-Ierland zal verder gaan, zoals na het Verdrag van 1922, dat tot burgeroorlog leidde in de toenmalige Vrijstaat ... Wat men ook van Sinn Fein moge zeggen, men kan het niet 'verwijten' een democratische partij te zijn. En dat geldt evenzeer voor hun spiegelbeelden in het loyalistische kamp.

Terug naar het Verenigd Koninkrijk

Ander pluspunt voor Blair, de devolutie voor Schotland en Wales is er door. De Welsh waren minder enthousiast dan de Schotten, en die verkiezen nu voor het eerst weer hun eigen parlement dat zal zetelen in hun oude hoofdstad Edinburgh.

En dan: komt er dan toch een evenredige zetelverdeling? Dat was een vage belofte van voor de verkiezingen. Het ondemocratische 'first past the post'

systeem, is aantrekkelijk voor grote partijen; met circa 40 % van de stemmen, en goede resultaten in enkele 'sleutel-districten' hebben de conservatieven keer op keer absolute meerderheden in de wacht gesleept ten koste van kleinere, en niet noodzakelijk zeer kleine partijen. In laatste instantie zal het ervan afhangen hoe Blair zijn overwinningskansen inschat, voor de volgende algemene verkiezingen. Ziet hij er geen absolute meerderheid in zitten, dan zal hij hengelen naar de steun van de Liberaal Democraten, die met meer dan 20% van de stemmen schromelijk ondervertegenwoordigd zijn in het parlement. En hun prijs is: evenredige zetelverdeling. Ongetwijfeld zal Blair zeer voorzichtig te werk gaan. Hij heeft geen zin om reeds na één termijn de macht over te dragen aan een concurrent. De kies hervorming maakt dus m.i. een goede kans.

Conclusie

Na een jaar Blair-bewind is er eten en drinken voor iedereen. Zijn budget bevat opmerkelijke nieuwigheden die gericht zijn op lotsverbetering voor de kleine man, een stap vooruit in vergelijking met het conservatief bewind. Er zijn op dit ogenblik echter nog weinig of geen reacties gekend van de basis, van de 'traditionele' Labour-supporters. Blair zorgt er verder voor, de conservatieve kiezers op zijn kant te houden. Die zijn door de conservatieve partij grondig geconditioneerd om zeer sceptisch te staan t.o.v. de EU. In zijn pogingen om de Britse positie in Europa te verbeteren, gaat hij dan ook zeer omzichtig te werk. Vooral het probleem van de Muntunie is stekelig en doorweven met hoempapa nationalisme: het VK zal toetreden, maar er wordt nog geen tijdslimiet gesteld. Het blijft nu te zien, wat in de komende maanden zwaarst gaat doorwegen: het sociale, of het conservatieve.

Een zaak luidt geen twijfel in navolging van enkele continentale voorgangers, onder meer van Mitterrand en Pompidou, is hij reeds druk bezig om zijn bewind te vereeuwigen. In Greenwich komt een millennium dome, een koepel in plastic en cement, waarvan iedereen zich afvraagt wat voor nut het ding heeft, dat ettelijke miljarden kost. Critici zeggen dat er betere projecten bestaan om met dat geld de 21ste eeuw te vieren, dan deze nutteloze paddestoel. En ze hebben allicht nog gelijk ook... Maar Blair wil en zal zijn monument hebben.

F.L. Frison Dublin 20.3.98

NAVO-uitbreiding telt alvast één winnaar: de wapenindustrie

De val van de muur betekende voor de defensie-industrie het begin van 'zeven' magere jaren. Maar daaraan lijkt een einde te komen. De tijd is rijp voor nieuwe vette contracten. De NAVO-uitbreiding zal immers aanzienlijke investeringen vereisen in het militaire apparaat van de toetreders.

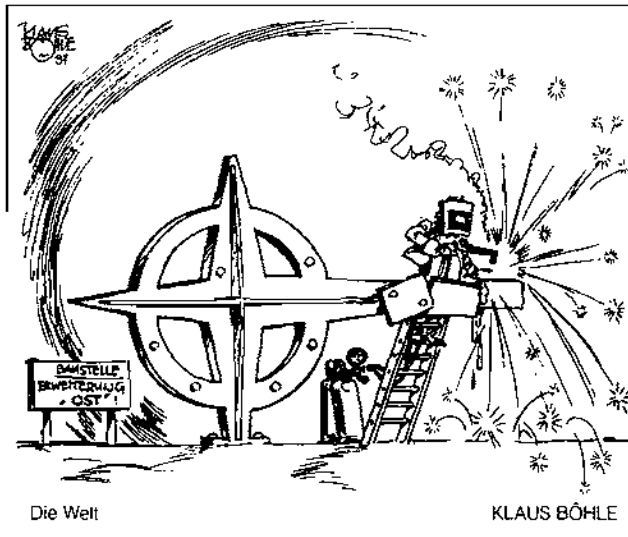
Het einde van de koude oorlog gaf de wapenindustrie geen mooie vooruitzichten mee. De sector zag zich geplaatst tegenover een snel in mekaar krimpende wapenmarkt, die voordien nog garant stond voor een florerende business. Maar er lijken betere tijden in zicht. De toetreding van Polen, Tsjechië en Hongarije, en in tweede instantie ook van andere landen uit Midden- en Oost-Europa, opent mogelijkheden voor nieuwe afzetmarkten. Het militair-industrieel complex heeft dat duidelijk begrepen. Om militaire contracten binnen te rijden hadden alleen al de 6 grootste Amerikaanse ondernemingen uit de sector 51 miljoen dollar lobby-geld veil, gespreid over de laatste twee jaar. Uiteraard is niet alles richting NAVO-uitbreiding gegaan. Maar het is wel zo dat de NAVO-uitbreiding de centrale bezorgdheid uitmaakt omdat er zoveel mogelijkheden in vervat liggen.

De wapenindustrie is de meest royale geldschietter van verkiezingscampagnes. Volgens het Amerikaanse studie bureau, *Campaign Study Group*, hebben de wapenhandelaars er 32,3 miljoen aan besteed sinds de val van de muur, netjes verdeeld onder democratische en republikeinse kandidaten. Ter vergelijking, voor de tabaksindustrie waren de verkiezingen goed voor 'slechts' 26,9 miljoen dollar.

Het budget van de zes grootste Amerikaanse militaire ondernemingen (Lockheed Martin, Northrop Grumman, Textron, Raytheon, Boeing en McDonnell Douglas) voor het sponsoren van de federale campagnecomités steeg van 1,5 miljoen dollar in 1991 naar 2,4 miljoen dollar in 1997. Met dit bedrag hebben ze duidelijk de NAVO-uitbreiding op het oog. Volgens de Amerikaanse senator Daniël Patrick Moynihan, een democraat die tegen de NAVO-uitbreiding gekant is, kan dit ook niet anders want "aan de meeste andere afnemers die eventueel in aanmerking komen, hebben wij verboden om ook maar iets te verkopen."

Onder de voorwaarden tot toetreding hoort een serieuze modernisering van het militair potentieel en belangrijker,

het compatibel maken aan de systemen waarover de huidige NAVO-leden beschikken. Het gaat dus over uiterst gesofisticeerd en duur militair materieel - wapens- en communicatiesystemen - dat alleen in het westen kan ingekocht worden. De verwachtingen zijn dan ook dat alle (financiële) inspanningen om contracten binnen te halen dubbel en dik zullen worden terugverdiend

Kostenplaatje

Een enkele F-16 geproduceerd door Lockheed Martin kost rond de 20 miljoen dollar. Een F-18 van Boeing kost al gauw 40 tot 60 miljoen dollar. Polen plant de aankoop van 100 tot 150 gevechtsvliegtuigen, onder meer bij genoemde bedrijven. Het kostenplaatje daarvan loopt al gauw op tot een equivalent van het totale Belgische defensiebudget (98 miljard fr.).

De NAVO heeft laten verstaan dat de nieuwe landen toch wel zeker 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) zullen moeten besteden aan defensie (zie Vrede nr 327). Vandaag is dat nog 2,5 % voor Polen, 1,7% voor Tsjechië en 1,4% voor Hongarije. De begrotingen van die landen staan nu al zwaar onder druk. Meer belastingen zijn (cfr. Internationaal Monetair Fonds, dat trouwens in de meeste gevallen zedig zwijgt indien een land zijn defensie-uitgaven verhoogt) wellicht uit den boze. Dus blijven enkel besparingen over

op...sociale uitgaven. Maar zoals dat gaat met dossiers die over de politieke streep moeten worden getrokken zijn de gemaakte schattingen meer dan waarschijnlijk aan de lage kant en is bovendien nog onduidelijk wie nu juist welke kosten zal dragen van de uitbreiding. Er circuleren alleszins danig veel cijfers dat men zich kan afvragen of er nu niet bewust verwarring wordt gezaaid. Enkele weken voor de stemming in de senaat over de NAVO-uitbreiding, komt het Pentagon op de proppen met een rapport dat beweert dat de hele operatie slechts 1,5 miljard dollar zal kosten over 10 jaar. Vorig jaar nog sprak het Defense Departement van 7,2 miljard over 13 jaar. Critici zagen hierin duidelijk een manoeuvre om senatoren die het moeilijk hadden met de hoge uitbreidingskosten te lijmen "Er is al een hele serie schattingen de revue gepasseerd en telkens is de laatste schatting lager dan de vorige", aldus professor Michael Mandelbaum van de Hopkins Universiteit.

De cijfers op een rijtje. De ramingen voor de NAVO-uitbreiding door het *Congressional Budget Office* in 1996 lagen nog tussen 61 en 125 miljard dollar over 15 jaar, inclusief de bijkomende kosten voor het NAVO-budget en het militaire budget van de NAVO-leden. Kort nadien volgde de versie van het Pentagon: 27 tot 35 miljard dollar over 13 jaar (1,5 tot 2 miljard voor de VS en 5,4 tot 7,2 miljard extra voor de NAVO). Nog later volgt een revisie van het Pentagonrapport door de administratie: het surplus voor de NAVO zou nog maar 1,5 miljard dollar bedragen over 10 jaar, voor de VS slechts 400 miljoen. Deze laatste schattingen zorgden toch voor enige hilariteit in kringen van defensiespecialisten: "Voor dit bedrag kan je nog net tanks wassen."

Ludo De Brabander

Bronnen:

The International Herald Tribune van 23 februari en 2 april 1998. NAVO-kroniek nr 1, 1998.

Voor een 21ste eeuw zonder kernwapens

De (il)legaliteit van atoomwapens na de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof van Den Haag van 8 juni '96 en de betekenis hiervan voor de opslag van atoomwapens op Belgisch grondgebied en de deelname van België aan nucleaire taken binnen de NAVO.

Atoomwapens zijn de ergste onder de massa-vernietigingswapens. Zij maken geen onderscheid tussen de combattant en de burgerbevolking. Het lijden en het aantal gewonden dat zij veroorzaken is apocalyptisch. De gezondheidszorg staat dan machteloos tegenover de toeloop van mensen die verbrand of gewond zijn. De omvang van de materiële schade zouden het einde van onze beschavingen inhouden.

De ethische argumentatie voor een verbod op kernwapens is algemeen bekend. Toch blijken de grote nucleaire staten vast te houden aan motieven als "afschrikking" voor het behoud van atoomwapens.

Nochtans blijkt wanneer we een blik werpen op de oorlogsgeschiedenis van deze aardkloot, dat er de laatste vijftig jaar nog nooit zoveel oorlog is gevoerd. Meer nog, veelal was de aanwezigheid van kernwapens de aanzet tot spanningen en oorlog.

Interessant is echter de verhouding van atoomwapens en het internationaal recht. In '94 werd in een resolutie van de VN aan het Internationaal Gerechtshof van Den Haag, de vraag voorgelegd of het gebruik van kernwapens in overeenstemming is met het internationaal recht. Het Internationaal Gerechtshof doet uitspraken over geschillen tussen staten en geeft advies aan organen van VN.

In '96 formuleerde het Hof zijn conclusies waarvoor het zich baseerde op het humanitaire oorlogsrecht. Het hof heeft geen nieuwe regels opgesteld maar uitleg gegeven over het humanitaire oorlogsrecht en benadrukte dat deze voor alle landen bindend is.

In deze wet wordt omschreven dat

- het verboden is onnodig leed te veroorzaken
- het verboden is oorlog te voeren waarbij geen verschil gerespecteerd wordt tussen combattanten en burgerbevolking
- het verboden is de neutraliteit van een derde land te schenden
- het verboden is blijvende schadelijke gevolgen te veroorzaken aan een land.

Het oorlogsrecht voorziet ook nog een clause waarin staat vermeld dat: "alles wat nog niet uitgevonden is, onder dit recht blijft vallen."

Op basis van het humanitaire oorlogsrecht kan men dus stellen dat het defensiebeleid van de Nato onwettig is.

De conclusie van het Internationaal Gerechtshof was enigszins dubbelzinnig: "Er kan zich nooit een situatie voordoen, waarbij het geoorloofd is om atoomwapens te gebruiken, maar desalniettemin is het mogelijk dat in bepaalde situaties, waarbij een land in zijn voortbestaan is bedreigd, het niet verboden kan worden om atoomwapens in te zetten."

Doch kan men zich de vraag stellen in hoeverre het te verantwoorden is om het vijandige land dan te vernietigen en of men dan niet steeds de principes als omschreven in het humanitaire oorlogsrecht overtreedt.

Opmerkelijk is dat tijdens een persoonlijke stemronde onder de rechters slechts een kleine meerderheid pro deze uitspraak stemden, daar velen een volledig verbod op kernwapens eisten.

Het Hof verwees eveneens naar artikel zes van het Non-Proliferatie Verdrag. Hier was de uitspraak unaniem. Alle landen zijn juridisch gehouden om consequent en ter goede trouw onderhandelingen te beginnen én tot een goed einde te brengen, d.w.z. tot nucleaire ontwapening te komen.

België heeft dit verdrag mee ondertekend en is hierdoor dus gebonden tot onderhandelingen 'ter goede trouw' om te komen tot ontwapening. Praten alleen is niet voldoende, de gesprekken moeten leiden tot een duidelijk gedefinieerd en meetbaar resultaat.

Het impliceerde eveneens dat de verplichtingen niet enkel gelden voor de ondertekenaars van het Non-Proliferatie Verdrag, maar voor ALLE landen, inclusie de (niet-ondertekenende) onofficiële kernstaten India, Israël en Pakistan. Diegenen die zich daar niet aan houden overtreden dus het internationaal recht.

Het Internationaal Gerechtshof heeft zich evenwel niet uitgelaten over het bezit van kernwapens op zich. Wel werd er benadrukt dat het dreigen met kernwapens evenredig is aan het effectief inzetten van deze massa-

vernietigingswapens. En wat is het bezit van atoomwapens anders dan een afschrikingsstrategie, dan dreiging.

Ook vermeldenswaardig is dat militairen individueel ook gebonden zijn aan het humanitaire oorlogsrecht en strafrechtelijk verantwoordelijk kunnen gesteld.

België speelde een voortrekkersrol in de strijd tegen de antipersoonsmijnen, ondanks de houding van sommige bondgenoten.

De morele autoriteit van België is hierdoor behoorlijk verhoogd.

Het zou dat nog meer kunnen mocht men zich op dit precedent inspireren om een problematiek aan te pakken die voor de toekomst nog veel dramatischer is.

Sigrid Eggermont

BRONNEN

Hoorzitting en gesprek over de (il)legaliteit van atoomwapens, vrijdag 30 januari 1998, huis der parlementsleden

V.S.-militairen in contact met uranium tijdens Golfoorlog

Van de 541.000 Amerikaanse militairen die aan de Golfoorlog deelnamen zijn er tweewert in de buurt geweest van verwoeste Iraakse tanks of pantserwagens.

Hierbij staat vast dat velen uraniumcelluletjes ingeademd hebben.

De National Gulf War Resource en de Veterans Right Organisation wijzen er in een rapport op dat mogelijk 400.000 militairen hiervan nadelige gevolgen kunnen hebben.

In het rapport wordt er eveneens op gewezen dat het Amerikaans Ministerie van Defensie verzuimde de meeste soldaten op het gevaar te wijzen.

In een in januari gepubliceerd verslag erkende de speciale onderzoekscmissie van het Pentagon dat duizenden Amerikaanse militairen niet wisten aan welk gevaar ze blootstonden. Nochtans verklaarde deze dat "slechts" 27 militairen uraniumdeeltjes hadden ingeademd maar zonder nadelige gevolgen voor hun gezondheid. (ads)

De Europese Unie en haar ziekteverschijnselen (2)

De Europese Leugen (Peter Vanderbruggen-Kritak 1996) is zoals de titel doet vermoeden om te beginnen een scherpe aanval op de speculanten die eigenlijk onverschillig zijn voor alles behalve het eigen belang. Worden ook op de korrel genomen: de Britten die alleen maar mee doen om erger te voorkomen (aanvankelijk onder Thatcher en Major) en anderzijds de Fransen en de Duitsers die een ononderbroken machtspeletje tegen elkaar spelen. De V.S. zagen een welkome versterking in West-Europa tegen het communisme, vooral het State Department (buitenlandse zaken), zag het zo terwijl het ministerie van financiën zijn vraagtekens had.

De EMS die tot nog toe de dienst uitmaakte wordt door de auteur als een ziek systeem omschreven dat toch naar behoren werkte.

Helmut Schmidt en Giscard d'Estaing beiden ministers van financiën (van D en F) in 1971 in 1971 hadden de basis gelegd voor dit Europees Monetair Systeem (EMS). Het systeem werd ten dode opgeschreven toen Helmut Kohl en François Mitterrand (de presidenten van de Bondsrepubliek en van Frankrijk) overeen kwamen om de flexibiliteit bij de wortel uit te roeien. Maastricht kon nu de doodsklok inluiden van de EMS. De crash deed zich voor in 1992, één maand nadat de Britse regering besloten had het pond

uit de EMS te halen. De speculanten waren losgelaten. Het perverse van de speculaties is dat zij zichzelf voeden. Terzelfertijd ging men uit van de idee dat de politieke wil de economische realiteit zou kunnen blijven overstijgen en men lanceerde de mythe van de "overbodige" wisselkoersen.

De auteur heeft het verder nog over "het verschrikkelijk verdrag van Maastricht". Hij vreest dat de economische fundamenteën zelfs niet achteraf zullen worden vastgelegd. Men gaat te vlug. De Verenigde Staten deden er ruim honderd jaar over om een eenheidsmunt op poten te zetten en dit kreeg zijn beslag in 1913. In Europa krijgt de politiek voorrang. De auteur vreest een catastrofe en heeft het over de deflatoire bom van Maastricht die slechts naar het Amerikaans voorbeeld in niet minder dan honderd jaar kan worden overwonnen. Doemdenken genoeg dus.

Het Verdrag van Maastricht. Lieven Verstraete-Standaard uitg. 1992 Een munt voor Europa, dit is het meest concrete resultaat van het verdrag pijn en smart wachten en de vraag is of iedereen wel meedoet (de meest recente berichten doen veronderstellen dat de kandidaten niet zullen afhaken). Er zijn wel vooruitzichten en ook punten waarover men zich nog zorgen blijft maken. Naar een Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid? De natio-

nale bevoegdheden liggen nog zo moeilijk dat men in het beste geval zal gaan naar een ingewikkeld vergelijk. Voor een Europese diplomatie lijken de vooruitzichten beter. De Europese commissie kan voor het eerst initiatieven nemen in verband met het buitenlands en veiligheidsbeleid.

Buitenlands beleid en defensie: de moeilijke keuze tussen Europeanisme en Atlantisme kan zelfs niet uitgewerkt worden ook al is de principiële keuze theoretisch mogelijk. Omschrijvingen waarin de West-Europese Unie (de WEU) gezien wordt als de Europese pijler van het Atlantisch Bondgenootschap, tonen voldoende aan dat er geen sprake is van een autonome defensie. Het Europees Parlement: er zijn verbeteringen op het vlak van het medebeslissingsrecht. Toch breiden de Europese bevoegdheden zich sneller uit dan de controlemacht van het EP (Europarlement)

Sedert Maastricht is er voor de commissie de verplichte investituur door het E.P.

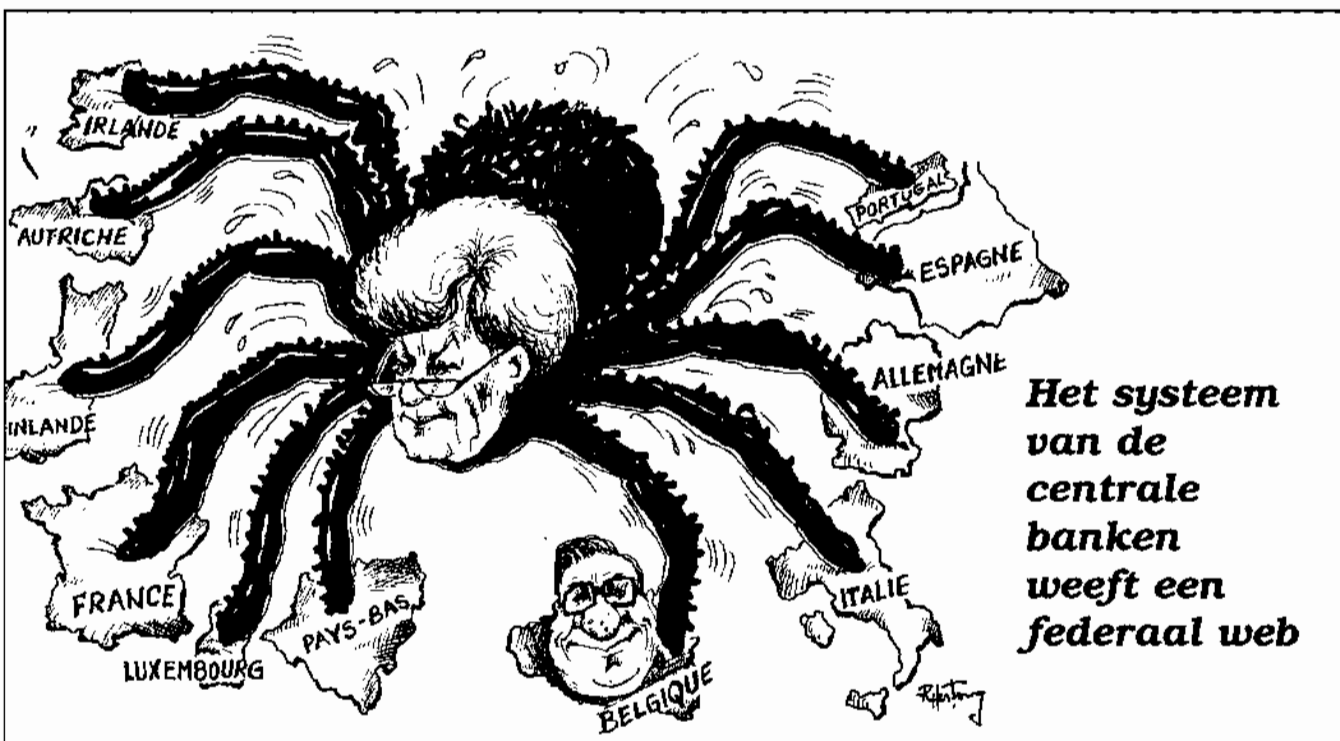
De factuur: de strijd lijkt gestreden maar wie gaat dat betalen.

10 april 1998

Victor Stuyck

Voetnoot:

Het derde deel gaat over een Amerikaans standpunt betreffende Europa (Thurov) julinummer. Het vierde deel geeft een zicht op de meningen van Belgische Europarlementsliden, oud-Europarlementsliden en anderen.

**Het systeem
van de
centrale
banken
weeft een
federaal web**

Een president met fascistisch verleden...

Ook in Litouwen wordt het heet

De nieuw verkozen president van Litouwen, Valdas Adamkus, streed met de nazi-troepen mee.

De recente Litouwse presidentsverkiezingen gaven een harde strijd te zien tussen de gewezen communist A. Paulauskas, en degene die het uiteindelijk met slechts 11.000 stemmen overschot haalde, Valdas Adamkus, die als Amerikaans staatsburger weer naar zijn land van oorsprong kwam, met koffers vol U.S.-dollars en media-consulenten en TV-lui.

Maar wie is die nieuwe president nu eigenlijk? In het buurland Wit-Rusland heeft men hem meteen herkend, omdat hij tijdens de oorlog met de nazi-troepen samen het Rode Leger en de partizanen bestreed. Adamkus gaf in een TV-interview ook toe dat hij in 1944 samen met andere "jeugdige romantici" tegen het Rode Leger streed.

Fascistische beulen

Dat gebeurde strikt in het raam van door de nazi's opgerichte organisaties, zoals het befaamde 2de Litouwse bataljon 'Impulsiavcius', dat zich van oktober 1941 tot 1942 al eens in Wit-Rusland aan bestiale massamoorden op de Wit-Russische bevolking en systematische uitroeiing van joden te buiten was gegaan. In dergelijke fascistische formaties kwamen die "jeugdige romantici" terecht.

Onder de fascistische bezetting was er géén zelfstandige Litouwse 'anti-soviet'-overheid. Ze stonden allemaal rechtstreeks onder nazi-bevel, en méér nog, ze waren rechtstreeks aan de SS ondergeschikt.

De opdracht van de SS-eenheden was duidelijk geformuleerd: partizanen en illegalen vernietigen, concentratie- en gevangenenkampen Kaliningrad beheren, sovjet-officieren van het Rode Leger folteren en terechtstellen en de jacht openen op al wie antifascisten steunde Kortom, alleen straf-operaties

'n Nieuwe Baltische staat

Tijdens de presidents-kiescampagne in Litouwen eisten zeven uiterst-rechts georiënteerde partijen - die Adamkus steunden - dat hij zijn gebiedsaanspraken openlijk zou bekendmaken. En na zijn stembuszege riep hij op voor een internationale conferentie om "het statuut vast te leggen" van het gebied Калининград (Kaliningrad), een Russische exclave tussen Litouwen en Polen.

Er is reden voor waakzaamheid m.b.t. het optreden van Adamkus' aanhangers in de discussies omtrent "demilitarisering" en "internationalisering" van het gebied Калининград (Kaliningrad), wat zij tot een vierde Baltische staat - Borussia - willen omvormen.

Volgens het dagblad "Lietuvos Rytas" begon Adamkus in de VSA al in de vroege 60er jaren de republikeinse partij te steunen, en drie jaar geleden legden de republikeinen in het Congres een ontwerp neer van demilitarisering van het gebied Калининград (Kaliningrad) en omvorming in een VN-gebied. In dat plan zien alle ernstige analisten de hand van Adamkus.

Bitterheid

In het buurland Wit-Rusland ziet men ondertussen met bitterheid toe hoe men in Litouwen schijnbaar voor het eerst sedert de oorlog verneemt dat bandieten Wit-Russische gezinnen in Гродна (Hrodna), Лідз (Lida), Маладзешна (Maladzetsna) en andere steden uitmoordden. En hoe de Litouwse machthebbers nu aan gewezen SS-ers en hun aanhangers pensioenen en schenkingen voor "bijzondere diensten" verlenen. De verkiezing van Adamkus - met een verleden vol bruine vlekken en strepen - als president zal bitterheid, droefheid en angst in de regio doen toenemen.

Yvan Grosjean

Wist je dat ...

... er van 140.000 joden die in 1940 in Nederland woonden er 107.000 gedeporteerd werden en er tenminste 102.000 in de concentratiekampen omkwamen. Dat is 73 procent tegenover 40 procent in België en 25 procent in Frankrijk.

... de Franse priester Michel Chanteau die sinds dertig jaar leed en leed deelde met de Indianen uit de Chiapas in Mexico door de Mexicaanse regering uit het land werd gezet om zijn "politieke activiteiten". Christus werd hiervoor ook aan het kruis genageld.

... in Mozambique in vier weken tijd 5.500 mensen getroffen werden door cholera met honderden doden als gevolg. In dit land, een der armste in de wereld, beschikt een vierde van de bevolking over geen drinkbaar water. Hieruit blijkt dat vooraleer in de 21ste eeuw te treden een deel van Afrika moet geholpen worden om uit de 19de eeuw te geraken.

... het Vlaams Blok, de racistische partij bij uitstek van de overheid een donatie ter beschikking krijgt van 52 miljoen frank of de helft van haar begroting.

... er in Brits Colombia (Canada) door de houtlobby maar eventjes 220.000 ha per jaar uit het regenwoud wordt gekapt en dit niet allenadelige gevolgen voor later.

... de buitenlandse schuld van Afrika in tien jaar tijd verdubbeld van 63 naar 183,4 miljard dollar. Dit bedrag is hoger dan het bruto nationaal product van 45 Afrikaanse staten met 550 miljoen inwoners.

... in de jaren '70 waren er slechts een honderdtal multinationale ondernemingen maar vandaag zijn er 40.000. De 200 belangrijkste stellen uiteindelijk 18,8 miljoen mensen te werk of 0,5 % van de planeet.

... in 1939 de Europese bevolking 18,4 % vertegenwoordigde van de wereldbevolking, in 1997 was dit nog 10,2 % en voor het jaar 2000 voorziet men dat deze nog 8,4 % zal uitmaken.

... in het Europa van de 15 het aantal bezoekers van Amerikaanse films van 1984 tot 1994 steeg van 400 tot 520 miljoen, wat een stijging betekende van 56 naar 76 % en tijdens dezelfde periode daalden de bezoekers van filmen van nationale producties van 177 naar 98 miljoen of een daling van 25 naar 13 %.

“Newroz is een Koerdisch feest, wat Turkije ook beweert”

Een 10-koppige delegatie van de Coördinatie ‘Stop de oorlog tegen het Koerdische volk’ trok in maart naar Turks-Koerdistan om er het Koerdische nieuwjaarsfeest Newroz bij te wonen. Daarnaast was het de bedoeling een beter zicht te krijgen op de mensenrechtensituatie en de oorlog in het gebied.

Elk jaar op 21 maart vieren de Koerden het eeuwenoude Newrozfeest. Over de legendes waaruit Newroz is ontsproten doen verschillende versies de ronde. Zeker is dat er elementen van het Zoroastrisme - voorloper van de grote monotheïstische godsdiensten ontstaan in Iraans Koerdistan - in terug te vinden zijn. Zo dansen en zingen de Koerden rond het vuur, dat in het Zoroastrisch dualisme (het goede en het kwade) symbool staat voor rechtvaardigheid en de strijd tegen de machten van het kwaad. Een uiterst geschikt symbool dus voor de strijd tegen de verdrukking.

Newroz is uitgegroeid tot een politiek feest waar de Koerden hun rechten eisen en oproepen tot vrede en vrijheid. Voor de Turkse autoriteiten voldoende om de festiviteiten steevast hard aan te pakken. In de voorbije jaren heeft dit geresulteerd in meer dan 100 dodelijke slachtoffers en ook dit jaar vielen er twee doden in de stad Van en tal van gewonden. Maar omdat de gewelddadige aanpak van de politie het enthousiasme van de Koerden niet kan temperen, proberen de autoriteiten het Newrozfeest te recupereren als Newruz. Daarbij worden kosten noch moeite gespaard om van het feest een Turks feest te maken: eigen brochures, eigen legendes, officiële feesten, dure attracties, enz.

Die pogingen zijn op een bijna lachwekkende wijze mislukt. In Diyarbakir werd een heus voetbalstadion afgehuurd. Met slechts 700 mensen weergalmde er vooral de leegte. Functionarissen poogden op televisie de schijn hoog te houden door al glimlachend over het ‘Newroz’-vuur te springen. De stijfheid droop er af.

Het geheel contrasteerde fel met het feest dat het Democratisch Platform (een samenwerkingsverband tussen vakbonden, Koerdische en mensenrechtenorganisaties) in Diyarbakir opzette. Ondanks de massale aanwezigheid van de politie, namen een kleine 100.000 mensen deel aan de festiviteiten. Vrouwen, mannen en kinderen dansten gezamenlijk rond de verschillende vuren. Overal was er muziek. Geleidelijk aan kreeg het gebeuren het karakter van een manifestatie waarbij allerlei slogans werden geroepen. Het viel de Belgische delegatie daarbij op

hoe de menigte haar steun betuigde aan de PKK. “de PKK is het volk, het volk is de PKK”, daarmee duidelijk makend dat de PKK voor de Koerden een bevrijdingsbeweging is en niet zoals de Turkse overheid voortdurend benadrukt, een terroristische organisatie. In heel veel slogans lag het verlangen naar vrede. Symbolisch werden een aantal duiven losgelaten.

De feestvierders wilden opstappen naar het graf van Koerdische martelaren, wat evenwel verhinderd werd door de politie. Heel die tijd waren we er getuige van hoe de organisatoren hun best deden om geweld te vermijden en er daarbij in slaagden de verhitte gemoederen in te tomen. De politie stuurde de manifestatie uiteindelijk door de nauwe straten richting centrum. Achteraf bleek waarom. Wij liepen aan de staart van de betoging, toen de politie plotseling zwaar begon te chargeren en met motorvoertuigen op de mensen inreed. Achterblijvers werden zwaar aangepakt of onder de voet gelopen. Er werd geen onderscheid gemaakt tussen mannen, vrouwen en de talrijk opgekomen kinderen. Het politie-geweld was buiten alle proporties en onnodig. Het was duidelijk een georkestreerde operatie. Vandaar ook dat de massa in smalle straten werd geleid, wat het politieoptreden vergemakkelijkte. Ondergetekende zag hoe een jong meisje werd neergeknuppeld. Een ander meisje dat zwaar ten val was gekomen, werd bewusteloos weggedragen. Het Democratisch Platform sprak later op een persconferentie over dertig gewonden en rond de tweehonderd arrestaties. Wij konden zien hoe de arrestanten, eens ze waren opgepakt, het in de bus nog eens met knuppels te verduren kregen van mannen in burger. Onder hen heel wat extreem-rechtse militanten. De politie liet hen begaan. Het bevestigd geruchten en getuigenissen over nauwe samenwerking tussen beide en dat vooral in Koerdistan (zie ook Vrede nr 328 en de Susurlukaffaire).

De organisatoren laten zich evenwel niet van de wijs brengen. De Koerden hebben leren leven met de repressie. En wat Newroz betreft: “Ondanks alles blijft Newroz een feest van de vrede”.

Ludo De Brabander

De Belgische delegatie had ontmoetingen met de Koerdische partij HADEP (de Democratische Volkspartij), IHD (Mensenrechtenassociatie), ÖDP (Vrijheid en Solidariteitspartij), de Koerdische uitgeverij Avesta, etc. Maar ook met officiële, zoals de Belgische consul in Istanbul en de gouverneur van Mardin (stad in Koerdistan aan de Syrische grens).

Het werk van de delegatie en van de coördinatie in het algemeen, begint vruchten af te werpen. Volksunie-senator Jan Leones heeft een voorstel tot eisenplatform in het partijbureau ingediend met onder meer “onmiddellijke onderhandelingen met de PKK” en vooral een eis tot wapenembargo.

Opmerkelijk: “Het NATO-lidmaatschap van Turkije moet daarbij in de weegschaal worden gelegd. In geval dit niet haalbaar blijkt, moet België desnoods zelf uit de NATO treden.”

In de Kamer kwamen er ook interpellaties en vragen rond de Koerdische kwestie waarin de bekommernissen van de coördinatie duidelijk aan bod kwamen (wapenembargo). Op het nationaal partijbureau van Agalev kreeg de coördinatie de ruimte voor een verslag van de Belgische delegatie en wordt er werk gemaakt van parlementaire opvolging. Wordt vervolgd.

■ **INDIA:** Volgens de laatste schattingen van de Verenigde Naties zal de Indische bevolking (nu 976 miljoen) de 1,5 miljard bereiken in het jaar 2050, en zo China voorbijstreven als het land met de hoogste bevolking in de wereld. India zal de grens van de 1 miljard bereiken in het jaar 2000. Tijdens deze periode zal China 1,3 miljard inwoners tellen. Het gemiddeld aantal inwoners per vierkante kilometer is in India 274 wat reeds tweemaal meer is dan in China. In 1901 telde India 240 miljoen inwoners. Zo de huidige groei aanblijft zal India zijn bevolking in een eeuw verviervoudigd hebben.

■ **VOLKSWAGEN:** De Europese commissie heeft aan de autoconstruc-tuur Volkswagen een boete opgelegd van 112 miljoen dollar om zijn verde-lers in Italië verboden te hebben om wagens te verkopen aan Oostenrijkse cliënten. Volkswagen noteerde in 1997 een recordwinst van 1,36 miljard dollar (±28 miljard frank). De groep verkocht in '97 niet minder dan 4.250.000 wa-gens wat 7,9 % meer is dan in '96. 40 % van de verkoop wordt buiten Europa gerealiseerd.

■ **RENAULT:** Louis Schweitzer, de PDG van de groep Renault, is de man die vorig jaar Renault Vilvoorde deed sluiten, de afdanking aankondigde van 3.700 arbeiders in Frankrijk maar toch een nieuwe Renaultfabriek gaat starten in Rusland. Renault die in 1996 een verlies zou geleden hebben van 5,25 miljard F.F. heeft kort geleden bekend gemaakt in 1997 een winst geboekt te hebben van 5,43 miljard F.F.

■ **WINSTEN:** In ons land, zoals in onze buurlanden, staan de bedrijfslei-ders aan de klaagmuur met de bewering dat de loonkosten moeten dalen om aan de concurrentie het hoofd te bieden. Over hun winsten wordt niet gespro-ken. We geven er hier enkele die ons tijdens de laatste dagen opgevallen zijn. Generale Bank: 17,1 miljard B.fr., B.B.L.: 11,8 miljard, Kredietbank: 14,7 miljard. Daimler-Benz: De Duitse multinational die actief is in de luchtvaartindustrie en de autonijverheid boekte in 1997 een recordwinst van 4,3 miljard mark of 78 % meer dan in 1976. Aérospatiale. De Franse multinational uit de luchtvaartindustrie noteerde voor 1997 een recordwinst van 1,4 mil-jard F.F. wat een verhoging uitmaakt van 75 % t.o.v. het vorige jaar.

Randstad Holding: Het Nederlands uit-zendbedrijf dat ook in ons land actief is, behaalde voor het vierde opeenvol-gende jaar een recordwinst. Voor '97 betekent dit een stijging van 24 % of 258 miljoen gulden (4,72 miljard fr.) tegen 207 miljoen in '96. Het bedrijf voorziet dat de omzet en de winst met hetzelfde tempo zal toenemen in '98. Randstad telde 1.108 vestigingen in '96 en het aantal werknemers steeg met bijna een kwart tot 8.600.

■ **FUSIES:** De Britse verzekerings-maatschappij Commercial Union, eigenaar van Delta Lloyd, gaat samen-smelten met branche genoot General Accident. Met deze ontstaat de grootste algeme-ne verzekeraar in Groot-Brittannië. De firma heeft een waarde van 15 miljard pond (915 miljard frank). Door deze fusie zullen "om de kosten te bespa-ren" 3000 banen sneuvelen in Groot-Brittannië en 2000 in de rest van de wereld.

■ **AUTOS:** In 1997 werden er, over de ganse wereld, 38,8 miljoen personen-wagens vervaardigd (+5,4 %). Per continent gaf dit:
ALENA: 7,74 (waarvan 5,92 in de V.S., 0,96 in Canada en 0,85 in Mexico).
EUROPA: 16,47 (waarvan 14,50 in de E.U.).
ZUID-AMERIKA: 2,04 (waarvan 1,68 in Brazilië en 0,36 in Argentinië).
AZIE: 12,56 (waarvan 8,49 in Japan en 2,30 in Korea).
De internationale organisatie van auto-constructeurs heeft ook bekend ge-maakt dat 54,16 miljoen (+5,5 %) lichte vrachtwagens, camions en autocars in 1997 werden vervaardigd.

■ **C&A:** Het groot winkelbedrijf dat in Vilvoorde een nieuw gebouw opende dat twee miljard heeft gekost en onder leiding staat van Carl Brennkmeijer heeft in België 38 vestigingen. Het be-drijf heeft echter nog steeds geen on-dernemingsraad.

■ **FILM:** De film "Titanic" is in de ge-schiedenis de eerste film die de drem-pel van de inkomsten van één miljard dollar overschreden heeft. Voorheen behaalde de film "Jurassic Park" 913 miljoen dollar. "Titanic" wordt nog in 48 landen vertoond.

■ **REED ELSEVIER:** De nettowinst van de Brits-Nederlandse uitgevers-groep, Reed Elsevier heeft bekend ge-maakt dat haar winst vorig jaar geste-gen is met 22 procent tot 1.940 miljard gulden (35,5 miljard frank).

■ **WOLTERS KLUWER:** Het Neder-landse uitgeversconcern zag zijn winst stijgen met 21 procent tot 579 miljoen gulden (10.10.596 miljard frank). Gevaert: In de eerste zes maanden van het boekjaar 1997-1998 heeft de Holding Gevaert een winst geboekt van 4,44 miljard frank. Heineken: De Nederlandse bierbrouwer die in 1996 een slechte beurt maakte zag vorig jaar zijn winst stijgen met 16 procent of 761 miljoen gulden (13,9 miljard frank).

■ Het Belgische Tractebel boekte voor 1997 een nettowinst van 16,4 miljard frank (+ 36 %).

■ **ELF LANDEN OP WEG NAAR DE EURO**

	Deficit in '97 in % BBP criterium 3 %	Openbare schuld in % BBP criterium 60 %	Inflatie in '97 in variatie % criterium 2,7 %
Luxemburg	1,7 %	67 %	1,4 %
Ierland	0,9 %	66 %*	1,2 %
Finland	0,9 %	55,8 %	1,2 %
Nederland	1,1 %	72,1 %*	1,9 %
België	2,1 %	122,2 %*	1,5 %
Portugal	2,45 %	61,99 %*	1,9 %
Oostenrijk	2,45 %	66,1 %*	1,2 %
Spanje	2,6 %	68,3 %*	1,9 %
Duitsland	2,7 %	61,3 %*	1,5 %
Italië	2,7 %	121,6 %*	1,9 %
Frankrijk	3 %	58 %	1,3 %

Aanduidingen met (*) zijn landen die het criterium van 60 % overschrijden. Groot-Brittannië, Denemarken en Zweden willen op dit ogenblik niet deelne-men. Griekenland beantwoordt niet aan de vereiste normen.

GATT: 50 jaar economische oorlog

Op 15 mei viert de wereldhandelsorganisatie, WTO (World Trade Organisation - opvolger van GATT, General Agreement on Tariffs and Trade), zijn vijftigste verjaardag. Een gelegenheid voor NGO's uit heel de wereld om - naast de officiële plechtigheden - in Genève samen te scholen. Doel: strategieën afspreken om het abstracte verhaal van GATT/WTO concreet open te leggen en te bestrijden.

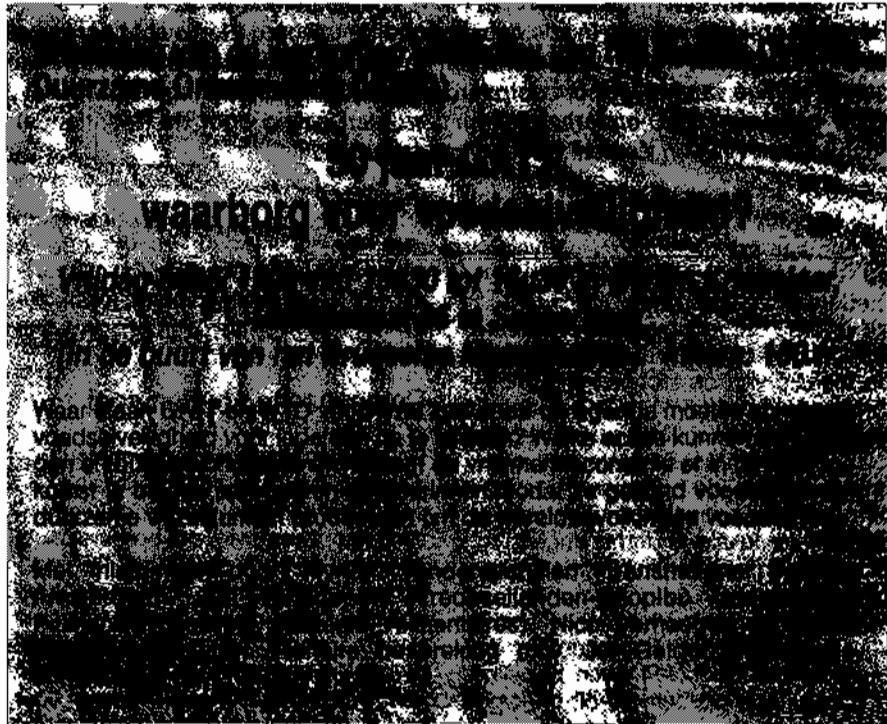
In verbondenheid met de wereldwijde acties zitten we in Vlaanderen ook niet stil. De werkgroep landbouw van VODO (Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling) plant allerlei evenementen rond de verjaardag, gekoppeld aan lobby-werk richting 1999.

'Vrij'handel = oorlog van allen tegen allen

GATT staat voor absolute en complete 'vrijhandel' en dat wereldwijd. Iedereen wil onderhand bij de club. Zelfs China staat nu te drummen om bij de meer dan 130 landen te mogen aansluiten. Alle handelsbelemmeringen moeten weg, tariefmuren gesloopt, exportsubsidies afgeschaft. Op 't eerste gezicht lijkt dit wel een nobele doelstelling ter bevordering van wereldwijde welvaart. In werkelijkheid is het de 'vrijheid', het recht van de sterksten: de sterkste landen/handelsblokken (EU en VS op kop) met daarin de dicterende macht van transnationale ondernemingen. Ecologische en sociale overwegingen komen er niet aan te pas. Handelsverdragen zoals tussen de EU en de ACP-landen moeten wijken omwille van de ondertekening van de Uruguayronde in 1994. Oorlog dus met economische middelen. Wapengekleter is hier slechts een logisch onderdeel van.

Waarom werken rond WTO en landbouw?

De GATT werkte tientallen jaren met 'rondes': Kennedy-ronde, Dillon-ronde,... met als laatste de Uruguayronde. Deze was gepland van 1987 tot 1990, maar duurde tot 1994 omwille van onenigheid tussen VS en EU rond het landbouwluik. Landbouw en voedsel werden 46 jaar buiten de GATT-overeenkomsten gehouden. Sinds Marrakech, 1994, worden ook zij uitgeleverd aan de speculaties van de wereldmarkt. Twee jaar later ontlokte dit op de FAO-top in Rome bij premier Dehaene de opgemerkte uitspraak: "Zijn we niet te ver gegaan met voedsel uit te leveren aan de grillen van de wereldhandel?" Nochtans ondertekende ook hij de 40.000 bladzijden in 1994, zonder ze gelezen te hebben. Daar hij beloofde dit conflict tussen wereldvoedselveiligheid en het dictaat van de

WTO aan te kaarten, begon Wervel met intens lobby-werk ('open brief' aan de premier, WTO-actie-krant, etc.) Momenteel ageren we verder in het bredere verband van VODO. In 1999 wordt namelijk het landbouwhoofdstuk in de nieuwe WTO voor het eerst geëvalueerd. In plaats van herstel en bescherming van regionale landbouw- en voedselmarkten, wordt momenteel door de agro-handel en door sommige landen zwaar gelobbied om de landbouw nog meer te liberaliseren. Informeel wordt nu de agenda van 1999 samengesteld. Daarom willen we permanent vanuit de NGO-wereld onze zorg uiten rond de huidige ontwikkelingen. Dat dit zin heeft, blijkt uit het onverwachte en internationale verzet tegen het investeringsakkoord MAI (Multilateral Agreement on Investments). De OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) had dit in april '98 geruisloos door de regeringsstrotten willen duwen. Dankzij parlementair en NGO-verzet gaat het liedje voorlopig niet door. Was eind 1997 MAI nog een compleet onbekende, dan is het de laatste weken een hot item geworden.

Octopus WTO

Bijna in elk dossier stoten we op WTO: het conflict tussen VS en EU rond Amerikaans hormonenvlees, rBST-hormoon in melk, dollar-bananen versus ACP-bananen, ... ja zelfs het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) is een bevestiging van de landschappelijke wijziging als gevolg van de Dillon-ronde in 1962! Gelijktijdig met '50 jaar GATT' woedt in de EU vooral de strijd rond 'patent op levende organismen' (planten, dieren en menselijke genen). De EU-parlementairen moeten op dezelfde dag, 15 mei, stemmen over dit 'patent op leven'. Ook hier is een sterke band tussen WTO-1994 en 1999. Redenen te over dus voor de vredesbeweging om mee te werken aan een wereldvoedselbeweging en aan voedselvrede..

Luc Vankrunkelsven

De auteur is coördinator van Wervel (Werkgroep voor een Rechtvaardige en Verantwoorde Landbouw). De organisatie gaf heel wat kranten uit rond GATT/WTO (laatste WTO-actie-krant), hormonen, rBST, RSV, Patent op leven, etc.). Besteladres en info: Wervel, Vinkendreef 13, 3120 Tremelo, tel 016/53.26.95.

MIA - De dictatuur van het transnationaal investeringskapitaal

In de achterkeuken van de OESO in Parijs wordt een heuse verwoestingskracht gebrouwd. Sedert 1995 zijn namelijk de specialisten van de 29 rijkste industriestaten ijverig aan het kokerellen om de richtlijnen en regels uit te werken van een multilateraal investeringsakkoord, het MIA. (zie ook Vrede nr. 327)

Deze gesprekken worden in alle geheimhouding gevoerd. Het is echt per toeval dat de inhoud van hun denkwerk en geheimdoenerij naar buiten is gekomen en de NGO-wereld de kat de bel kon aanbinden. Zo heeft men nog tijd(?) de mogelijke ravage van het MIA-ontwerpverdrag kunnen inschatten. De tekst bevat zo ongeveer 190 blz. en is voor 90% klaar. Deze geheime OESO-onderhandelingen worden geleid door de Nederlander Frans Egering, de ondervoorzitters zijn Alan Larson (VS) en Kenichi Suganuma (Japan).

Met het MIA willen de 29 rijke OESO-landen aan het transnationale investeringskapitaal en maatschappijen een bredere actiebasis geven. Zo wordt in dit verdrag het recht van de investeerders op speculatie vastgelegd. Naar de mening van de technocraten moeten aan het transnationale investeringskapitaal speciale rechten en privileges toegekend worden. De staten en regeringen moeten de buitenlandse investeringsmaatschappijen beter behandelen dan de lokale ondernemingen, ze mogen hen geen verplichtingen opleggen.

Het MIA-verdrag benadrukt het recht voor vrij geldverkeer. Er mogen aan de buitenlandse bedrijven geen bepalingen opgelegd worden die dit principe aan banden zou leggen.

Investeerders zonder grenzen

Er moet een absolute waarborg zijn dat men de transnationale investeerders niets in de weg mag gelegd worden, dat in geval van onteigening ze recht hebben op schadeclaim. Men kan hen geen lokale en niet conforme belasting opleggen die in tegenstrijd is met de verdragsbepalingen, of die door de transnationale maatschappijen kan geïnterpreteerd worden als een sluipende onteigening. In dit laatste geval kunnen ze een schadeclaim opstellen.

MIA gaat de rollen omkeren, in plaats dat de overheid de economie reglementeert, zullen de transnationale maatschappijen dank zij dit verdrag, het beleid en de restricties bepalen waar de regering van het gastland waar ze zich vestigen, moet aan voldoen. MIA regeert en reglementeert. In plaats dat de gemeenschap, de overheid dus, de voorwaarden bepaalt waaronder buitenlandse investeringen toegelaten worden, kan buitenlands kapitaal wezenlijke belangrijke economische sectoren opkopen en controleren. Zo kan en zal de overheid verplicht worden iedere bepaling in te trekken, die door deze buitenlandse investe-

eringsmaatschappij als een obstakel en discriminatie in haar toegang tot de lokale markt wordt beschouwd. Alles wat als een bevoordeling van de lokale ondernemingen kan worden aanzien moet verdwijnen.

Gemeenschap buiten spel

De overheid zal hulpeloos moeten toezien hoe een unilaterale beslissing van een handvol buitenlandse zakenmensen, het leven van de burgers plots een andere wending geven. De regeringen echter hebben niet het recht ten opzichte van de transnationale ondernemingen een schadeclaim in te dienen in het geval dat de belangen van burgers geschaad worden door het optreden van deze buitenlandse ondernemingen.

Hierdoor ondergraaft het MIA-verdragsontwerp het statuut van zelfstandigheid van ieder land dat aan de buitenlandse investeerder een beperking zou willen opleggen.

Volgens de bekend geraakte tekst is het aan het gastland niet toegelaten bepalingen op te leggen met betrekking tot verplichte en bijkomende tewerkstelling van plaatselijke werknemers, of de verplichting om lokale diensten en producten in hun productieproces te verwerken. De controle over verkoop van land moet in overeenstemming zijn met deze van het verdrag en moet volop toegankelijk zijn voor de buitenlandse investeerders. Het gastland kan geen verplichting opleggen de winsten te herinvesteren in de economie van het land.

Ongeregeld

Cru gesteld komt dit neer op het opgeven van de wettelijke controle op het economisch gebeuren, en ook op afbraak en afschaffen van de subsidie aan kleine lokale ondernemingen. De overheid in het gastland verliest aldus elke mogelijke beïnvloeding van de economie. Ze zal niet meer bij machte zijn financiële fiasco's trachten te ver-

hinderen zoals deze waarmede een ganse reeks Aziatische landen geconfronteerd zijn geworden. Het land wordt nog kwetsbaarder tegenover speculatieve aanvallen op de munt en druk van de grote internationale banken en financiële instellingen.

Het probleem rond het MIA-verdrag beperkt zich niet tot het domein van de nationale cultuur tegenover de dominantie van de transnationale media-ondernemingen. Haar tentakels dringen door in alle sectoren van de menselijke samenleving.

Het is een charta voor het kapitaal, waarbij de investeerders alle rechten hebben. Men verplicht de overheid een gunstig investeringsklimaat te scheppen. Daartoe hoort o.m. verhinderen dat het tot sociale uitbarstingen komt. Dat betekent dat sociale conflicten zoals stakingen, bedrijfsbezettingen niet langer veroorloofd zijn, dat geldt ook voor milieu-acties tegen buitenlandse bedrijven en boycot van. Bijgevolg kan de overheid van het gastland vervolgd worden, omdat zij niets heeft ondernomen tegen dergelijke acties van de burgerbevolking die het buitenlands bedrijf belet zijn economische doelstelling te bereiken.

Claims

De schadeclaims zullen niet voor de jurisdictie van het gastland behandeld worden, maar voor een internationale arbitrage. De staat of de lokale overheid zal hier geen kans krijgen zijn gelijk te halen door zich te beroepen op de geldende nationale wetten en reglementeringen. Voor deze commissie gelden alleen de bepalingen en regelgevingen zoals bepaald in de verdragen van internationale organisatie: OESO, MIA, WTO, NAFTA en EU. De gemeenschap zal de schadeclaim moeten betalen aan de klagende investeringsgroep.

De nationale regering zal met alle middelen trachten te vermijden dat ze met dergelijke schadeclaims geconfronteerd wordt. De vrees is dus niet onte-

recht dat de eigen reglementering op gebied van syndicale vrijheid, democratische rechten en milieubepalingen - die door het MIA als strijdig met de verdragsbepalingen beschouwd kunnen worden - door de overheid van het gastland aan banden zal worden gelegd of buiten werking worden gezet. In de praktijk komt dit neer op de afbraak van sociale en democratische verworvenheden van de burgers.

Het kan voor gekozen organen, zoals het parlement, zelf gevaarlijk zijn om het thema van MIA en zijn nefaste aspecten te bespreken, eens het verdrag door het land is ondertekend. Dergelijke discussie zou door de buitenlandse investeerder als een aantasting van zijn imago kunnen geïnterpreteerd worden. Als het buitenlands kapitaal hinder meent te ondervinden in haar economische activiteiten - en bijgevolg daardoor een financiële schade meent te leiden - zal ze die voor een eventuele internationale arbitragecommissie willen verhalen op de regering uit het gastland. Zo kan gesteld worden dat het MIA de burgers van staatsburgerschap ontnemt. Het investeringskapitaal zal overal thuis zijn, de burgers rechteloos.

Sneeuwbal

De 29 rijke OESO landen willen eerst onder elkaar tot overeenstemming komen, om nadien het verdrag aan de rest van de wereld op te dringen. Sedert 1995 werken ze met geduld - en een zekere agressiviteit - om hun machtsuitbreiding en hun greep op de globale economie een rechtsbasis te geven.

Het maakt het transnationaal kapitaal nog sterker tegenover de ontwikkelingslanden. De investeerders willen in deze landen aanwezig zijn voor 3 belangrijke redenen en voorwaarden. Ze willen zeker zijn dat hun kapitaal gerepatriëerd kan worden naar het moederbedrijf. Verder willen ze hun kapitaal inbreng combineren met goedkope arbeidskost, om de productiekosten te verminderen. Ten derde zoeken ze via hun inplanting ook toegang tot de grondstoffen van het gastland.

Daar de ontwikkelingslanden in de huidige globale economie afhankelijk zijn van de goodwill van de transnationale maatschappijen, hebben ze praktisch geen andere keuze dan zich te onderwerpen aan deze nieuwe dictaten van de buitenlandse investeerders, zoniet zien zij de nodige investeringen aan hun neus voorbij gaan.

België

Wat is de houding van de Belgische regering?

Als de senatoren Pierre Jonckheere (Ecolo), Philippe Mahoux (PS) en Madeleine Willame (PSC) de minister Maystadt niet zouden geïnterpeleerd hebben dan zouden we nog steeds niets weten over de houding van de Belgische regering ten opzichte van het MIA-ontwerpverdrag zoals het nu voorligt. Minister Maystadt heeft onomwonden verklaard dat de Belgische regering gunstig staat tegenover MIA zoals het door de OESO is uitgewerkt, mits voorbehoud tegenover bepaalde punten. In zijn antwoord heeft de minister nagelaten voor de aanwezige se-

natoren, en dat waren er niet veel, een grondige toelichting te geven over de inhoud van de MIA tekst zoals hij nu voorligt. Vele van onze gekozen politieke mandatarissen zijn totaal - bewust of onbewust - onwetend wat in de Parijse achterkeuken van de OESO gebrouwd wordt, bijgevolg zou een degelijke voorlichting van onze regering voor de gekozen parlementen niet ongepast zijn.

Dergelijk voorbehoud vindt men ook bij anderen regeringen van de OESO. Dat toont duidelijk aan dat zelf in de OESO-club men wel een investeringsregeling wil klaarstomen ten nadele van de werknemerswereld en hun sociale organisaties, maar dat tegelijkertijd de onderlinge rivaliteit tussen de drie grote economische polen van de mondiale economie, met name Europa met de EU, de VS en Japan zich duidelijk

profileert.

Het ziet er kennelijk naar uit dat de huidige voorstellen door de ministeriële Oeso-vergadering van de komende weken, naar alle waarschijnlijkheid niet zullen ondertekend worden. De VS heeft namelijk besloten het verdrag zoals het nu voorligt niet te ondertekenen, omdat de Europeanen niet kunnen instemmen met de extra-territorialiteit van de wetten Helms-Burton en d'Amato, waarbij de VS haar hegemoniepolitiek op wereldvlak kracht wil bijzetten.

Andere staten hebben bezwaar en vrezen dat de MIA arbitrage zal opstarten wanneer ze van mening zijn dat de rechten van investeerders aangetast worden.

Zelf wanneer ze niet tot een ondertekening van de ontwerptekst van MIA komen, moeten we waakzaam blijven, want dit uitstel betekent nog geen afstel. Het transnationaal kapitaal heeft in de globaliserende economie een MIA-verdrag nodig om haar handelingen een juridische en regelende basis te geven.

Democratie

We zouden ons toch de vraag moeten stellen, wie deze regels waaronder we allen zullen moeten leven, opgesteld heeft: de transnationale maatschappijen en speculanten of de vertegenwoordigers van gekozen overheden van de Oeso-landen?

In de Parijse achterkeuken zijn het vertegenwoordigers van regeringen die het MIA-voorschrift uitdokteren. Bijgevolg wanneer het verdrag tot stand komt zal het een politieke beslissing zijn.

Door een politieke beslissing zal men een economisch systeem in praktijk brengen dat zal leiden naar machteloosheid van de politiek. Het zijn de staten zelf die zichzelf op deze wijze ieder beslissingsrecht ontfemen. Maar tegenover de burgers van hun land stellen dezelfde politieke mandatarissen zich graag voor als vurige verdedigers van het volk.

Het gaat hem niet om een specifieke sector, zoals bijvoorbeeld cultuur, buiten de greep van het MIA-verdrag te houden, het probleem is dat MIA niet mag ingaan, daar het alle domeinen van het maatschappelijk leven tot in de ziel treft.

De kapitalistische economie is nooit in staat geweest datgene wat zij produceert op een juiste wijze te verdelen. Ze heeft alleen maar oog voor haar primaire doelstelling en die is winst.

Antoine Uytterhaeghe

Cuba en MIA

De discussie sleept al een tijdje aan. De Europese Unie ziet de Amerikaanse manier van werken niet echt goed zitten. Ze zou het liefst gerust gelaten worden, ultraard, maar ze blijft wel aan de gesprekstafel zitten. Want Washington dwingt op een arrogante manier het dossier op de voorgrond: de wetten Helms-Burton voor Cuba en Kennedy-Amato voor Libië en Iran moeten worden toegepast. Nadien is deze zaak van uit de Wereldhandelsorganisatie (WTO) doorgeschoven naar de OESO, in het kader van de discussies over het Multi Investeringsakkoord (MIA). Volgens recente berichten^(*) zou dit dossier nu ook uit de MIA-onderhandelingen zijn gehaald. Maar zal het basisprincipe - verbod op investeringen in genaaste ondernemingen - dat de VS willen zien opgenomen in het MIA, ook worden geschrapt? Bovendien zullen de gesprekken omtrent Cuba wel in een ander forum worden verder gezet.

Mogelijk vergelijk

Het compromis dat eventueel in de lucht hangt betreft een mogelijke verzachting van de wet Helms-Burton in ruil voor het opgeven van het recht van de afzonderlijke EU-leden om zelf hun buitenlandse politiek ten aanzien van Cuba te kunnen bepalen. Diplomaten verklaren met name openlijk dat er binnen de EU een bereidheid leeft om Cuba op te offeren voor concessies in 't geval van Iran en Libië. In het algemeen is men van oordeel dat Cuba het zeker niet waard is om de transatlantische relatie te verstoren.

De verzachting van de wet zou erin bestaan het artikel IV ervan te laten intrekken dat met name de toegang tot de VS ontzegt aan "traffickers" in genationaliseerde eigendommen in Cuba. De boetes voorzien in artikel III werden door Clinton in januari 1997 voor onbepaalde tijd uitgesteld. Het ligt in de bedoeling om de afzonderlijke landen van de EU te binden aan EU-regelgeving om investeringen in Cuba te verhinderen. De vorm waarin dit gegoet wordt, zou uit een geheel van "gedragscodes" bestaan, die investeringen door Europese onderdanen moet afschrikken in bezittingen die werden genaast op Cuba door landhervorming en nationalisatie.

Aangezien dit over een bijzonder groot deel van de Cubaanse economie gaat, betreft het hier eigenlijk een stopzetting van investeringen in Cuba.

Het expliciete doel van de wet Helms-Burton is de Cubaanse economie te doen instorten door ze van alle buitenlandse investeringen af te snijden. De daaropvolgende diepgaande economische crisis moet een sociale explosie in Cuba veroorzaken die uiteindelijk moet leiden tot het omverwerpen van het huidige bewind. Dit staat gekend als de drukkookpan-strategie. Essentieel is het element dat de VS hun eigen wetgeving aan de wereld wil opdringen. Het feit dat de EU in deze onderhandelingen blijft participeren, is op zich onaanvaardbaar.

WTO

De meest voor de hand liggende verklaring voor het opgeven van een eigen onafhankelijke politiek t.a.v. Cuba, is dat de EU door een serie van misvattingen en verkeerde beoordelingen tot dit standpunt is gekomen. De basis ligt in de keuze van de plaats waar men het dispuut wou regelen: de wereldhandelsorganisatie. Door het als een handelsgeschied te behandelen zit Europa op een verkeerd pad: de wet Helms-Burton gaat om een schending van het internationaal recht, niet om een handelsconflict.

De door EU-commissaris Sir Leon Brittain zelf gekozen rol van onderhandelaar met de VS begint vrijwel direct nadat de wet was aangenomen. In een poging de internationale gemeenschap achter deze wet te krijgen, benoemde president Clinton, Stuart Eizenstat (toen nog ondersecretaris van buitenlandse handel) tot speciaal afgeant. Eizenstat is vooral de voormalige VS-ambassadeur bij de Europese Unie. Sir Leon is voor hem dus geen onbekende. Toen de EU-commissaris binnen enkele weken al de zaak voor de WTO bracht, garandeerde hij eigenlijk dat verdere onderhandelingen in het raamwerk van een handelsconflict zouden verlopen. De grond van de zaak werd aldus niet aangeraakt: het recht van elk land om z'n internationale relaties zelf te bepalen.

Dat deden intussen verschillende landen. Cuba sloot bilaterale overeenkomsten met bijvoorbeeld Groot-Brittannië, Italië, Duitsland, Spanje en Frankrijk. Het zal duidelijk zijn dat deze overeenkomsten volstrekt inhoudsloos worden wanneer een zelf opgelegd EU-moratorium op investeringen op Cuba "waarover Sir Leon Brittain onderhandelt" in werking treedt.

Internationaal recht

Washington zegt dat haar beleid van investeringsverbod naar geconfisqueerde eigendommen het concept van eigendomsrechten beschermt. Maar het weze duidelijk: het nemen van eigendommen van burgers door de eigen regering is geen inbreuk op het internationaal recht. Daarom kan een land dan ook alleen compensatieclaims van eigen onderdanen "op het moment van confiscatie" ondersteunen. Door steun te geven aan de claims van niet-VS-staatsburgers op het moment van onteigening "in dit geval de Cubano-Amerikanen" is Helms-Burton in strijd met het internationaal recht. Een staat een eigen buitenlandse politiek ontzeggen is dat eveneens. Het Internationale Gerechtshof van Den Haag stelde in de zaak Nicaragua versus USA: "(...) Dit principe verbiedt alle staten, hetzij direct, hetzij indirect, te interveniëren in de interne of externe zaken van andere staten. Een interventie die betrekking heeft op zaken die elke staat vrijelijk kan beslissen volgens het principe van de soevereiniteit is een ontoelaatbare interventie. Een eigen buitenlandse politiek is daar een van. Interventie is niet toelaatbaar wanneer het dwangmaatregelen gebruikt met betrekking tot zulke keuzes die vrij moeten blijven."

Precedent

Leon Brittain zal wel een opschorting krijgen van artikel IV van de Helms-Burton wet. Zoals senator Helms al heeft opgemerkt: "Er zal geen noodzaak meer zijn voor artikel IV tegen de Europeanen op het moment dat de EU zelf verbiedt om zich nog met de Cubaanse economie in te laten".

Bewerking van een artikel dat in het Nederlandse Cuba-Info verscheen van december 1997

Met dank aan de Stichting Cuba Si.

(*) Struikelt het MAI over Cuba? X. Declercq in Oxfam-Nieuws nr 108

Pinochet

in Vrede 137 - november 1974

De gewezen dictator generaal Pinochet heeft zijn post als opperbevelhebber van het leger neergelegd. Hij postuleerde dus, volgens de destijds aanvaarde grondwet, naar een post als senator. En dit levenslang.

Tijdens een speciale zitting op 9 april, die tien uur duurde, heeft het parlement met een kleine meerderheid (65 tegen 52), het request verworpen van elf volksvertegenwoordigers waarin gewezen werd dat Pinochet "in onze mate de eer en de veiligheid van de natie" gecompromiteerd had. Deze beschuldiging betrof niet de jaren van de dictatuur (1973-1996), toen Pinochet commandant van het leger was, maar de periode sinds de terugkeer van de burgerlijke macht.

Families van onder de dictatuur verdwenen personen en de Chileense communistische partij hebben voor de rechtbanken klachten ingediend voor de in die periode uitgevoerde politieke moorden van de dictator

Door zijn benoeming als senator wordt Pinochet onschendbaar!

Militairen zeggen neen aan Netanyahu

De Israëlische krant "Haarets" maakte, onder de titel "Zand in de ogen strooien" melding van een petitie door 1.554 officieren, onder wie een ex-stafchef en negen reservegeneraals, gericht aan premier Benjamin Netanyahu.

De militairen wijzen er hierbij op dat "Een regering die de voorkeur geeft aan nederzettingen over de groene lijn (dus in bezet gebied) boven de beëindiging van het historische geschil met de Palestijnen en de bevordering van normale betrekkingen in het Midden-

Oosten, bij hun heel wat vragen oproept over de rechtvaardigheid van haar beleidslijn"

Een gelijkaardige petitie van militairen werd eveneens een twintig jaar geleden aan de toenmalige Likoud premier Menahem Begin gericht waarin als besluit de nadruk werd gelegd op het feit "een echte veiligheid slechts door vrede kan worden gediend".

Ondertussen heeft Netanyahu een offensief ingezet om de Europeanen voor zijn "nieuw" idee te winnen. Een soort Camp David conferentie waarin alle mogelijke problemen in blok zouden behandeld worden.

De Palestijnen vragen terecht dat eerst al de vroeger afgesloten akkoorden zouden uitgevoerd worden en er een einde zou komen aan de Israëlische nederzettingenpolitiek in de bezette gebieden. (nu reeds 73 % van de Westelijk Jordaanoever)

De petitie van de 1.554 officieren wijst er intussen op dat Netanyahu zijn politiek bij zijn achterban terrein verliest. (ads)

Italië: levenslang voor de SS'ers Priebke en Hass

De gewezen nazi-officieren Erich Priebke en Karl Hass, die in Rome terecht stonden voor de moord op 355 Italiaanse burgers in de omgeving van Rome in 1944, werden op 7 maart jl. door de rechtbank tot levenslange gevangenisstraf veroordeeld.

In 1996 werd Priebke vrijgesproken omdat de rechtbank er van uitging dat de feiten verjaard waren. Na het enorm protest van de openbare opinie werd door de minister van justitie beroep aangetekend tegen deze uitspraak.

Priebke verklaarde de huidige uitspraak niet te aanvaarden gezien hij in 1944 onder dwang had gehandeld. Hij wijst er eveneens op dat ook diegene die de A-bom op Hiroshima dropten nooit veroordeeld werden en zich tot het Europees Hof zal wenden om de uitspraak te verhinderen.

Extreem rechts in de V.S.

Uit een recente studie van het Southern Poverty Law Center van Alabama in de V.S. blijkt dat het aantal racistische groepen in het land met 20 % is toegenomen. Het Centrum heeft het over 474 groepen die ze als volgt onderdeelt: 127 afdelingen van de Ku Klux Klan, 100 neo nazigroepen, 83 groepen die zich beroepen op de Kerk van de christelijke identiteit, 42 nationale skinheads organisaties, 12 van separatistische zwarten en 112 die verschillende doctrines vertegenwoordigen.

Uraniumbesmetting na Bijlmerramp

Op 4 oktober 1992 stortte een Israëlisch vrachtoestel, een El Al Boeing, neer op twee flatgebouwen in de Amsterdamse Bijlmerwijk. Er vielen 43 dodelijke slachtoffers. Gezien het om appartementsgebouwen ging, waar ook dikwijls migranten bij familie logeerden, is het echter nooit geweten of er niet meer slachtoffers waren.

Gezien de bevolking bezorgd was om de waren die het vliegtuig vervoerde beweerde de Nederlandse overheid dat het louter om machine-onderdelen ging.

Op het feit dat dat het, sinds de zesdaagse oorlog in 1967 in het Midden-Oosten, om de lijn ging tussen New York-Schiphol-Tel Aviv, waarbij militair materiaal voor de Israël werd vervoerd, werd door de Nederlandse overheid niet ingegaan.

Zes jaar later, bij het onderzoek door het Zweeds Instituut Biospector van vijftien brandweerlui, die na de crash ter plaatse waren en langdurig op de plaats van de ramp rondliepen, werd vastgesteld dat deze een grote dosis uranium in hun lichaam hebben. Bij een van deze, Karel Boer, werd zelf 41 % uranium meer gevonden dan normaal is.

Ook personeelsleden van de KLM die in een loods gewerkt hebben waar de brokstukken van de El Al werden opgeslagen zouden eveneens over tal van aandoeningen klagen.

Kort geleden werd bekend gemaakt dat het gecrashte vliegtuig 3000 kilo laag radioactief uranium vervoerde waarvan slechts 180 kilo zou teruggevonden zijn.

"De Standaard" van 11/3 meldt dat de avond van de ramp een Vlaams fotograaf had vastgesteld dat om 21.30 uur brokstukken van het vliegtuig in een vrachtwagen met aanhangwagen werden opgeslagen en stiekem weggevoerd.

Zo worden vragen gesteld waarom de Nederlandse overheid geen rekening hield met de verklaring van de gewezen supervisor Plettenberg.

Deze verklaarde destijds dat de Israëlisch luchtvaartmaatschappij systematisch vrachtbrieven vervalste om militaire ladingen geheim te houden.

Alles wijst er op dat de Nederlandse regering vrijwillig de ware aard van het vervoerde materiaal voor de bevolking verzwegen heeft. Vandaag kunnen we hiervan de gevolgen vaststellen

Op wat wachten de Nederlandse parlementsleden om hier duidelijke vragen te stellen en een diepgaand onderzoek te eisen? (ads)

“Zwarte vrijdag in Frankrijk”

Zoals wij onze “zwarte vrijdag” hebben gekend hebben ook de Fransen hun “zwarte vrijdag” beleefd. Met andere woorden de vaststelling dat extreem-rechts een reëel gevaar betekent.

Daar waar het rechtse blok, RPR en UDF voorheen 19 op de 21 regio's beheerde, bleek dat, na de verkiezingen van 15/3, links in tien nieuwe regio's een relatieve meerderheid had behaald en in vier andere het zelfde aantal zetels had dan rechts.

Het is in Frankrijk een republikeinse traditie dat de groep die in regionale verkiezingen relatief de meeste zetels behaalt het voorzitterschap van de regio bekomt.

De verkiezingen van de voorzitters van de regio's op vrijdag 20/3 moesten, in min of meerdere mate, deze traditie bevestigen, maar het zou in verschillende regio's anders uitdraaien. Het is goed om weten dat reeds, tijdens de verkiezingscampagne, het Front National aan RPR en UDF zijn diensten had aangeboden om met de stemmen van hun afgevaardigden de meerderheid van rechts te verzekeren. Voor het FN was dit de gedroomde kans om zich in de openbare opinie, als een partij zoals de andere, aanvaardbaar te maken.

De leiding van de RPR en het UDF wezen dit voorstel van de hand en bevestigden geen samenwerking te willen met een racistische en fascistische partij.

Voor deze argumenten bleken een aantal regionale leiders van bovengenoemde partijen, die hun machtspositie in de regio zagen verdwijnen, geen oor te hebben. Zoals voor de oorlog rechts de kant koos van extreem-rechts tegen het volksfront, beweerden ze ook vandaag liever met extreem-rechts samen te werken dan te moeten toezien dat de “socialo-communisten” in hun gewest aan de macht zouden komen.

In vijf regio's onderhandelden de kandidaat-voorzitters van het UDF met het FN, op basis van het voorstel van J.M. Le Pen en Bruno Mégret (die deze tactiek had uitgedokterd) dat ze slechts een deel van het programma van de FN, moesten overnemen.

J.-J. Blanc (Languedoc-Roussillon), Ch. Millon (Rhônes-Alpes), J.P. Soissons (nog een van de ministers van Mitterrand) - (Bourgogne), B. Harrang (Centre) en Ch. Braun (Picardie).

Het nationaal bestuur van RPR en UDF maakte meteen bekend dat al wie tot voorzitter gekozen werd met de stemmen van het FN, zou uitgesloten worden, wat onmiddellijk werd uitgevoerd. In enkele andere regio's waar voorzitters met de

steun van het FN, verkozen werden dienden deze direct ontslag in. Ook J.P. Soissons uit de Bourgogne, die in de vorige legislatuur dank zij stemmen van het FN, voorzitter werd, nam ontslag. De vier anderen weigerden.

Het is nu afwachten hoe de volgende verkiezingen van de voorzitters in die betwiste regio's gaan verlopen.

Gezien in de regio's Ile-de-France (Parijs en omgeving) en Paca (Alpes Maritime-Azurenkust) dank zij manoeuvres slechts op maandag 23/3 de voorzitters moesten verkozen worden, liet J.M. Le Pen, bewust van zijn eerste overwinningen, het masker vallen.

De verkozenen van het FN., verklaarde hij, zouden in de Ile-de-France voor de kandidaat van de RPR stemmen in ruil voor de stemmen op zijn naam in de regio PACA waar hij zich persoonlijk kandidaat stelde.

De uitslag van de tweede ronde van de kantonale verkiezingen had ondertussen aangetoond dat de combines van sommige leiders van de rechtse partijen door de kiezers veroordeeld werden.

Het Ile-de-France en PACA gingen naar een socialistisch voorzitter en een linkse meerderheid.

De conclusie die uit “zwarte vrijdag” moet getrokken worden is dat extreem-rechts een groeiende invloed heeft op sommige middelen in de rechtse partijen.

Waren het destijds in Duitsland ook niet de rechtse partijen die aan Hitler, die een parlementaire meerderheid had, het kanselierschap aanboden?

Electoraal kan nochtans niet gezegd worden dat het FN, in het voor haar nochtans gunstig proportioneel kiessysteem, met een vooruitgang van + 0,20 % een formidabele overwinning heeft behaald.

Het valt ook op dat, ondanks de met redenen bestaande misnoegdeheid over de werkloosheid, de onrechtvaardigheid en de schandalen dat 42 % onthouders het niet wenselijk hebben gevonden hun stem aan extreem-rechts te geven. Mogelijks willen deze nog enig krediet geven aan de linkse meerderheid die pas acht maanden in de regering zit en zij het niet perfecte, dan toch enkele positieve wetsvoorstellen heeft gestemd.

Het moet deze linkse regering wel duidelijk zijn dat zij voor links de regering van de laatste kans is. Na de onigoochelingen over de Mitterrandperiode zijn dringend positieve resultaten onontbeerlijk. Dit betekent alle aandacht schenken aan de tewerkstelling en rekening houden met de verzuchtingen van de bevolking, (zie uitslag onderaan)

André De Smet

Duitsland - Deelstaat - 1/3/98

Met belangstelling werd uitgekeken, op enkele maanden van de nationale verkiezingen naar de uitslag van de verkiezingen in de deelstaat Neder-Saksen.

De SPD, onder leiding van de uitredende premier Gerard Schröder, behaalde er, buiten verwachting, een overwinning met 47,9% (tegen 44,3% in '94) van de stemmen en 83 zetels (+2). De CDU van kanselier Kohl die door aan een tiental meetings deel te nemen, de nationale inzet van deze verkiezingen onderschreef, bewam 35,9% (36,4% in '94) en 62 zetels (-5), meteen de slechtste uitslag sinds het

einde van de tweede wereldoorlog

De Groenen behaalden 7% (7,4% in '94) en 12 zetels (-1) en de Liberale FDP, die nationaal met Kohl regeert, bewam 4,99% (3,7% in '94), diversen 1,5% (1,6 in '94) Schröder die vooraf had bokend gemaakt zich in september geen kandidaat te zullen stellen voor het kanselierschap indien hij meer dan 2% van zijn stemmen zou verliezen t.o.v. 1994 haalde dus zijn slag thuis. Promot werd hij door de SPD als kandidaat tegen Kohl aangeduid.

Met deze werd de politiek van de regering Kohl afgestraft. De stijging van de BTW op 1 april en de bijna 5 miljoen werklozen zijn hem fataal geworden

De vraag is nu of Schröder, die in de SPD als een centrum-

figuur wordt beschouwd, voor een andere politieke en economische aanpak zal zorgen. Kort geleden sprak hij zich nog uit tegen het initiatief van de linkse Franse regering om de 35 uur werkweek in te voeren.

Geruchten doen de ronde, zoals zou kunnen verwacht worden, dat hij bij een overwinning niet een rood-groene coalitie zou nastreven maar wel een "grote coalitie", een monsterverbond met de CDU-CSU. Het is echter afwachten in welke richting het gaat.

De twee laatste deelstaat verkiezingen die de nationale verkiezingen op 27 september vooraf gaan, o.m. in Saksen-Anhalt in april en september in Beieren zullen ons reeds een betere kijk geven.

Nederland - Gemeenten - 4/3/98

Een opkomst van slechts 61 % was het diepte record voor een deelname aan de gemeenteraadsverkiezingen in Nederland. De lokale partijen maakten er een goede beurt gezien ze samen 17 % van de stemmen behaalden en in sommige steden o.m.

Utrecht, en Hilversum als sterkste partij uit de bus kwamen. Ook in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag deden ook de linkse partijen het goed.

De PvdA en premier Kok behaalden 23,5 % (24 % in '94 in de parlementsverkiezingen).

De liberale VVD van Bolkestein 20,4 % (19,9 in '94) D'66, de derde regeringspartij met minister Van Mierlo kende met 4,9 % (15,5 % in '94) een volledige afgang.

De christen-democratische oppositiepartij CDA 23,8 % (22,2 in '94).

Een aanzienlijke voortuitgang werd geboekt door Groen Links 9,7 % en de socialistische partij met 4,5 %. De vraag is nu of deze uitslagen invloed zullen hebben op de parlementsverkiezingen die in mei moeten plaats hebben. (zie artikel)

Colombia - Parlement - 8/3/98

De verkiezingen kenden alles behalve een normaal verloop. De guerrillabewegingen hadden vooraf een boycot aangekondigd. Ze klaagden aan dat deze verkiezingen slechts een corrupt regime zouden bevestigen. De stemonthouding bedroeg 65 tot 70 procent en de opkomst nog lager dan in 1994.

Uit de weinig gekende resultaten blijkt dat de Liberalen van president Ernesto Samper in de senaat 48 zetels behaalden (-6), de Conservatieven 14 (-6) en de overige 40 zetels verdeeld werden onder de 22 partijen en bewegingen die zich anti-politici opstelden.

President Samper werd na de laatste presidentsverkiezingen reeds beschuldigd voor zijn kiescampagne geld te hebben gekregen van de drugsmafia. Wie ging stemmen kreeg een verkiezingscertificaat. Dit document geeft recht op een vermindering bij de inschrijving aan een universiteit, laat toe de militaire dienst een maand uit te stellen en geeft voorrang voor het verkrijgen van een woning, een beurs of officiële functies. Het heeft de mensen niet overtuigd om te gaan stemmen.

Denemarken - Parlement - 11/3/98

De opkomst bij deze verkiezingen bedroeg 86 % tegen 84,3 in 1994.

Uittredend premier, de sociaal-democraat Rasmussen, won op het nippertje dankzij de stemmen uit het zelfstandige Groenland en de Faroër eilanden.

Dankzij deze laatste behielden de sociaal-democraten en radicaal-liberalen met 90 zetels op de 179 de meerderheid. De uitslag zag er als volgt uit: Sociaal-Democraten 36 %, Liberalen 24 %, Conservatieven 8,9 %, Socialistische Volkspartij 7,5 %, Deense Volkspartij 7,4 %, Centrum Democraten 4,3 %, Radicaal Liberalen 3,9 %, Eenheidslijst 2,7 %, Christelijke Volkspartij 2,5 % en Vooruitgangspartij 2,4 %. De racistische extreem rechts Deense Volkspartij verhoogde haar zetelaantal van vier naar dertien. Op 26 mei moeten de Denen opnieuw naar de stembus om zich in een referendum uit te spreken over het verdrag van Amsterdam en de uitbreiding van de Europese Unie.

Frankrijk - Regionale - 15/3/98

De regio's is een structuur die slechts een paar jaar geleden werd ingevoerd. In de metropool zijn er 21 regio's. De regio is een bundeling, in aantal verschillend van regio tot regio, van meerdere departementen.

De verkiezingen zijn, in tegenstelling met de meest andere verkiezingen, zoals de Europese, proportioneel en verlopen dus in een stemronde. Meestal vormen met deze formule, de regio's een soort gemeenschappelijke lijst om het maximum van verkozenen te winnen.

In de meeste regio's hadden de regeringspartijen, PS, K.P., Groenen, linkse socialisten en radicalen zich gebundeld onder de naam "Gauche-plurielle" Rechts dienden de vroegere regeringspartijen UDF en RPR een gemeenschappelijke lijst in. Andere partijen dienden afzonderlijke lijsten in. Uiteindelijk zagen de resultaten voor de verschillende partijen er als volgt uit: P.S. (soc. partij): 395 verkozenen; PCF (Comm. partij): 148; Groenen: 69; DVE (diverse ecologisten): 4; L.O. (Trotskisten van A. Laguiller): 20; LCR (links radicalen): 27; DVG (diverse linksen): 24; REG (regionalisten): 1; SE (diversen): 8; CPNT (jacht, visvangst en traditie): 30; G.E. (generatie ecologie): 3; UDF (Unie v. democratie): 267; RPR (Beweging voor democratie): 282; DVD (versch. rechtsen): 81; MPF (beweging v. Frankrijk): 14; FN (Front National: 275 Exd (extr. rechts): 4.

De P.S. wint t.o.v. 1992 bij de 890 zetels, de PCF van zijn kant 34, de RPR, UDF en DVD verliezen samen 86 zetels. Het FN wint er 37.

De uitslag weerspiegelde noch de vooruitgang die men voor de regeringspartijen had verwacht noch de achteruitgang die in de opiniepeilingen voor de rechtse partijen voorzien was.

Ook de vooruitgang van het FN. was mimiem.

Waar echter iedereen rekening moet mee houden is het record aantal kiezers, 42 %, die aan de stemming niet hebben deelgenomen.

Bij de verkiezingen in 1993 bedroeg dit voor dezelfde verkiezingen 32 %.

Frankrijk - Kantonnale - 22/3/98

De kantonale verkiezingen, die in twee ronden doorgaan, zijn bestemd om door deze verkozenen (een per kanton) de departementsraden te verkiezen.

Slechts kandidaten die meer dan 12 % van de in de eerste ronde uitgebrachte stemmen achter hun naam krijgen mogen aan de tweede ronde deelnemen. Dit heeft voor gevolg dat er tussen de partijen afspraken worden gemaakt. Meestal zijn deze verkiezingen een duel tussen de twee beste geplaatste uit de eerste ronde (gezien de minst goed geplaatste in de linkse of rechtse partijen zich terugtrekt). Soms behoudt ook het FN. of een andere partij zijn kandidaat. Totaal van de bekomen zetels in de metropool (over-

zeese gebieden niet inbegrepen).

PS.: 654 (+340); P.D.F. 143 (+36), MDC: 11 (+1); DRG: 36 (+6), DVG (versch. links): 166, Groenen: 2 (+1); Extr. Links: 8 (-3), Ecologisten: 1 (+1), Verscheidene: 5 (+3).

RPR: 309 (-173), UDF: 337 (-191); verschillende rechts: 363 (-53), Front National 3 (+3).

De verkiezingen gingen door in 2938 kantons. Links won 10 departementen zodat ze nu de minderheid heeft in 32.

44,97 van de kiezers nam niet aan de stemming deel in de tweede ronde en 5,49 % stemde blanco.

Oekraïne - Parlement - 29/3/98

De Oekraïne is een van de staten van de ex-sovjetunie die sinds zijn onafhankelijkheid met ontzaglijke moeilijkheden worstelt en waar de bevolking ongelooftelijke problemen heeft. Naar de verkiezingen van 29/3 werd dan ook met belangstelling uitgekeken.

De opkomst van 69,6 % van de kiezers (74 %) in 1994 bevestigt dit. In totaal behaalden de uitgesproken linkse lijsten met 173 zetels van de 450 te verdelen mandaten, 41,5 % van de zetels die het parlement uitmaken.

Oekraïne heeft een één kamerstelsel.

De communisten zouden 129 (+ 50) behaald hebben, het blok van de socialisten en boeren 37, de socialistische progressieven 18 en de Oekraïense arbeiderspartij 3.

Zo de invloed van deze partijen aanzienlijk toeneemt dan behalen ze echter niet de absolute meerderheid die hun zou toegelaten hebben de grondwet te wijzigen en ieder veto van de president te verhinderen

De rechtse - en centrumpartijen die, in het perspectief van de presidentsverkiezingen in de herfst van 1999 uiteengevallen zijn, kregen harde klappen.

De belangrijkste zes zullen in het parlement vertegenwoordigd zijn door: Roukh (nationalistisch) 46 zetels, de Democratische Volkspartij 36 zetels (de partij van de huidige eerste minister Valery Poustovoitenka), de Groenen 19 zetels, de Sociaal-Democratische Unie 17 zetels (partij van de gewezen president Kravtchouk), de Agrariërs 36 zetels en de Hromada (partij van de gewezen eerste minister Pavlo Lazarenko) 123 zetels.

De verkiezingen zijn verlopen volgens het mixte stelsel, d.w.z. de helft van het parlement wordt proportioneel verkozen op de partijlijsten, de communisten behaalden 92 op de 225 zetels, wat 40,8 % uitmaakt en de andere helft wordt in de kiesdistricten volgens het meerderheidsstelsel verkozen. Opvallend was hier dat uitzonderlijk veel onafhankelijken verkozen werden (114 op de 225 zetels) waarvan velen de zakenwereld vertegenwoordigen.

President Leonid Koutchma verklaarde zijn reformistische politiek in samenwerking met het parlement te zullen verder zetten wat o.m. de uitvoering inhoudt van de door hem afgesloten overeenkomst met het Internationaal Munt Fonds (IMF).

Het is afwachten of dit met de nieuwe samenstelling van het parlement zal mogelijk zijn.

Informatie en commentaar: André De Smet.

Opvoeding

De generatie Spock

Het belangrijkste boek van Dr. Spock, verspreid op ongeveer 50 miljoen exemplaren was de 'bijbel' voor de Amerikaanse moeders in de na-oorlogse periode. Zijn boek inspireert deze generaties ouders tot meer vrijheid en zelfvertrouwen in hun relatie met hun kinderen. Het heeft zonder enige twijfel de contestatiebewegingen van de jaren '60 gevoed. De meest bekende van de kinderartsen overleed op 15 maart.

Eén van de grote verdiensten van Dr. Spock is het stimuleren van de ouderlijke competentie. Hij heeft hen keuzemogelijkheden aangeboden en hen aangemoedigd zelf na te denken over de opvoeding van hun kinderen

-'Heb vertrouwen in jezelf en geniet van je baby. Enjoy your baby.' Deze grote vrijheid in de relatie tot de kinderen na de periode van de autoritaire opvoedkundige regels was heilzaam. In de jaren '60 was Dr. Spock een sociaal en cultureel fenomeen geworden. Men sprak van Spockbabies, de generatie Spock. De pediater, nazaat van

Nederlandse immigranten, de oudste van 6 kinderen, die door zijn eerste boek te schrijven zelf revolteerde tegen zijn strenge puriteinse opvoeding, hij was zoets als de vader van Amerika geworden.

Datzelfde Amerika werd zeer tumultueus wanneer de eerste Spockgeneratie 20 jaar werd. De rechterzijde in de Verenigde Staten wezen Dr. Spock aan als de verantwoordelijke voor de wanorde en de chaos. Zijn revolutionaire opvoedkundige principes zouden de poorten geopend hebben naar de totale permissiviteit en laksheid. De generatie Spock bekritiseerde vice-president Spiro Agnew. Het was de generatie van hippies, van 'seks, drugs and rock and roll' en van het anti-patriottisme. De conservatieve pastoor Norman Pearle liet niet af te wijzen op de nadelige invloeden van een liberale opvoeding.

In de jaren '60 wierp Dr. Spock zich op als pacifist. Hij was diep geschokt toen president Kennedy besloot opnieuw nucleaire tests uit te voeren. Hij werd hoofd van het Comité voor een gezonde nucleaire politiek (SANE). In deze

hoedanigheid schreef hij een pleidooi van een ganse pagina in de New York Times onder de titel. 'Dr. Spock maakt zich zorgen'. In 1964 maakt hij campagne voor Lyndon Johnson maar voelde zich een jaar later verraden wanneer president Johnson besloot tot de escalatie van de Amerikaanse militaire operaties in Vietnam.

-'Waarom kinderen opvoeden indien ze weggestuurd worden om zich levend te laten verbranden?'

De volgende jaren zien we de respectabele pediater aan de zijde van Martin Luther King aan het hoofd van groepen van manifestanten, defilerend in de straten van Washington of New York om te protesteren tegen de oorlog in Vietnam, een oorlog die hij 'illegaal en immoreel' noemde. Dr. Spock werd meerdere keren aangehouden. Hij werd zelfs in 1968 voor een tribunaal in Boston schuldig bevonden aan het aanmoedigen tot ongehoorzaamheid en veroordeeld tot 2 jaar gevangenis. Maar de veroordeling werd in beroep teruggetrokken.

Marie Jeanne Vanmol

NEDERLAND

“Lokale” verkiezingen, wat hebben die om het lijf?

Lokaal, in dit verband, wil zeggen in tegenstelling tot nationaal. Daar valt zowel de regionale ronde van 15 maart jl. in Frankrijk onder als de gemeentelijke verkiezingen in Nederland, eerder in maart.

Veel media misbaar, dat wel. Herverdeling van posten, ook dat. Maar verandering van beleid? Dan moet er wel een heel radicale omslag plaats vinden en daar ziet het bij geen van beide voorbeelden naar uit.

Lokaal versus landelijk?

“Lokale” belangen, (van wie precies?) tegenover “landelijke” politieke patronen, is dat een bruikbaar onderscheid? Volgens de radionieuwsdienst domineerde de “grote” politiek in Frankrijk als volgt: 15 % Front National, 30% gewoon rechts en 40 % voor de regeringscoalitie. Wellicht zullen enkele prefecten, voor zover het samenwerking met hun regio betreft, enkele onderdelen moeten aanpassen maar ze blijven verantwoordelijk voor het uitvoeren; de regio's moeten vooral coördineren tussen de departementen in hun gebied. Meer een verkiezingscircus dan een politiek gebeuren?

En dan de Nederlandse situatie: de burgemeesters worden nog steeds benoemd en niet gekozen. Een burgervader met een gemeenteraad van overwegend andere politieke kleur als hijzelf, is niets uitzonderlijks. Wie wat is of doet in een gemeenteraad of deelraad is de doorsnee burger totaal onbekend. De prominenten van de landelijke politieke partijen reisden dan ook stad en land af en spraken dan vooral over wat zij op landelijk niveau voorstonden. Van plaatselijke zaken hadden ze doorgaans nog minder kennis dan de ingezetenen. Zelfs de premier in eigen persoon waarschuwde den volke om toch vooral niet op andere partijen te stemmen: ter rechterzijde zou men te veel willen bezuinigen terwijl bij links allerlei spijzieke lieden zich ophielden. De hand op de knip (met mate!) dat was de ultieme boodschap. Kwaliteit van programma's? Nee, alles kwam blijkbaar neer op financiën. Misschien zei hij - onbedoeld - daarmee meer over de eigen partij dan over anderen.

Uitkomsten

Uiterst rechts is hier niet meer in de race. De nu nog overgebleven raadsleden van dat soort zijn op de vingers van één hand te tellen, alle raden van het hele land bijeengeteeld!

Eén van de drie leden van de huidige regeringscoalitie, de pragmatische liberale partij D'66 telt nog maar nauwelijks mee: ruim de helft aan stemmen verloren. De overige twee coalitiepartners plus de huidige conservatief-christelijke oppositiepartij C.D.A., alle drie van vergelijkbare grootte, laten vooralsnog open welke onderlinge combinatie zij voor een toekomstige coalitie beogen. Politiek en principes moet je

niet door elkaar halen. In mei zijn er echte landelijke verkiezingen en dan blijkt wel welk “principe” het best past. Zie daar iemand iets over opportunisme?

Afdeling droeve zaken

Wat bovengenoemde grote drie om het hardst verdriete was de opkomst van plaatselijke groeperingen: in een aantal middelgrote gemeenten gingen zij soms met meer dan de helft van de uitgebrachte stemmen aan de haal. Daar sta je dan als landelijke politieke prominent. Ander verdriet: duidelijke vooruitgang van twee oppositiepartijen ter linkerzijde. Dat zijn “Groen Links” en de S.P. wat staat voor “Socialistische Partij”. In mei zullen die naar schatting allebei zo'n stuk of vier zetels in de 2de kamer erbij krijgen. Kleine troost voor het conservatieve establishment: geen van die twee maken noemenswaardig kans om bij een toekomstige coalitie (mei a.s.) betrokken te worden.

Slotsom

Hamvraag: is er iets veranderd? Het ziet er niet naar uit, vooral vanwege de slechte financiële positie waarin heel veel gemeenten verkeren. Dat komt, o.a. door de nieuwe regelgeving (uit de tachtiger jaren) inzake rijksbijdragen voor de gemeenten. Nu zijn ze steeds meer aangewezen op z.g. eigen middelen. En die worden niet zoals de rijksmiddelen vergaard middels een “progressief” belastingsstelsel (draagkrachtbeginsel) maar met vaste bedragen per hoofd of per perceel of hoogstens volgens een procentueel systeem.

Per gemeente kan het niveau van lokale heffingen flink uiteenlopen. Maar geen partij die daar over gerept heeft. Hier en daar wat lap en stop-middelen in de vorm van ad hoc subsidies of aan te vragen vrijstellingen “voor de echte minima”. Dat een wezenlijk element uit het belastingsstelsel steeds verder onderuit wordt gehaald is inderdaad een landelijk “issue” maar één dat nu juist bij gemeenteraadsverkiezingen te berde zou moeten worden gebracht. Maar dat mag blijkbaar niet van de landelijke politieke partijen en dat lijkt me nu een écht droeve zaak.

L. Samson

India op zoek naar politieke stabiliteit?

Het verkiezingscircus heeft India weer eens in rep en roer gezet. De bevolking stelde zich vragen over het nut van deze stembusuitgang die zeker en vast hun dagelijkse problemen niet zal oplossen. Zou er na de verkiezing van de nieuwe Lok Sabha (Lagerhuis) een stabiele regering gevormd worden? Hierop bestaat geen ander antwoord dan: "vrij onzeker".

Verkiezingen organiseren in India is geen sinecur. Het land telt ongeveer 600 miljoen kiezers die hun stem moeten uitbrengen in één van de 900 duizend stemburelen. Dit alles moet gevolgd en gecontroleerd worden door meer dan 4 miljoen ambtenaren. Men schat dat de verkiezingsronde van februari II. een prijskaartje zal meedragen van meer dan 1 miljard \$ US., dat door de staat en politieke partijen betaald zal moeten worden. Som die men beter zou besteed hebben aan de ontwikkeling van het land en het lenigen van de nood voor een groot deel van haar bevolking.

Dat kandideren voor een zetel in het Lagerhuis ook in India een dure gelegenheid is die voor velen niet langer meer te betalen is, kan men vaststellen wanneer men het aantal kandidaten van de twee laatste stembusgangen naast elkaar legt. Zo stelde zich voor de verkiezingen van 1996 nog 13.592 kandidaten voor om een zetel te veroveren, in 1998 waren het er 4.693 voor 612 partijen. De vrouwen waren ook bij de jongste verkiezingen de grote afwezigen, er waren amper 252 vrouwen die hun kandidatuur stelden voor een zetel in het parlement. De burgers begrijpen het waarom van deze verkiezingen niet. Men kan terecht zeggen dat ze steeds minder vertrouwen hebben in de politici van het land. Bij iedere stembusgang brengen minder en minder burgers hun stem uit. In 1984 kwamen er 64% stemmen, in 1989 waren het er 62%, in 1991 deden nog 61% de moeite om hun stem uit te brengen en in 1996 daalde het aantal stemmers tot 58%.

Men spreekt bij ons altijd van India als de grootste democratie op onze planeet. In werkelijkheid is het een land met de grootste wanorde, dat de laatste decennia weinig oog heeft voor haar burgers die het zeer moeilijk hebben om in deze smeltkroes te overleven. De Indiër vindt het politieke toneel in zijn land met de dag onbegrijpelijker, en wordt de politieke instabiliteit meer dan beu. Sedert de verkiezingen van 1996 heeft het land 3 regeringen gekend. De BJP-regering onder de leiding van Vajpayee heeft de 13 dagen niet overleefd. De regering Dewe

Gowda (Verenigd Front) moest aftreden na 11 maanden. En Gujarat (Verenigd front) hield het 10 maanden vol.

Corruptie

Corruptie is een van de keurmerken van praktisch alle politieke partijen, waarbij de politieke leiders zich dank zij hun mandaat verrijken. Sedert de laatste verkiezingen stellen we een grotere criminalisering van de politiek vast en worden de kiescampagnes gewelddadiger. Ze worden gekenmerkt door bomaanslagen, ontvoeringen en brandstichtingen. De voorbije kiescampagne heeft het leven gekost aan tenminste 150 mensen. Dit geweld is nu typisch bij verkiezingen, vroeger was het meer het opgewonden protest van de burgers, nu is het doodslag. Wanneer men de kandidaten van de verschillende politieke formaties nader bekijkt, stelt men vast dat er een aantal bij zijn met een lopend gerechtelijk dossier voor aanranding, diefstal en corruptie. De verkiezingscommissie kan tegen deze kandidaten niets ondernemen zolang deze personen niet effectief veroordeeld zijn. Ze kan niets ondernemen omdat het onderzoek of het proces nog lopend is. Dergelijke toestanden leiden tot een grotere greep van de criminaliteit op de politiek van het land. Politici willen allen ten allen prijze de voordelen van een politiek mandaat - zoals dienstwagen, logies in Delhi, allerlei vergoedingen - houden. Ze schrikken er dan ook niet voor terug geweld tegen hun politieke tegenstanders aan te wenden om hun plaats in het Lagerhuis te behouden.

Het wantrouwen tegen het politieke machtscentrum in Delhi wordt ook steeds groter. De mensen hebben meer en meer de indruk dat de centrale regering geen oog heeft voor de regionale problemen, maar meer bezig is met de belangen van het land te verkopen waarbij een zeer kleine minderheid en zijzelf, er beter van wordt.

Deze politieke crisis ten opzichte van de nationale politieke partijen - die zich in gans India willen profileren - laat zich ok merken door de opkomst van steeds meer regionale partijen bij iedere stembusgang, als verzet tegen de machtsaccumulatie vanuit het centrum.

De opkomst van deze regionale partijen houdt het gevaar in van een fragmentering van de federale staat. Anderzijds kan het ook bijdragen tot meer respect voor de plaatselijke noden, behoeften en regionale besluitvorming.

Meer dan de helft van de uittrekkende en herkiesbare leden van de Lok Sabha heeft haar mandaat verloren. In 10 staten waar meer dan 400 miljoen mensen leven, en waar de uittrekkende regeringen bij de verkiezing van 1996 als grote overwinnaars uit de stembus waren gekomen, hebben ze nu een nederlaag moeten incasseren. Alleen in de staten Punjab, Uttar Pradesh, Oost-Bengalen en Delhi was de stembusuitslag voor hen gunstig.

Zeshonderd miljoen kiezers hebben hun afkeer tegenover het regeringsbeleid en hun wil voor verandering door hun stem laten blijken. Ze stemden massaal tegen de zittende regering. Ook de BJP heeft deze misnoegdheid van de burgers gepresenteerd gekregen in de deelstaten Rajasthan en Maharashtra waar zij regeringsverantwoordelijkheid droeg. BJP verliest er 30 zetels.

De verkiezingsuitslag heeft het politieke leven in India niet eenvoudiger gemaakt. De regering die naar voren zal treden, zal het resultaat zijn van een kooksel en tractaties uit de achterkeuken van de politieke partijen. Er bestaat haast geen garantie voor politieke stabiliteit. In de pas gekozen Lok Sabha zullen 38 partijen zetelen, geen enkele met een regeerbare meerderheid.

Het Indische lagerhuis telt 545 zetels, waarvan 543 rechtstreeks gekozen worden, 2 zetels zijn voorbehouden voor de Anlo-Indiërs die door het staatshoofd aangewezen worden. Een regeerbare meerderheid heeft dus de steun nodig van 273 afgevaardigden.

De BJP en bondgenoten zijn in het nieuw gekozen parlement de grootste fractie met hun 250 zetels. Deze groei heeft de partij niet direct aan zich zelf te danken. Haar directe aanwinst bedraagt maar 17 zetels. Haar grote aanwinst heeft ze enerzijds te danken aan de alliantie die ze met regionale partij-

en heeft afgesloten in diverse deelstaten. En anderzijds door het feit dat ze nog nooit een centrale beleidsverantwoordelijkheid heeft moeten dragen.

Bij deze verkiezingen heeft de BJP 16 akkoorden met regionale partijen aangegaan tegenover 4 in 1996.

Om deze overwinning mogelijk te maken en de akkoorden met regionale partijen tot stand te brengen moest de BJP haar hindoe fanatisme afzwakken en zich presenteren als een partij van orde en stabiliteit, tegen de uitverkoop van de Indische belangen aan het buitenland. Onder dit etiket hoopte ze ook aanvaardbaar te kunnen zijn voor de moslims. Deze toegevingen zullen het bestaan van BJP-regering zwaar hypothekeren maar niet onmogelijk maken. De BJP is bereid haar eigen politiek programma op ijs te leggen, in afwachting van betere tijden, daar ze anders voor haar eventuele coalitiegenoten niet aanvaardbaar is. Ook zal een BJP-regering een hoge prijs moeten betalen aan de regionale partijen met wie ze een verkiezings- en regeerakkoord heeft.

Ze wil met haar kandidaat Vajpayee een regering tot stand brengen die een goede indruk maakt bij de kiezers. De burgers wensen in de eerste plaats een stabiel bewind na de 4 regeringen van de laatste twee jaar. Dit zou na 50 jaar onafhankelijkheid – waarvan de Congresspartij praktisch 40 jaar het regeringsbeleid heeft bepaald – nogal een verandering zijn.

Einde van een dynastie

Deze verkiezingen hebben nog meer dan de andere aangetoond dat het tijdperk van de Congresspartij en de Nehru-dynastie als eerste vioolspeler op de politieke bühne van India, voorbij is. Het verhoopte "Sonia-effect" (Sonia Gandhi is de weduwe van Rajiv Gandhi) heeft deze trend niet kunnen veranderen. Weliswaar kon de Congresspartij haar catastrofale verlies van 1996 een beetje ophalen, en zal ze naar alle waarschijnlijkheid samen met haar bondgenoten 166 zetels in het nieuw gekozen Lagerhuis bezetten. Haar relatief succes heeft ook zij voor een groot deel te danken aan de allianties die ze in verschillende deelstaten heeft afgesloten met lokale partijen en groepen. Het heeft haar daarom bij de Indische kiezers niet geloofwaardiger gemaakt. Want ze veroorzaakte deze stembusgang door haar steun te onttrekken aan de regering Gujarat. De Congresspartij heeft de twee Verenigd Front-regeringen gegijzeld, en hun bestaan laten afhangen van haar goodwill

in afwachting van voor haar gunstige tijden.

Voor vele Indiërs is de Congresspartij de partij van de corruptie en het opgeven van fundamentele belangen van India in het economisch en politiek wereldgebeuren.

Het verhoopte succes met Sonia Gandhi was nul in de staten Bihar, Oost-Bengalen en Uttar Pradesh. Deze drie staten alleen al vertegenwoordigen 181 zetels in het Indische parlement

De Congresspartij blijft een intern verscheurde partij die in het verleden gekenmerkt was door afscheidingen en overlopers. Aan dit fenomeen dat zo eigen is aan die partij hebben de verkiezingen niets veranderd. Het moet voor de Congresspartij toch hopelijk klaar geworden zijn dat men de verkiezingen niet wint met namen van mensen die in de onafhankelijkheidsstrijd en de post-koloniale regeerperiode een voorname rol hebben gespeeld. De kiezers verwachten van haar politieke leiders dat ze een constructieve bijdrage leveren voor de levensverbetering van iedereen. De laatste twee decenia heeft de Congresspartij hiervan niets in huis gebracht, integendeel.

Wil de Congresspartij terug regeringsverantwoordelijkheid toegewezen krijgen zal ze op zoek moeten gaan naar coalitiegenoten. Hiervoor komen op dit ogenblik de linkse partijen, verenigd in het Verenigd Front, in aanmerking.

Het zal voor de partij van Sonia geen gemakkelijke klus zijn een dergelijk verbond tot stand te brengen, vermits haar partij, door de terugtrekking van haar steun in het Lagerhuis, de regering van het Verenigd Front ten val heeft gebracht en het land een politieke crisis heeft bezorgd. Bijgevolg is het niet zeker dat zij de steun en stemmen zal krijgen van alle politieke partijen van het Verenigd Front.

De Congresspartij is geil naar regeringsmacht, omdat ze van oordeel is dat zonder haar India niet kan en mag geregeerd worden.

De grote verliezers

De grote verliezer van deze verkiezingen is het Verenigd Front bestaande uit 13 partijen. Bij deze stembusgang behaalde het front ongeveer 100 zetels, dat is ten opzichte van de verkiezingen van 1996 een verlies van 76 mandaten. Het Verenigd Front dat zich vooral steunde op de kiezers uit de armere bevolkingsgroepen, die hen hun vrouwen hadden geschonken omdat ze de mening toegedaan waren dat deze politieke formatie meer oog zou heb-

ben voor de noden en verzuchtingen van de meerderheid van armen. Ze hoopten dat zij een politiek zou voeren die de buitenlandse investeerders aan banden zou leggen, meer aandacht zou schenken aan de binnenlandse economie en landbouw, dat zij een politiek beleid zou voeren die de reële koopkracht van de mensen zou beschermen. Van dit alles is niets in huis gekomen. De regeringen Dewe Gowda en Gujarat hebben hetzelfde beleid, maar in een andere verpakking, gevoerd als de regering Rao, de kampioen van liberalisering zoals door IMF-WB en WTO geëist wordt. Het gevolg was en is verdere afbraak van de bestaande sociale infrastructuur, een grotere liberalisering van de economie en handel ten nadele van de plaatselijke economie waarbij deze niet kan concurreren met de buitenlandse producten die de lokale markt overspoelen.

Wanneer een regering dergelijk beleid voert, moet men niet verwonderd zijn dat de cohesie onder de partijen die het front vormen, zoek geraakt en dat sommige aan de verleiding niet kunnen weerstaan om van politiek bed te wisselen. De kiezers straffen steeds diegene die niet aan hun verwachtingen beantwoorden. In Vrede nr. 320 van juli 96 schreef ik een commentaar over de verkiezingen in India. Toen stelde ik dat, als de regering van het Verenigd Front er niet in slaagt haar politiek programma en beloften in de praktijk om te zetten, ze door haar kiezers zwaar afgestraft zou worden. In dergelijke context worden de burgers echter sterk vatbaar voor de populistische slogan retoriek van de BJP en zijn regionale bondgenoten.

De stembusuitslag heeft me jammerlijk genoeg gelijk gegeven.

Het gevaar is groot dat in de komende weken en maanden van dit verbond niet veel meer zal overblijven.

Of de nieuwe Indische regering van BJP of andere politieke signatuur een ander politiek beleid gaat voeren is zeer twijfelachtig, omdat het voor de politieke actoren op de Indische regeringsbühne niet te doen is om een beter en degelijker beleid, maar meer om de stoel in het regerings-theater die hen toelaat er persoonlijk beter van te worden.

Voor de arme Indiër is de oplossing van zijn ellendig bestaan nog niet voor morgen.

Antoine Uytterhaeghe
15 03 98

Vrede om de vrede in Ierland – Praten met mr. Paul Bekaert –

Een paar maand geleden waren we bij u op bezoek met betrekking tot bestraffing van de leiding van de officieel bestaande nationalistische Baskische partij Herry Batasuna. (zie Vrede nr 329) HB werd verweten een vredesoproep van de ETA te hebben bekend gemaakt. Inmiddels hebt u na een mensenrechtenmissie in Madrid een nieuwe volbracht, met name een bezoek aan gevangenen in Noord-Ierland die terecht of ten onrechte veroordeeld werden omwille van gewelddadige acties in het kader van de IRA en aanverwanten. Men lette dus wel op het onderscheid tussen de twee missies

- Een vergelijking gaat inderdaad niet op. De eersten gebruikten geen geweld, opereren als Baskische politieke partij, volledig legaal verkozen. In Ierland bracht ik een bezoek aan de Maze-gevangenis waar de meeste politieke gevangenen zitten opgesloten; en ook aan de Maghaberry-gevangenis, in dezelfde stad, waar de vrouwen opgesloten zijn.

Wat was het verschil in de opdracht?

- In Madrid moest ik een proces bijwonen waarbij het bestuur van een legale politieke partij voor de rechter moest verschijnen voor een opiniedelict. In Ierland ging ik naar een gevangenis waar veroordeelden opgesloten zijn. Bij deze missie bestond mijn taak erin om samen met parlementairen, mensenrechtenactivisten van de observatiemissie na te gaan in welke situatie die mensen opgesloten zijn, zowel moreel als materieel. Een tweede opdracht betrof het bijwonen van de herdenking van "Bloody Sunday", toen de ordetroepen op 30 januari 1972 14 mensen neerschoten in Derry.

Las ik niet dat de behandeling van die veroordeelden tamelijk correct is?

- Je moet goed onderscheid maken tussen Ierse gevangenen die in Noord- of Zuid-Ierland vastzitten, en Ierse gevangenen die in Engeland zijn opgesloten. Het is algemeen geweten dat er in Engeland discriminatie heerst. Een aantal onder hen zit opgesloten in "special security unities" met een zeer streng regime (vormen van isolatie, fouillering en controle, het niet luchten van de gevangenen, gebrek aan voldoende con-

tact met de buitenwereld; gevangenen worden opgesloten in speciale cellen). De vergelijking gaat op met de behandeling destijds in Duitsland van de Baader-Meinhof groep. Ook de bezoekers hebben het speciaal te verduren. Ze moeten van Ierland naar Engeland, wat een hele afstand is. Voor hun aankomst werden gevangenen net naar een andere strafinstelling getransfereerd. Deze bezoekers worden als halve misdadigers behandeld. Gevangenen in Noord-Ierland of in de republiek Ierland worden in mijn ogen wel behoorlijk

behandeld. Vrouwen in de Maghaberry-gevangenis worden wel strenger behandeld dan hun mannelijke collega's in de Maze-gevangenis. Ze verblijven in een gesloten afdeling, worden tijdens de dag 1 uur opgesloten, van 8u 's avonds tot 8u 's morgens zitten ze ook achter grendel. In Maze blijven de cellen open.

Levenslang is niet altijd even lang

- Men klaagt erover dat wie levenslang krijgt in het ongewisse blijft over hoe lang ze effectief in de gevangenis moeten blijven. In de Republiek Ierland zijn er die 35 jaar 'kregen' en in Engeland zijn er vijf die met levenslang werden bestraft. Ze zitten er al sinds de jaren '70 in de cel en zullen waarschijnlijk in de gevangenis sterven. Dat zijn toestanden die niet aanvaardbaar zijn.

Hoe gebeurt de selectie van wie in Ierland blijft en wie naar Engeland gaat?

- Wanneer men in Engeland een aanslag pleegt, in Engeland werd veroordeeld, blijft men in Engeland opgesloten. Men kan van Engeland naar Ierland worden overgebracht, niet omgekeerd. Er is nu een hele beweging aan de gang om Ierse gevangenen in Engeland naar Noord- of Zuid-Ierland over te brengen.

Wie gaat eigenlijk naar Zuid-Ierland?

- Zuid-Ieren die, hetzij in Engeland hetzij in Noord-Ierland, veroordeeld werden. Vooral mensen die in Engeland werden veroordeeld zijn naar Zuid-Ierland overgebracht. We hebben ze aldaar niet kunnen bezoeken. De Ierse regering heeft de wet moeten aanpassen om het mogelijk te maken dat mensen 35 jaar in de gevangenis kunnen verblijven, om de Britten aldus te beloven dat ze niet voortijdig op vrije voeten zouden komen te staan.

Bestaat de mogelijkheid dat Zuid-Ieren langer gevangen blijven dan Noord-Ieren?

- Ja. Die voorwaardelijke invrijheidsstelling van levenslang gestraften is een volledige willekeur.

De invloed van een observatiemissie

Dergelijke missies – Baskenland, Noord-Ierland – gebeuren altijd met een goep Vlaamse mensenrechtenactivisten. Wat brengen die observatiemissies teweeg?

- Het feit op zich is reeds een steun voor de mensen ginder ter plaatse. In de nationale pers van Noord-Ierland en in de Britse werd aan ons bezoek toch wel ruchtbaarheid gegeven. Het is ook een druk op de autoriteiten om de gevangenen behoorlijk te behandelen. Het is nu ook onze taak om via onze organisaties en pers een aantal zaken aan de kaak te stellen en een oproep te richten tot de publieke opinie en tot de politici om stappen te zetten voor het verbeteren van het lot van de politieke gevangenen.

Bloody Sunday, 30 januari 1972

De Ieren beweren dat er geen rechtmatig proces is geweest en dat een herziening met neutrale rechters steeds geweigerd wordt.

- Onmiddellijk na 30 januari 1972 heeft de Britse regering een magistraat belast met een onderzoek, dat in feite de troepen en de politie heeft wit gewassen. Niemand gelooft in dat rapport. Premier Blair beloofde dat er een nieuw onderzoek komt met rechter Cummonweath. Wij hebben met onze missie gevraagd – er dat was daar een van onze oproepen ter plaatse – dat een internationaal team van deskundigen de zaak zou uitklaren. Intussen werden drie rechters aangesteld die deel zullen uitmaken van een onderzoekscommissie, een Brit, een Canadees en een Nieuw-Zeelander. De Britse rechter Lord Saville belofde tijdens een bezoek aan Derry met de commissie op 3 april 1998 "gerechtigheid, nauwkeurigheid en onpartijdigheid".

- We zijn naar Londonderry gegaan om de herdenkingsplechtigheden bij te wonen. We hebben hetzelfde traject gevolgd als de mars in 1972, naar beneden toe. Je hebt in Londonderry twee heuvels. Langs de ene kant de Wall, de fameuze muur, en aan de rechterzijde een heuvel in de katholieke wijk met in het midden de rivier. Er waren 50.000 deelnemers, onder wie Gerry Adams. Dat was een stille optocht met muziek, zonder groep of meegedragen slogans. Op het eind waar de slachtoffers vielen, werden toespraken gehouden en ook een minuut stilte. Die 30ste januari '72 zijn de Ieren plotseling door de Britten beschoten geworden; er vielen toen 14 doden. Onder de gevallen veel jongens van 17-18 jaar. We hebben met een journalist gesproken die een boek schreef over "Bloody Sunday". In een vergadering had hij overlevenden en nabestaanden van de slachtoffers samengebracht. Voor hem is het een ethische zaak dat er klaarheid komt, dat het duidelijk wordt wie verantwoordelijkheid draagt. Zij zijn er over verbolgen dat na de feiten slachtoffers geïntimideerd werden door het Britse leger, nabestaanden als misdadigers behandeld

werden. We hebben ook gesprekken gevoerd met de voorzitter van Sinn Féin en ook met een toponderhandelaar in de vredesbesprekingen.

Ieren of Britten voor het gerecht?

Wie heeft wie vervolgd?

Er is geen proces geweest. Er is een symbolische schadevergoeding toegekend aan de slachtoffers, zonder erkenning van aansprakelijkheid vanwege de Britse regering.

Advocaten zullen zich toch burgerlijke partij hebben gesteld?

- Dat is geëindigd in "mannelijke schikkingen". Wat de mensen verwachten, zijn formele verontschuldiging van de Britse regering. Dat kwam niet. Ten tweede oisten men dat de archieven open zouden gaan, niet alleen op lager echelon, maar ook op het niveau van de opdrachtgevers. Noch medische rapporten, noch interne rapporten van het leger of de politie zijn ooit vrijgegeven.

Heeft Ierland de universele en de Europese conventies van Mensenrechten ondertekend?

- Maar ook in België is de wet Lefeune geen recht, het is een gunst. Hier gaat het om veel mensen met levenslange straffen. Ze waren meestal heel jong toen ze veroordeeld werden, twintigers, zonder enig uitzicht op een toekomst.

Zijn de Birmingham six ooit vergoed?

- Ik geloof wel dat er een schadeclaim is van de Guildford 4 en de Birmingham 6, die meer dan tien jaar onschuldig in de gevangenis verbleven, door toedoen van politiemannen die koste wat kost wilden scoren. Ze werden hierbij gesteund door een anti-terreurwetgeving die de rechters van de verdachte volledig met de voeten treedt.

Ontstaat er een vorm van sympathie met de personen die het voorwerp van een observatiemissie uitmaken?

Dat is natuurlijk het delicate punt. Een mensenrechtenactivist wordt te snel verweten dat hij een politieke sympathie heeft. Het is wel zo dat je enige voeling met het pro-

bleem moet hebben. Het is een fundamenteel mensenrecht dat volksminderheden recht op zelfbeschikking hebben. Als activist voor mensenrechten zit je op die lijn. Dat betekent niet dat men politiek achter die mensen staat, dat men de wijze goedkeurt waarop die mensen getracht hebben – of nog trachten – hun doelstellingen te verwezenlijken.

Staat u achter de volksmoerderheden die voor dezelfde problemen staan?

- Men mag niet vergeten dat de staten, waarin wij leven, van recente datum zijn. Volksminderheden als dusdanig kan niet niet zomaar als folklore van de hand doen. Hun drang tot erkenning steekt altijd de kop op, wanneer men weigert het probleem te onderkennen. Sterk gecentraliseerde staten zoals Frankrijk en Spanje zitten daarmee in hun maag. In Groot-Brittannië is het een duidelijk overblijfsel van het kolonialisme. Aan duizend en één zaken kan men onderkennen dat de Britten de Ieren op een kolonialistische wijze hebben behandeld en nog steeds behandelen.

De vredesonderhandelingen

- Koffiedik kijken, wordt met de dag moeilijker. De Ierse onderhandelaars zagen een akkoord en een daaropvolgend referendum, optimistisch tegemoet. Maar zolang de onderhandelingen duren, zwijgt men. Ik heb zo het vermoeden dat het een oplossing op z'n Belgisch wordt: een loodgieterij, toezicht vanuit Zuid-Ierland en Groot-Brittannië, geen hereniging, een autonomie die door de twee kanten kan aanvaard worden... (*)

Dank u voor dit gesprek.

Opgenomen door Jan Olsen, van wie ook de tussentitels zijn

(*) op vrijdag 10 april 1998 kwam een akkoord tot stand in Noord-Ierland. Op het ogenblik van het interview was dit akkoord nog niet bekend.

Toch in het kort dit: er wordt een speciale commissie opgericht om eventuele vervroegde vrijlatingen te onderzoeken van gevangenen militieleden uit beide kampen.

Toyota, gezien door Wakatsuki Tadao, een arbeider van dit bedrijf

Het "Toyotisme" verteld door een vijftigjarige Toyota-arbeider, die er meer dan een kwart eeuw werkt en daarbij nog in Toyota-City woont.

Overal hetzelfde liedje: de werknemers zijn veel te duur voor onze bazen. Tijdens een wereldtreffen van de autobouwers, ingericht door de Franse vakbond de CGT te Parijs, vertelde Tadao dit en nog veel meer aan zijn Franse, Europese, Canadese, Latijns-Amerikaanse e.a. collega's. Onze salarissen zouden volgens onze patronen aan de top staan van de auto-industrie, waar ook in de wereld. Nochtans hebben we maar 58 % van de Duitse lonen, 68 % van de Amerikaanse en 74 % van de Franse. Men kan zich dan ook het effect voorstellen van het nieuws, dat er een Toyotafabriek zal komen in de nabije toekomst in Onnaing, bij Valenciennes!

Toyota-City

Onze Japanse woordvoerder woont met zijn vrouw en 3 kinderen in een stadje dat door de Toyotaonderneming werd omgedoopt in Toyota-City, niet ver van Nagoya en op 350 km ten westen van Tokio.

Hij en zijn werkmakers zijn zonder overdrijving "producten" van Toyota, om het in de taal van die bikkelharde wereld uit te drukken.

Ook rijden ze met een Toyota. Kortom, Toyota is zo wat de monopoliehouder van heel hun bestaan en dit al sinds vele jaren!! Toen hij er als zeventienjarige binnenstapte, wilde hij er na enige tijd al weer uit. Maar waar naar toe? Toyota is immers overal aanwezig in de regio. In zijn fabriek werkt men met twee ploegen. De eerste begint om halfeven 's morgens en stopt om 15 uur 15 of om 16 uur, wanneer er dient overgewerkt. De tweede ploeg start om 16 uur 15 en eindigt om 1 uur 's nachts, maar heel dikwijls veel later omstreeks 2 uur of 2 uur 30.

De achturige werkdag is er verleden tijd! Negen tot tien uur in het gareel is dagelijkse kost. Veertig tot vijftig uren per maand is geen uitzondering. De tien minuten werkonderbreking waarop ze dagelijks recht hebben om even uit te blazen, worden meestal gebruikt om gereedschappen en machines te verzorgen en niet om te rusten. De toestand bij de onderaannemers is nog slechter. De loontrekkers verdienen 30 % tot 50 % minder dan hun werkmakers in de 2 grote Japanse autofabrieken.

Toyota in cijfers

1. Met 3,7 miljoen verkochte auto's op wereldvlak en een zakencijfer van 584 miljard Franse frank in 1996 is Toyota nummer 3 in de wereld, na General Motors en Ford.
2. 150.700 personen op onze planeet werken voor Toyota.
3. 48 % van de verkoop werd gerealiseerd in Japan, 26 % in de V.S., 9 % in Europa en 17 % in de rest van de wereld.
4. 48 productie-eenheden zijn ingeplant in 26 landen: 16 in Japan, 16 in Azië, 3 in de V.S., 7 in Latijns-Amerika, 2 in Afrika, 2 in Oceanië en 2 in Europa (Groot-Brittannië).
5. In 2001 zal Toyota, zoals hoger vermeld, nabij Valenciennes een fabriek openen met een productiecapaciteit van 150.000 voertuigen. Er zullen dan 2.000 personen tewerkgesteld worden. Men zal er de Funtime produceren,

De productie

Deze is helemaal toegespitst op het voorkomen van dode momenten en van onnodige stocks. Dit werd bereikt door een strenge organisatie waarbij improvisatie of onvoorziene omstandigheden zijn uitgesloten. Alle handelingen, ook de minste, worden gechronometreerd.

In de loop van een werkcyclus die 47,59 seconden bedraagt, dient de arbeider 54 handelingen uit te voeren en 28,6 meter af te leggen. Op het einde van zijn werkdag heeft hij 31051 bewegingen uitgevoerd en 16,6 km afgelegd. Daarenboven heeft hij dan 6484 keren een halve draai gemaakt of een voorwaartse buiging.

Tadao verzekerde zijn toehoorders dat de werklieden bij hun terugkeer naar huis aan niets anders denken dan aan rust nemen. Een sociaal leven hebben we daardoor niet of slechts heel weinig.

Als de Japanse arbeider de vijftig gepasseerd is voelt hij de weerslag van dit opgejaagd bestaan. Wanneer een ploeg arbeiders begint te klagen, aarzelt men niet om die werknemers uit te leveren aan de onderaannemers, waar ze nog meer moeten werken tegen een lager loon!

Tadao hoopt dit te kunnen vermijden en zal het daarom trachten vol te houden bij Toyota tot zijn zestig jaar. Dan zal hij nog 3 jaar moeten wachten vooraleer hij zijn pensioen zal trekken! Onze fabrieksleiders aanvaardden geen enkele productiefout, maar gaan zij

vrijuit in de behandeling van hun personeel? Deze vraag dient dringend gesteld ter gelegenheid van het vestigen van de eerste Toyotafabriek in Frankrijk.

Werk aan de winkel voor de Franse syndicaten, evenals voor het Europees syndicalisme.

René Van Nerum
naar Pierre Ivorra

Wist je dat ...

... onze planeet in het begin van deze eeuw 1,5 miljard inwoners telde, 2,5 miljard in het jaar 1950 en dit tegen het begin van de volgende eeuw zal oplopen tot 6 miljard. De 8 miljard zullen bereikt worden in het jaar 2025.

... 1,5 miljard personen in de wereld over geen drinkbaar water beschikken en 50 % van de wereldbevolking water gebruikt dat niet uit een waterzuiveringstelsel voortkomt.

... Albanië 3,2 miljoen inwoners heeft maar dat er tevens 1,8 miljoen in Kosovo, 400.000 in Macedonië, 300.000 in Griekenland, 50.000 in Montenegro en 50.000 in Italië wonen.

... een Amerikaan gemiddeld 600 liter water per dag verbruikt en een Afrikaner amper 30 liter.

België in de wereld

In deze rubriek behandelen we stellingen, standpunten, gebeurtenissen die te maken hebben met het buitenlands beleid van België, of met het optreden van Belgen ergens in de wereld.

Wapenhandel

O.m. Agalev en de V.U. hebben in het verleden voorstellen tot verscherping van de wet op de Belgische wapenuitvoer uitgeschreven. Recent kwam er een voorstel van de SP.

Een reeks verbeteringen rond de informatie aan het parlement en een verplichte vraag tot voorafgaandelijk advies aan dat parlement, alsook enkele nieuwe criteria vormen er de kern van. Zo mogen er geen wapens worden uitgevoerd naar een land dat meer uit geeft aan defensie dan aan gezondheidszorg en onderwijs samen. Het mag evenmin gaan om een land met een (verdoken) militaire dictatuur.

Naar analogie met het pedofilie-dossier wil de SP Belgische onderdanen, of bedrijven die hier gevestigd zijn, kunnen vervolgen voor overtredingen, zelfs als die zich in het buitenland voordeden.

Op vragen van de pers antwoordde Dirk Van der Maelen dat landen als Mexico, en zeker Turkije hierdoor niet worden getroffen, omdat wapenleveringen aan bijvoorbeeld een NATO-bondgenoot moeten mogelijk blijven.

Daarnaast worden interessante initiatieven voorgesteld tegen illegale wapenhandel.

Collignon

Toen de Waalse minister-president, Robert Collignon, van bovenstaande hoorde, sloeg hij met de vuist op tafel. Hij stelde dat elk federaal, of Vlaams, wetsontwerp dat er op neer zou komen dat de exportcapaciteit van de Waalse wapenfabrieken, en op de eerste plaats van de ex-Fabrique Nationale de Herstal (maar ook het Henegouwse Mecar bijvoorbeeld), zou worden geïnterpreteerd als een oorlogszaak, net zoals in 1991. Toen scheelde het niet veel of Wallonie beriep zich op de "grondwettelijke autonomie", een toestand die even dreigde het land uiteen te doen spalten. De zaak werd geregeld door aparte beslissingcentra aan te stellen voor de Franstalige en de Nederlandstalige aanvragen voor wapenexporten. De Volksunie stapte uit de regering, en enkele maanden later gingen we naar de stembus. (Zwarte zondag weet je nog?)

Collignon reageert nu ook (en in de eerste plaats) tegen een voorstel om de Belgische wapenwet van 1933 (die

bijvoorbeeld werd aangepast om de anti-persoonsmijnen in België te verbieden) op zo'n manier aan te passen dat wapenverkoop niet langer kan naar klanten die een 'commissie' betalen. Geplogenheid die gewoonte is in deze sector. "FN, waarin het Gewest majoritair is, zou zowat de helft van z'n klanten verliezen, voornamelijk in de Arabische wereld. De crisis van 1991 komt terug", aldus nog Collignon.

Premier Dehaene op reis

Onze eerste minister ging op reis naar Centraal-Azië. De pers zei openlijk dat het ging om de positie van de Belgische bedrijven in deze regio te ondersteunen. Een zakenreis dus. In Azerbeidjan heeft Petrofina een aandeel in de petroleumontginning, die in volle groei verkeerd en waar menig kaper op de kust z'n positie tracht te verzekeren. In Kazachstan staat Tractebel in voor de gas- en elektriciteitsdistributie, na de privatisering. Hier rijpt het schoentje het meest. De overheid wou op een beslissend moment een cruciaal verdelingscentrum niet overdragen aan Tractebel, die niet had getwijfeld om huurlingen - een security-firma heet dat officieel - in te schakelen. Dehaene moest een en ander gaan bijpraten.

Ontwikkelingssamenwerking I

"België belooft plechtig de doelstelling om 0,7% van het BNP aan ontwikkelingssamenwerking te spenderen, te halen in het jaar 2000, of zo spoedig mogelijk nadien", zei een entoesiaste Belgische eerste minister op de Rio-top in 1992.

Begin april werd het cijfer voor 1997 bekend gemaakt 27 miljard ofte 0.31 procent.

Staatssecretaris Moreels belooft betere tijden: voor 1999 gaat hij meer geld vragen voor zijn departement. De regering had dat eind vorige jaar beloofd, zegt ie, zodra zijn goedgekeurde hervorming operationeel was.

Reignald Moreels: "Een budgetverhoging voor ontwikkelingshulp dient een welbegrepen eigenbelang. Elke frank die België bijdraagt aan Europese en internationale ontwikkelingsfondsen komt driedubbel terug in de vorm van bestellingen bij Belgische bedrijven."

Ontwikkelingssamenwerking II

De NGO-wereld is geschokt. Er was aangekondigd dat meer NGO-samenwerking zou worden gestimuleerd, en dat er moest gewerkt worden met geïntegreerde (5 jaren-)programma's. De NGO-wereld had wat getwijfeld, hier en daar wat gegromd, maar paste zich toch aan.

Toen kwamen de cijfers voor subsidiëring en co-financiering. In totaal krijgen de NGO's meer dan voorheen. Toch is er een probleem. De financiering houdt geen rekening met de geïntegreerdheid van de programma's. De minister splitst zelf de bestemming van de gelden op. Concreet resultaat: de geïntegreerde educatie krijgt minder dan de som van de vroeger afzonderlijke fondsen voor projecteducatie en voor algemene noord-zuideducatie. Bovendien worden verschillende kleinere partners in samenwerkingsverbanden behoorlijk in de kou gezet. Ze krijgen minder dan toen ze zelfstandig opereerden.

Personalia

Te Brussel overleed onlangs Rosy Hollender, gewezen algemeen secretaris van de U.B.D.P. (Union Belge pour la Défense de la Paix) en de B.U.V.V. (Belgische Unie voor de Verdediging van de Vrede).

In die functie speelde ze een bijzondere rol bij de ontwikkeling van de vredesbeweging in ons land. Zo was ze een van de belangrijkste initiatiefnemers bij de organisatie van de anti-atoommarsen en de strijd voor vrede in Vietnam.

Bij de splitsing van de U.B.D.P. B.V.U. en de oprichting van de vzw Vrede in Vlaanderen bleef ze verantwoordelijk voor de U.B.D.P. die zijn werking voortzette in Wallonie en Brussel.

De vredesbeweging verliest met Rosy Hollender, een dame die zich gans haar leven heeft ingezet, eerst in de weerstand en dan voor de vrede en sociale rechtvaardigheid.

Aan haar zuster, mij, en de familie bieden we onze oprechte gevoelens van medeleven.

Aan Rosy zullen we de beste herinnering bewaren.

50 jaar stemrecht voor de vrouwen in België 1948-1998

50 jaar geleden verkrijgen de vrouwen in België het algemeen stemrecht. WO II is net geëindigd en de vrouwen hebben een belangrijke rol gespeeld in de weerstand. Ze hebben de afwezige mannen vervangen in het gezin, de scholen en de hospitalen. Dus moeten ze nu erkend worden als volwaardige burgers.

De Franse Revolutie

Alles begint in 1789. De Verklaring van de Universele Rechten van de Mens is echter geen universele verklaring. De definitie van het menselijk wezen blijkt in de Franse taal niet eenvoudig: 'citoyen' is mannelijk en de 'universele' verklaring spreekt enkel over de politieke emancipatie van de man. Olympe de Gouge verdedigt de rechten van de vrouw als burger en is voorstander van een sociaal contract tussen de man en de vrouw. Zij pleit niet enkel voor kiesrecht en toegang tot alle officiële functies maar ook voor effectieve deelname aan de werkzaamheden. Haar opvattingen en openlijke kritiek zijn bedreigend. In november 1793 wordt zij letterlijk monddood gemaakt en besluit de Nationale Vergadering alle bestaande en toekomstige vrouwenverenigingen te verbieden.

De Code Napoleon

De Code Napoléon, uitgevaardigd in 1804, bevestigt de ongelijkheid van de vrouw en de almacht van de echtgenoot en vader. Zij consolideert op een duurzame wijze de scheiding tussen privé- en publieke sfeer en duwt de vrouw in haar 'natuurlijke' rol van echtgenote, moeder of minnares. Dit zal voor lange tijd het unieke en dominante rolmodel worden voor de vrouw.

De Belgische Grondwet 1830

Na de Belgische revolutie zal het Nationaal Congres die een nieuwe grondwet moet uitdokteren dit model overnemen. Er wordt op geen enkel moment een debat ten gronde gevoerd over de definitie van de burger, over het gelijkheidsprincipe tussen mannen en vrouwen. De Belgische grondwet voorziet gelijkheid bij de geboorte maar de geslachten zijn niet gelijk voor de wet. In deze tekst wordt er met geen woord over de vrouwen gerept. Vrouwen maken geen deel uit van de natie.

De Belgische grondwet van 1831 voorziet in een kiesstelsel dat gekoppeld wordt aan het belastingsstelsel. Een uitsluiting op basis van sociale aard en van geslacht is het gevolg. Van 1830

tot 1840 komen ontwikkelde vrouwen uit de middenklasse op voor gelijkheid tussen mannen en vrouwen maar zij botsen met de samenleving die een strikte scheiding tussen de seksen voorstaat. Zelfs de vrouwen met een middelbaar diploma die op het einde van de 19de eeuw aan de middelbare scholen afstuderen worden naar hun 'ware' roeping verwezen: de zorg voor het huisgezin. Marie Popelin, de eerste vrouwelijke juriste in België krijgt in 1888 geen toegang tot de balie omdat ze een vrouw is.

Het debat voor de uitbreiding van het stemrecht

In 1892 wordt onder socialistische druk beslist art. 47 van de grondwet te herzien. Tussen 28/2 en 14/4 zijn er welgeteld 24 parlementaire zittingen. Het debat over het principe van uitbreiding van het stemrecht verloopt zoals verwacht zeer moeizaam. Het stemrecht uitbreiden naar de arbeiders en de vrouwen vindt moeilijk ingang bij de traditionele partijen. In 1893 wordt het cijnskiesrecht afgeschaft en vervangen door het algemeen meervoudig mannenstemrecht. Voortaan kan elke man minstens 1 stem uitbrengen, maar afhankelijk van het vermogen, de gezinsituatie en diploma's kan dat oplopen tot maximaal 3 stemmen. De politieke uitsluiting berust nu nog alleen op geslacht.

De BWP neemt in haar programma de gelijkheid tussen de seksen op en verdedigt tot 1902 het vrouwenkiesrecht. Dan gaat zij een akkoord aan met de liberalen om de macht van de katholieken te breken. De vrees echter voor vrouwelijk conservatief stemgedrag brengt de linkse krachten in de samenleving ertoe het vrouwenkiesrecht na de eeuwwisseling resoluut af te wijzen. "De katholieke partij begon het vrouwelijk stemrecht te verdedigen maar niet op basis van een gelijkheidsdenken. De katholieke partij was tegen egalitair feminisme en ontwikkelde een feministisch denken dat sterk geent was op het verschil, dat de hiërarchische patriarchale maatschappijopbouw niet in vraag stelde en zich in het debat over het kiesrecht beriep op de argumentatie van de gescheiden werelden. Die

argumentatie voor vrouwenkiesrecht werd gebaseerd op de toegevoegde waarde die vrouwen in de politiek zouden inbrengen." (1)

Op 24 april 1921 brengen de vrouwen voor de eerste keer hun stem uit op gemeentelijk vlak. Zij kunnen nu ook verkozen worden op gemeentelijk, provinciaal en nationaal vlak. Na deze verkiezingen is politieke gelijkheid nog altijd niet aan de orde. Het blijkt dat de vrouwen niet voor de vrouwen hebben gestemd. De publieke opinie, inclusief de vrouwen, beschouwen de politiek als een mannenzaak.

In het 100 jaar lange debat over het stemrecht ontbreekt het gelijkheidsprincipe

De strijd en het debat voor het algemeen en enkelvoudig stemrecht in België is altijd een materialistische en opportunistische kwestie geweest. België heeft nooit het gelijkheidsprincipe als argument aangehaald om het algemeen stemrecht te verdedigen. Vrouwen 'verdienden' het stemrecht omdat ze diensten bewezen aan het vaderland of omdat zij vanuit hun 'natuurlijke' aanleg voor zorg en familie iets te vertellen hadden daarbij negerend dat deze rol maatschappelijk werd bepaald door een samenleving die een strikte scheiding tussen de privé- en de publieke sfeer opdroeg.

Het feit dat een partij voor of tegen het stemrecht was, was afhankelijk van kansen van welslagen of nederlagen in de verkiezingen welke het vrouwelijk stemrecht hen kon bezorgen.

In 1998 blijven de vrouwen nog steeds ondermaats aanwezig op het beleidsniveau. Zolang vrouwen uitgesloten worden van de besluitvorming zal onze democratie niet volwaardig zijn.

Marie Jeanne Vanmol

(1) *Vrouw en Politiek in België*, Eliane Gubin en Leen Van Molle, Uitg. Lannoo, 1998

Bertolt Brecht (in de marge van zijn 100ste verjaardag)

Op 3 en 4 april 1954 greep een semi-illegale bijeenkomst plaats van schrijvers uit West- en Oost-Europa die doorging in hotel 'La Réserve' te Knokke-Zoute.

Semi-illegaal omdat overeengekomen was met het Ministerie van Binnenlandse Zaken, dat de Oost-Europeanen een inreisvisum zouden bekomen op strikte voorwaarde dat over de bijeenkomst geen enkel bericht aan de media zou worden verstrekt. Het verlenen van inreisvisa voor burgers uit zgn. 'communistische landen' was inderdaad uitzonderlijk gezien de sfeer van de 'Koude Oorlog' die toen heerste. Maar dank zij de bemiddeling van o.m. koningin Elisabeth, Martha Huysmans (dochter van haar legendarische vader Camiel) en baron Allard, kon deze bijeenkomst van schrijvers uit oost en west plaatsgrijpen. De samenkomst stond in het teken van vrede en ontspanning. Baron Antoine Allard, verdienstelijke tekenaar en schilder, had onmiddellijk na de oorlog een pacifistische vereniging opgericht onder de naam 'Stop War' waarvan een van de betrachtingen was, in afwachting van een volledig verbod op kernwapens, atoomvrije zones te creëren. Hij was een aristocraat en situeerde zich links-katholiek. Aanvang van de 60-er jaren werd hij de stichter van OXFAM.

De bijeenkomst te Knokke-Zoute had tot doel een grote internationale bijeenkomst van schrijvers voor te bereiden en een vredesoproep te richten tot alle Europese PEN-Clubs en andere verenigingen van letterkundigen ter ondersteuning van de stroming voor ontspanning, ontwapening, en het buiten de wet stellen van atoomwapens.

Wanneer ik nu de lijst inkijk die ik op 3 april 1954 samenstelde van de uitgenodigde en aanwezige auteurs, staat bovenaan, de naam van de dichter en dramaturg Bertolt Brecht wiens 100ste verjaardag nu blijkbaar in heel wat landen en niet in het minst in Duitsland, op bijzondere belangstelling mag rekenen. Samen met hem was ook Anna Seghers present. Daarnaast kan ik de namen terugvinden uit Frankrijk (Jean-Paul Sartre, Elsa Triolet, Vercors); uit Italië (Carlo Levi); uit Polen (Jaroslaw Iwaszkiewicz); uit de USSR (Konstantin Fedine); uit Bulgarije (Georgi Karaslavov) en anderen

Het 2-daagse vredesoverleg werd besloten met een ontvangst te Brussel bij koningin Elisabeth, maar Bertolt Brecht noch Anna Seghers waren daarbij aan-

wezig.

Bertolt Brecht: mythe en/of symbool? Wat dan ook, een belangrijk deel van zijn leven, dat helaas voortijdig wegens hartinfarct in 1956 werd afgebroken, stond in het teken van de nooit aflatende strijd voor vrede en ontspanning. Ongeveer een derde van zijn leven bracht hij door in ballingschap. In die tijdspanne was hij tot de overtuiging gekomen dat het lot van de mensen door de mensen zelf wordt voorbereid. En dat de mens dus in staat is het lot een andere wending te geven

Nauwelijks 35 jaar oud moest hij uit zijn geboorteland Duitsland, vluchten. De NSDAP, partij van Adolf Hitler, tierde toen welig op de voedingsbodem van massale werkloosheid en sociale afbraak, en de demagogie bleek sterker dan het verstand. Toen de Rijksdagbrand uitbrak beseften de tegenstanders van de nazi-ideologie meteen, dat de tijd was aangebroken om naar het buitenland uit te wijken. Ook Brecht verliet Duitsland, samen met zijn vrouw Helene Weigel. Hun ballingschap zou 15 jaar in beslag nemen en een 12-tal landen zouden voor hen een toevluchtsoord worden.

Het leven van Brecht, vóór als tijdens de 2de Wereldoorlog, is in feite de geschiedenis van zijn talrijke inspanningen om de aandacht te vestigen op het gevaar van een oorlog en alles in het werk te stellen om te helpen deze te verhinderen. Daaraan verbonden is het ontstaan van toneelwerken (hij noemde zichzelf 'een stukenschrijver') die

deze thematiek behandelen en uitdiepen. *Die gewehre der frau Carrar* in de periode van de militaire staatsgreep van generaal Franco en zijn trawanten in Spanje (1936), maar vooral het grote werk dat hij schreef te Stockholm in 1939. *Mutter Courage und ihre kinder*. "Ik stelde me voor" - zo berichtte Brecht later, "dat van uit de toneelzalen van enkele grote steden, de verwittiging van de auteur van het stuk, zou gehoord worden. De verwittiging, dat diegene die met de duivel ontbijten wil, een lange lepel moet hebben. Ik mag daarin naïef geweest zijn, maar ik houd het niet voor een schande naïef te zijn. Het kwam niet tot dergelijke opvoeringen. De schrijvers kunnen niet zo snel schrijven als de regeringen oorlog maken, want het schrijven vereist denkwerk. De theaters waren veel te vroeg in handen van de grote rovers. Het stuk kwam te laat".

In de loop van de oorlog noteert Brecht in zijn dagboek. "De Duitsers in ballingschap zijn wel eenparig in deze oorlog wat de nederlaag van Duitsland betreft. Ze betreuren iedere overwinning van de Duitse wapens, ze begroeten iedere mislukking. Ze weten dat iedere mislukking duizenden Duitse soldaten het leven kost, maar ook iedere overwinning kost duizenden Duitse soldaten het leven. De onvermijdelijke eindnederlaag van Hitler-Duitsland zal ons land in ellende storten. Een overwinning zou de gehele wereld in een dergelijke ellende storten, Duitsland inbegrepen. Dit systeem van bloedige onderdrukking, van totale onvrijheid, zou als een nooit geziene stortvloed alles verslinden wat de volkeren door de eeuwen heen met talrijke offers verwierven. De eindnederlaag daarentegen van Duitsland, zal niet enkel de andere volkeren van de bestendige bedreiging bevrijden maar ook het Duitse volk".

Brechts argumenten waren argumenten die een beroep deden op het verstand. Hij verlangde voor alles een nuchtere beoordeling van de werkelijkheid. Hij verwittigde voor onpraktische maatregelen. Hij gaf na te denken over de gevolgen van ondoordachte handelingen en veroordeelde ondernemingen waarvoor de krachten zinloos ingezet werden.

Hij verklaarde met feiten. Hij loofde kennis en benutte ervaringen. Hij stelde voor mekaar het leven wederzijds te

verlichten. Hij beval vriendelijkheid aan als morele houding. Hij vroeg de mening van anderen en hield rekening met voorstellen. Hij zette aan tot zelfstandig denken. Hij putte kracht uit de volkswijsheid. Hij concentreerde zich op de belangrijkste tegenstellingen en vergat niet de andere. Hij verantwoordde de samenhang en inspireerde zich daarbij op de filosofische opvattingen van de marxistische dialectiek. Hij leerde en onderwees met genoegen. Hij was onverbiddelijk voor domheid, hard voor luie gemakzucht, dulde geen egoïsme, stond vijandig tegenover verdrukkers, krijgshaftig tegenover oorlogsstokers. Hij hield vooral van zake-lijkheid, klaarheid en eenvoud. Hij wilde, zoals de marxistische filosofen, de wereld niet enkel interpreteren en verklaren, maar bijdragen om ze te veranderen. Hij was ontegensprekelijk voorstander van de filosofie van de praxis.

Men vindt bij Brecht drie fundamentele begrippen die hij met helder verstand en warm hart propageerde: materialistische dialectiek, vriendelijkheid, productiviteit.

De korte tijdspanne die ik o.m. met Brecht doorbracht op 3 en 4 april 1954 te Knokke-Zoute, was in feite voldoende om me daarvan te overtuigen.

Mark Braet

Top ... punt

GEWELD

We vestigden in ons vorig nummer de aandacht op de toename van geweld, ook uitgaande van jongeren. We wezen hierbij tevens op de schadelijke gevolgen van sommige tv-films waarin geweld hoogtij viert.

Volgend bericht bevestigt dit. Het Amerikaans parlementslid Eduard Markay verklaarde tijdens een recente internationale conferentie over jeugd en televisie dat hij berekend had dat de Amerikaanse kinderen, nog voor ze de middelbare school betreden, getuige waren van gemiddeld achtduizend moorden en honderdduizenden gewelddadens.

Markay is de initiatiefnemer van de actie voor het inbouwen van een tv-chip waardoor ouders het tv-gedrag van hun kinderen kunnen controleren.

Afscheid van Henri Rolin

De vredeskrachten van ons land en van de hele wereld verloren vorige maand een prachtige figuur. Minister van Staat Henri ROLIN overleed op 82-jarige leeftijd te Parijs aan de gevolgen van een hartaanval. Twee dagen voordien, dus tot het laatste ogenblik, stond Henri Rolin nog in de bres. Men had hem nog zien deelnemen aan een merkwaardig debat voor de tv van de RTB. Debat waar hij eens te meer met vuur de grote ideeën van zijn leven had verdedigd, namelijk de collectieve veiligheid en de vreedzame regeling van de internationale conflicten.

Henri Rolin werd geboren te Gent in een familie uit de liberale burgerij. De titel van baron die hem toekwam weigerde hij echter. In plaats hiervan trad hij in 1926 toe tot Belgische Werklieden Partij waarvan hij steeds een actief lid was.

Henri Rolin is nooit een van die militanten geweest die zich lieten meesteuren in het zog van de "grote" leiders. Van Spaak, De Man e.a. heeft hij zich steeds op duidelijke wijze gedistancieerd om, bijzonder inzake de internationale politiek, standpunten te verdedigen die beantwoorden aan de belangen van de volkeren en van de vrede. In die zin heeft hij een belangrijke rol gespeeld bij de verdediging van de Spaanse Republiek vanaf de jaren 1935 en heeft hij zich steeds verzet tegen het fascisme.

Zo was Rolin de enige die Isabelle Blum verdedigde toen deze, om haar verzet tegen de NAVO, uit de B.S.P. gesloten werd.

Als beroemd internationaal jurist nam hij, als afgevaardigde van ons land, deel aan de besprekingen die de oprichting van de Verenigde Naties voorafgingen. Ook later nam hij nog deel aan talrijke zittingen van de U.N.O., zijn ervaringen bekend maakte en er een zeer pikante anekdote aanhaalde die zo duidelijk de afhankelijkheid van onze regering tegenover de Verenigde Staten onderstreepte.

Henri Rolin, die tijdens een commissievergadering een amendement op de teksten indiende, werd door de Belgische Afgevaardigde verzocht

hierover de mening van Brussel te vragen.

Daarbij kreeg hij als antwoord dat hij eerst de mening van de Verenigde Staten, Frankrijk en Groot-Brittannië moest vragen. Als die geen bezwaar hadden mocht hij gerust zijn gang gaan...

De haat tegen de oorlog en de onrechtvaardigheid hebben in grote mate het leven van Henri Rolin bepaald. Hij verloor drie broers tijdens de eerste wereldoorlog en werd zelf herhaaldelijk gekwetst.

Maar Henri Rolin was niet alleen een groot jurist en staatsman. Hij was, in tegenstelling met zoveel anderen, een man die het belang van de openbare opinie niet onderschatte. Hij liet het hierbij niet bij woorden zoals dit meestal bij politiciërs en intellectuelen het geval is, maar aarzelde niet zich voor zijn ideale persoonlijk te engageren. Zelfs zijn hoge ouderdom was hiervoor geen hinderpaal.

Sinds enkele jaren was hij voorzitter van het Nationaal Vietnam Comité en speelde tevens een belangrijke rol in de strijd tegen het Griekse kolonelsregime.

Ontelbare malen zagen we hem opstappen in betogingen en hoorden we hem het woord voeren op vergaderingen en meetings.

Henri ROLIN was ook een grote vriend van onze beweging. Steeds mochten we op hem een beroep doen. Meermaals publiceerde hij artikels in "Vrede"; hij schreef het voorwoord over de brochure die wij over Vietnam publiceerden; hij kwam het woord voeren op voordrachten die door ons georganiseerd werden. Enkele weken geleden nog werden we aangenaam verrast door een overschrijving die hij ons deed voor ons "Vredesfonds" met de vermelding "Met mijn oprechte waardering".

Met Henri ROLIN verliest ons volk een groot man. Een figuur die wij ons allen tot voorbeeld kunnen stellen.

A.D.S.
mei 1973

Dialogoavonden

Antwerpen

dinsdag 10 juni 1998 om 20u
Het Congo van Kabila

inleiding door *Geert Seynaeve*
die al jarenlang de toestand in
Centraal Afrika op de voet volgt

zaal : Cultureel Centrum Rix
Gryspeerstraat te Deurne
organisatie : Masereelfonds Vrede
Regio Antwerpen

Gent

dinsdag 12 mei 1998
De Baltische staten

inleiding door *Yvan Grosjean*
publicist, Oost-Europakenner; hij
verbleef deze zomer in de Baltische
regio

zaal : Vredescentrum "Galgenberg"
Galgenberg 29 9000 Gent
organisatie : Masereelfonds Vrede
Regio Gent

Oostende

vrijdag 8 mei 1998 om 20u
Het rapport van de
Rwandacommissie
met Agalev-senator *Vera Dua*

Trefcentrum Het Bakken
Forutinststraat 18 te Oostende
organisatie: Vredesbeweging Regio
Oostende

Voorrang van rechts?
Een studiedag over
verrechtsing in kerk en
maatschappij.

zaterdag 23 mei 1998 (9u30 -17u)
Cultureel Centrum,
Driekoningenstraat 126
Berchem Antwerpen

De laatste jaren is in kerken en maatschappij een duidelijke verrechtsing opgetreden, het ging stap voor stap zodat we er ongemerkt aan gewend zijn geraakt. Vandaag is het alarmpeil bereikt. Op deze studiedag willen we mensen en groepen die over deze evolutie ongerust zijn in een open gesprekssteer samenbrengen. In de voormiddag is er een algemene inleiding met vraaggesprek. Eddy Boutmans (senator Agalev), Paul Bekaert (Liga Mensenrechten), Jos Vander Velpen (auteur) geven hun me-

ning over 'artikel 342' en de 'eenheids-politie'.

In de namiddag zijn er werkgroepen over 'kerk' (met Remi Verwimp, Rik Devillé), 'vluchtelingen' (met Belgien Ozgünes, Norbert Van Overloop), 'criminalisering van syndicale groepen' (met Marijke Persoone LBC-NVK), en worden de besluiten samengelegd. organisatie : Opstaan vzw en Volwassenenvormingswerk VPKB. Dit initiatief wordt mede ondersteund door een twintigtal groepen en verenigingen, waaronder Vrede.

8 mei
Het 8 mei comité in samenwerking met de Confederatie der Oudstrijdersvereniging organiseren op vrijdag 8 mei 1998 om 17u

Herdenkingsplechtigheid

16u45 : verzameling voor het Oorlogsmonument der slachtoffers van beide oorlogen in het Zuidpark te Gent (J.de Bruyckerdreef)

17 u :

- * begroeting door dhr Jozef Fack, voorzitter
- * toespraak door dhr Georges Spriet, vzw Vrede
- * voordracht door mej. Eveline Everaert
- * bloemenhuide met naamroeping van de deelnemende groeperingen door dhr Jean Pierre Goossens
- * Te Velde, Vaderlandslied en muzikale begeleiding door de Gentse Politieharmonie

Na de plechtigheid ontvangst op het Stadhuis met toespraak door dhr Frank Beke, burgemeester van Gent.

Wereldmars tegen kinderarbeid

Verschillende niet-gouvernementele organisaties, mensenrechtenbewegingen en vakbonden namen het initiatief om een "wereldmars tegen kinderarbeid" te organiseren.

Deze is op 16 januari 1998 van start gegaan op de Filipijnen. Op 25 februari is een andere groep gestart vanuit Brazilië. In maart gebeurde dit met twee groepen vanuit Afrika (Zuid-Afrika en Congo). Vanuit diverse andere plaatsen starten er ook groepen die aansluiten op het programma.

De bedoeling is dat ze allen samen toekomen in juni 1998 te Genève, waar op dat ogenblik de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) een conferentie houdt rond kinderarbeid.

In België komt een groep van een 25-tal marsjeerders toe op vrijdag 15 mei. Op maandag 18 mei is er op verschillende plaatsen een eigen programma voorzien.

Zo zijn er sensibiliseringsactiviteiten in Aalst, Dendermonde, Kortrijk, in Brugge, Oostende en andere plaatsen.

Verdere inlichtingen:
Nationaal overlegcomité
Wetstraat 121, 1040 Brussel

Cuba
rondreis
cultuur
ontmoetingen
bezoeken
gesprekken
september '98
informatie bij reisbegeleider
Michel Vanderborght
15 Beukendreef
9401 Pollare Ninove

Oostende

Zaterdag 13 juni tot 20 juni 1998

Tentoonstelling

Cuba: Gisteren en vandaag

in Oxfam - Wereldwinkel

Torhoutsteenweg 27, 8400 Oostende

Opening op 13 juni om 15 uur

Spreekers:

Mevrouw Marina Williams
Scheepers Onderwijs en Ontwikkelingssamenwerking
Prof. Dr. Michel Van Noorne
Coördinator gezondheidsproject in Cuba
Edwin Wils, secretaris vereniging vrienden van Cuba.

Receptie:

Niemand geeft minder om de wereldbevolking dan de U.S.A.

"Als de Verenigde Staten overgaan tot geweld dan zal dat zijn omdat Sadam Hoessein geweigerd heeft slaafs naar hun pijpen te dansen". (aldus de VS-ambassadeur in D.S. van 7.3.'98)

Mijnheer de Ambassadeur der Verenigde Staten.

- Het eerste wat een Indiaan uit het westen van de Verenigde Staten merkte toen de stofwolken van de voorbijstormende Amerikaanse cavalerie optrokken, was dat zijn kudden werden uitgeroeid en dat het merendeel van zijn stamgenoten waren afgeslacht.

Hij wist toen nog niet dat hij later in reservaten zou belanden

- Het eerste wat enkele Japanners uit Hiroshima en Nagasaki zagen na het afwerpen van de atombommen was ... dat er niets meer was, dat ze zelfs geen gezicht meer hadden. Diegenen die erin gelukten (zwaar verminkt) te blijven leven zouden later vaststellen dat honderdduizenden niet meer bestonden, gewoonweg opgelost in de atomaire gloed. Braken was er voor hen niet meer bij, al hun organen waren drooggebrand; samen met familie trachten te vluchten evenmin, er was geen familie meer.

Een zekere Hiro Hito, verantwoordelijk voor al het Japanse oorlogsgeweld en -leed, werd niet verontrust en stierf geëerd in zijn bed. Men kan zich de vraag stellen of A. Hitler, indien hij geen zelfmoord had gepleegd, ook niet de dans zou ontsprongen zijn. Natuurlijk, hij was niet zo'n begaafd en nuttig atoomwetenschapper als de eveneens oorlogsmisdadige Werner Von Braun

- Het eerste wat een Vietnamese vrouw merkte nadat een Amerikaans vliegtuig was overgevlogen, was dat er iets mis was met haar ogen.

Zij zat volledig onder een geelachtig-rose poeder dat alle niet bedekte delen van haar lichaam aantastte. Later zou zij vernemen dat het ging om een zeker Agent Orange, een ontbladeringsmiddel dat voor de plantengroei bedoeld was, maar daar had zij eigenlijk niet zoveel troost aan.

- Het eerste wat een Vietnamees meisje merkte toen een horde Amerikaanse oorlogsvliegtuigen was overgevlogen, was dat zij in brand stond, dat de vlammen uit haar lichaam sloegen en haar leven verteerden. Later zou zij vernemen dat zo iets napalm heette. Vele van haar lotgenoten hebben helaas nooit meer de gelegenheid gehad te vernemen waarover het ging.

- Het eerste wat de wereld zag nadat de CIA maandenlang het democratisch verkozen Chileense regime van Salvador Allende had ondermijnd, was dat een zekere generaal Pinochet de macht had overgenomen en er in Chili binnen de kortste keren tienduizenden mensen werden afgeslacht (er werden er zelfs vanuit helikopters in vulkaankraters gedropt).

Er is nooit éniġ spoor geweest van Amerikaanse eskaders die Pinochet van de macht wilden verdrijven.

- Het eerste wat een Panamees merkte toen Amerikaanse oorlogsvliegtuigen over de hoofdstad waren gevlogen, was dat meerdere, vooral dichtbevolkte volkswijken gewoon verdwenen waren en vele duizenden bewoners tot moes waren gebombardeerd; ook dat het overal krioelde van Amerikaanse mariniers. Naar hij later vernam was dat om toenmalig president Noriega, voormalig CIA-handlanger maar klaarblijkelijk in ongenade geraakt, in handen te krijgen. Dat zal dus die arme Panamees wel verzoend hebben met de slachting.

- Het eerste wat een Palestijn merkte nadat meerdere VN-resoluties tegen Israël niet werden ingevolgde, was dat géén Amerikaanse oorlogsvliegtuigen overvlogen om deze atoomstaat tot de orde te roepen en deze resoluties te doen toepassen

- Het eerste wat een Cubaan merkte toen de VN meerdere keren de Burton-Helms wet veroordeelden, was dat zulks

door de Verenigde Staten hooghartig genegeerd werd. Hij be-greep het niet, want het was een regelrechte aanslag op zijn mensenrechten.

Het is natuurlijk evident dat er géén vliegtuigen waren om deze VN-stemmingen te doen respecteren.

- Een andere Cubaan herinnerde zich plots dat in 1980 (wij waren daar toevallig), nadat niet geïdentificeerde vliegtuigen het land waren overgevlogen, op één nacht tijd de ganse tabaksaanplant vernield was, een groot gedeelte van het suikerriet was aange-tast door een tot dan onbekende schimmel en er plots een gevaarlijke mug (Aegis Egyptae) opdook, die men in Cuba nooit gezien had, en die de tropische knokkelkoorts (dengue) verspreidde, wat enkele honderden doden (vooral kinderen) heeft gekost

Hij herinnerde zich ook dat het serum dat daartegen diende toegediend kon aangekocht bij een Mexicaanse firma (maar met Amerikaanse participatie), die verbod kreeg het aan Cuba te leveren. Finaal werd het aangeschaft in Zwitserland, wat oneindig veel meer gekost heeft.

En onze Cubaan stelde dan vast dat niet langer dan oktober vorig jaar een vliegtuig, deze maal wel geïdentificeerd vanuit Miami, witte wolken van een onbekende substantie loosde boven de streek van Matanzas. Enkele weken later brak daar in de aardappelvelden de Thrips-plaag uit, een ziekte die alle groenplanten aantast. Wat een toeval toch.

- Het eerste wat een Koerdische vrouw merkte nadat Turkse vliegtuigen en troepen van ons trouw NAVO-lid over en door haar dorp waren getrokken was dat vele mannen, maar ook vrouwen en kinderen dood achter bleven. Meer nog, dat zij haar lotgenoten ook op Iraaks grondgebied achtervolgden en afslochten. Weliswaar niet met chemische wapens, maar dood is toch maar dood.

Betekent dit alles nu een pleidooi voor S. Hoessein? Uiteraard niet! De man heeft een onberekenbaar karakter en is waarschijnlijk gevaarlijk en zelfs misdadig. Dat hij het westen zou willen besmetten en/of vernietigen lijkt onwaarschijnlijk.

Wat evenwel een natie die zijn imperialistische, politieke en commerciële wereldhegemonie wil vestigen in ieder geval geen morele, mensenrechtelijke normen kent en tot alle schanddaden in staat is, wordt door het voorgaande ten overvloede bewezen. We zouden trouwens nog tientallen andere voorbeelden kunnen aanhalen.

De geschiedenis leert ons misschien wel dat dictators zich agressiever en gevaarlijker tonen als men zich verzoenend tegenover hen opstelt, maar zij leert ons tevens dat staten die een wereldhegemonie willen vestigen nog véél gevaarlijker en agressiever zijn als men zich tegen hen verzet of niet met dat paternalisme gediend is.

Mijnheer de Ambassadeur,

Wie zonder zonden is werpe de eerste steen en u kent ook wel het verhaaltje van de splinter en de balk. Het zou van mijn-entwege natuurlijk verwaand zijn u raad te willen geven, maar in uw plaats zou ik mij schamen voor deze eenzijdige en tendentieuze benadering.

Het land dat u vertegenwoordigt beangstigt ons in hoge mate en boezemt ons soms zelfs een zekere afkeer in. Dit is zeker geen intentieproces, maar enkel gesteund op dagdagelijkse, reële vaststellingen.

Jack Schelfhout
ere-provincieraadslid, provincie
Antwerpen

De blijde mei is daar!

Zie, hoe wonderbaar het leven
in de natuur zich openbaart,
alles groeit, alles bloeit
terwijl het bijtje onvermoeibaar stoet.

Blauwe luchten zie ik rusten,
De vijver parelt in de zon.
'k Voel in mij een blij ontwaken,
de lentevreugd is in mijn hart.

Nu de avond mij komt bevangen
met een innig, vroom verlangen
en reine klanken zweven rond de veldkapel
weet ik ... de blijde mei is daar!

Jozef Vandromme

Een Franse krant publiceerde een tijd geleden de namen van de 50 meest invloedrijke mensen in de wereld. En wat dacht je wie die zijn? Noeh Clinton, noeh Kohl of een andere regeringsleider kwam hiervoor in aanmerking. Het waren allemaal mensen uit de economische en financiële wereld.

Een Duitse parlementaire onderzoekscmissie is tot de vaststelling gekomen dat er zich in 1997 in de Bundeswehr honderdzeven- en vijftig gevallen hebben voorgedaan van nazitropaganda en rassenhaat. Moet er nog zand zijn?

De V.S. is een van de weinige landen in de ontwikkelde wereld waar de vrouwen geen recht hebben op betaald zwangerschapsverlof. Hierover spreken de tegenstanders van abortus, de zwangerschapsonderbreking, natuurlijk nooit 4 miljoen Amerikanen waren in 1996 tevens niet gedekt door een ziekteverzekering.

Premier Aznar van Spanje heeft koning Juan Carlos en zijn echtgenote Sofia verboden naar Cuba te gaan waar deze wensten heen te gaan omdat het honderd jaar geleden is dat Spanje zijn kolonie verloor. Aznars Volkspartij was er op dat zij het bezoek van het vorstenpaar aan Cuba ongepast vindt. De Spanjaarden die een paar jaar geleden Fido Castro triomfantelijk ontvingen zullen er wel een andere mening op na houden.

Het Amerikaans eenreosyndicaat van de autorijverheid ziet het anders. Ook al knif seert zij het Castro regime toch is ze sterk uitgevallen tegen het Amerikaans embargo vanwege de elende die dat voor gevolg heeft. Ze heeft dan ook besloten rechtstreeks hulp te verlenen aan Havana.

De Zweedse paritergriep Stora uit Langerbrugge sluit zijn deuren. De 174 arbeiders die aan de deur worden gezet kregen als afscheidspremie 10.000 fr per dienstjaar en 20.000 fr per maand bijkomende werklozensteun, de maanden echter beperkt zijnde in verhouding tot het aantal jaren dienst. Lars Aake Helgesson, de algemeen-directeur komt er beter van af. Hij stept op met een "afdankingspremie" van 261 miljoen frank, een bagatel. Het is goed om weten dat vorig jaar, bij de onderhandelingen met de directie, de arbeiders te horen kregen dat een extra premie van 1.000 fr. als onbetaalbaar werd oostempeld.

Men heeft het in ons land steeds over de betrokkenheid van buitenlanders bij misdaden op ons grondgebied. Men voert echter dat ook de Belgen geen voorstekinderen zijn. Zo zijn er, volgens het Ministerie van Buitenlandse Zaken, 539 gevallen bekend van misdaden van Belgen in het buitenland. Hiervan werden 218 aangehouden voor drugstrafiek, 45 voor diefstal, 24 voor zedendelicten, 24 voor moorden, 22 vervalsingen, 19 voor afbrogglari, 11 voor illegaal verblijf en 10 voor geweld.

De regering Dehaene maakt zich zorgen. De NAVO heeft namelijk de eis gesteld om betere voorwaarden te krijgen voor zijn implantatie in Evere. Er wordt dus roeds 100 miljoen uitgetrokken voor de herinrichting van het kruispunt aan de hoofdingang van de NAVO en voor een betere verbinding met de autosnelweg. Er wordt ook een beter busdienst voorzien en de NMBS zou moeten instaan voor een dichtere stopplaats bij de NAVO. En dan zijn er nog de uitbreiding van de gebouwen. En wij allen mogen betalen.

De Britse regering heeft een studie laten uitvoeren over het alfabetisme in het land. Zichier de conclusie: 33 % van de Britten hebben het uiterst moeilijk om te lezen en een optelling te maken.

De beurs van Parijs leeft in een euforische stemming. In '997 boekten de Franse economische en financiële groepen gemiddeld een winst van +14,6 %. Ondertussen beweren deze dat ze geen geld hebben om de innen aan te passen of de 35 uren werkweek in te voeren.

De "Compagnie Générale des Eaux" heeft in Frankrijk de hand gelogd op de communicatiegroep "Ilavas". De eerste taak bestond er in de PDG Pierre Dauzier (59 jaar) aan de deur te zetten. Maak je voor de man geen zorgen, hij kreeg een afscheidspremie van 162 miljoen fr.

Vlaams Blok parlementslic Alexandra Colen heeft het OCMW van Antwerpen voor de rechtbank gedaagd omdat deze aan een jonge kansarme vrouw 16.500 frank had betaald voor het uitvoeren van een legale abortus in Nederland. De rechter stuurde Colen, wandelen met de betaling van de proceskosten 10.000 fr. Karel Dillen, de ere-voorzitter van het Vlaams Blok van zijn kant cumuleerde tien jaar lang een bediendenpensioen met zijn parlementaire wedde. Een "vergetelheid" noemde hij dit. Deze "vergetelheid" brongt hem echter enkele miljoenen op

gezien de rijksdienst voor pensioener slechts vijf jaar mag teruggaan en Dil er slechts drie miljoen moet terugbetalen. Hij werd evenmin gestraft. En dit alles terwijl het Vlaams Blok praat over de corruptie bij de anderen en Dillen een "idealist" van het zuiverste water wordt genoemd.

Enrique Iglesias, de voorzitter van de Inter Amerikaanse Bank verklaarde vorige maand in Cartagena (Colombia) "De marginaliteit en de ongelijkheid zijn de twee belangrijkste kwalen van Latijns-Amerika en de Caraïben. 150 miljoen mensen d.w.z. een derde van de bevolking leeft met een inkomen dat onder de armoedegrens ligt". Blijkbaar weer hij niet dat de politiek van zijn bank hier mede verantwoordelijk voor is.

Althoewel niemand kan bevestigen dat het werkelijk om de overblijfsen gaat van de tsaar van Rusland Nicolas VII en zijn nabestaanden die die door de bolsjewisten werden gedood heeft "tsaar" Boris Jeltsin besloten Nicolas VII in St-Petersburg te begraven. Al te middenen zijn voor hem goed om een grote show te organiseren.

In het olympisch stadion van Kabul in Afghanistan werden kort geleden 30.000 mensen door de Taliban samengebracht om getuige te zijn van het toekennen van aan aaria zweepslagen aan een vrouw beschuldigd van overspel en het amputeren van de rechterhand van twee dieven. Gezien de Taliban "gaan" zijn begonnen ze hun gruwelijk spektakel met de vrouw.

Princes Anne, de dochter van de Britse koningin, geeft een colosse van een slordige vijf miljoen. Het moet haar moeilijk zijn met deze de eindjes aan elkaar te knopen. Kort geleden reserveerde ze, in een eenvoudig restaurantje in Nailsworth, in Gloucestershire, een tafel voor zes personen plus een apart tafeltje voor haar lijfwacht. De kostprijs van het gelag betaalde ze met maaltijdcheques, voedselbonnetjes die voor een toenemende campagne in een krant gepubliceerd werden. Zo betaalde ze voor zeven couverts 2.310 fr in plaats van 9.570 fr. Alle baten helpen, blijkbaar ook voor een prinses.

De openbare opinie in de Scandinavische landen heeft een boycot campagne ingezet tegen de grootmeubelhandel Ikea. Hiermede protesteert ze tegen het feit dat deze mediagere groep hongerlonen betaalt aan de arbeiders in Roemeenie waar ze een deel van haar meubels laat maken. Delokalisatie noemt men dat.

zaterdag 27 juni 1998

's middags v r e d e s b a r b e c u e

ten voordele van onze solidariteitswerking met de Koerden

Het bestuur van de vzw Vrede heeft het genoegen u en uw familie en vrienden uit te nodigen op de jaarlijkse vredesbarbecue, die in het teken zal staan van solidariteit met de Koerden.

Gelegenheidstoespraak door een vertegenwoordiger van het Koerdisch parlement in ballingschap.

In de tuin van het
Vredescentrum Galgenberg
Galgenberg 29 9000 Gent

aandeel in de kosten : 400 fr.
graag inschrijven vooraf

terugstuurstrook

naam :

adres :

.....

tel :

schrijft in voor de barbecue : personen

schrijft x 400 over op prk 000-0956015-80